

Malgrat l'ambient favorable a la proposició de Borrell i Sol, coneguda ja, els regidors republicans l'indicaren que seria millor presentar-la en la propera sessió.

L'Alcalde Sanllehy, un cop acabats els parlaments donà les gràcies a tothom, manifestant que tindrà present les indicacions que se li han fet, procurant identificar-se sempre amb l'Ajuntament.

El regionalista Duran i Ventosa reclamà del Consistori un vot de gràcies per a Bastardas, per la seva brillant i acertada gestió durant els dos mesos que ha ocupat l'Alcaldia.

Francesc Layret s'adhereix a la proposta, i lamenta que Duran i Ventosa s'hagi adelantat a fer-ho, senyalant que és just que l'Ajuntament ratifiqui "con su acuerdo los aplausos que la opinión pública ha tributado unánimemente al Sr. Bastardas". ("La Vanguardia").

Per unanimitat, s'acorda el vot de gràcies.

Tot seguit Albert Bastardas (visiblement emocionat, diu "La Vanguardia"), manifestà que durant el temps que ha exercit d'Alcalde no ha sigut més que un de tants regidors, i que el seu únic mèrit en tot cas, ha estat el d'interpretar el desitjos de l'Ajuntament. Agraeix l'ajuda de tots els regidors durant aquest temps, i dóna les gràcies pel vot de confiança otorgat.

- Es dóna compte del dictamen de la majoria de la Comissió de l'Eixample, que havia quedat sobre la taula, proposant que en les subhastes municipals calgui fer constar que la jornada de treball dels obrers serà de vuit hores.

El republicà Antoni Marsà, defensa el seu vot particular dient que la majoria de l'Ajuntament hauria traït els seus sentiments i faltaria als seus compromisos polítics si no ajudés decididament a resoldre les justes reivindicacions de la classe obrera, entre les quals, una de les més importants és aquesta.

Marsà tracta el tema des del punt doctrinal i fa consideracions sobre el socialisme enfront del individualisme, citant a Proudhon, Marx, Smit, etc.

Li contesta Ramon Altayó, també republicà, contradint les opinions de Marsà, sobretot en la qüestió del socialisme, que opina que no es progresiu, sinó regresiu. Es queixa de que molts que defensen l'autonomia municipal i regional, arribats a l'àmbit de la persona es llencen a mans del socialisme.

Combat la proposta des del punt de vista econòmic i diu que les

que la reducció de les hores de treball encaririen les obres, i que cal que tothom tingui igualtat davant de la llei, tenint l'Ajuntament obligació de vetllar perquè així sigui, doncs els obrers en cas de necessitat sempre poden apel·lar a la vaga. D'aquesta manera l'Ajuntament li correspon simplement observar una estricta neutralitat en les lluites entre capital i treball. Gràcies a l'instint individualista, els obrers -diu Altayó-, poden un dia convertir-se en patrons.

Intervé Duran i Ventosa per senyalar que evidentment els països més avançats industrialment són aquells que tenen la jornada més curta de treball i els salaris més elevats, de manera que no existeix legalment res que justifiqui la jornada laboral de vuit hores, o de set, i sis si cal, però creu també que tampoc és justificat que cinquanta regidors de l'Ajuntament de Barcelona es creguin en el dret de regular la contractació del treball, perjudicant greument als interessos industrials de Barcelona.

Zurdo Olivares, s'extranyà que en els plecs de contractació que especifica quins tipus de material cal usar, no pugui també especificar quantes hores de treball diàries per home es farán. Es vergonyós diu Zurdo, que les rebaixes de les subhastes siguin a costa del jornal dels obrers.

Entra en el debat Pla i Deniel, regionalista, per dir que si és posa aquesta clàusula no es podran complir els punts del Contracte de Tresoreria, i l'Ajuntament no podrà obtenir els beneficis esperats.

Li contesta Borrell i Sol, dient que la jornada de vuit hores només implicaria un 2% d'augment relatiu als tipus normals de pressupost.

Posada a votació s'aprova per 23 vots contra 7.

Destaquem ara, unes breus notes de premsa sobre la conducta del regidor Bastardas durant el temps en que ocupà el càrrec d'Alcalde accidental.

"La Publicidad" comentava el traspàs de l'Alcaldia amb aquestes consideracions :

" El Sr. Bastardas entrega esta tarde su mando al Sr. Sanllehy. Bien merece -sin pruritu de lisonja excesiva- unas frases, a quisa de loa, al mando del Sr. Bastardas ."

" Por propios y extraños, amigos y contrarios, se le ha hecho justicia, consecuencia natural, sin torceduras de su proceder."

" La característica del Sr. Bastardas ha sido su proceder democrático sabiendo restarse atribuciones para conferir las al Ayuntamiento. Nunca bastantes alabanzas ha de merecer por ello, aquí en esta tierra, donde cualquier advenedizo, al empinarse un poco con la ayuda popular parece que ya mira por encima del hombro a cuanto le rodea y no encuentra bastante espacio en la esfera de su acción, queriendo abarcar mucho sin apretar nada. Y ante tanta egolatria de menor cuantía, resulta un mirlo blanco el Sr. Bastardas, confiriendo al Cabildo la principal representación. Este proceder ha sido calificado de ligero y tibio, originario de una debilidad de carácter por los espíritus frívolos. Aun no estamos completamente curados de ese espíritu absolutista, que consideramos la imposición como cualidad recomendable para gobernar y dirigir, confundiéndola con la energía de carácter. Siempre invertimos, por síno fatal los términos. Tenemos sólo una capa de democratismo. Así tan sólo comprendemos que quien mas grita y mas afirma, triunfe aparatosamente, mientras quien razone y discute se le aparte de la acción social. A mas de este proceder democrático, el Sr. Bastardas ha merecido el aplauso del vecindario por su benemérita campaña sanitaria, por el amparo que ha prestado a los niños, por su actividad atendiéndolo todo y observándolo todo; ha merecido el elogio de los viejos barceloneses, empeñándose en coronar el monumento dedicado a Federico Soler, el dramaturgo predilecto de aquel público bonachón barcelonés que, ingenuo y moderado, tenía sus tertulias en el teatro de la calle del Hospital; a merecido las simpatías de todos sus compañeros de Consistorio, porque supo ser un buen presidente, dirigiendo imparcialmente las discusiones, fallando con justicia, dando la nota oportuna, el consejo prudente."

("La Publicidad")

5-IX-1906.

En aquest sentit, un grup de barcelonins republicans envià un missatge a Bastardas acompanyat de les seves adhesions.

El missatge deia així :

" Al ciudadano D. ALBERTO BASTARDAS.

La ciudad de Barcelona, este bello resumen del florecimiento de Cataluña, que se levanta afanosa y espléndida con el alma saturada de grandeza y desea ocupar el solio de soberanía entre las ciudades latinas, desea y necesita que al frente de su corporación municipal, la institución más encarnada con el pueblo, figuren ciudadanos que con desinterés, abnegación y espíritu cívicos, pongan su acción en la obra de nuestro desenvolvimiento. "

" Así, pues, los abajo firmantes, que, prescindiendo de toda idea política, han visto en Vos durante el corto tiempo que habeis desempeñado la Alcaldía, un ciudadano ilustre que ha puesto su inteligencia y amor a la ciudad querida, os expresan su más cordial agradecimiento a la vez que protestan enérgicamente de la intrusión del poder central en los asuntos en que la voluntad y la conveniencia de Barcelona deben ser soberanas. "

("La Publicidad", 6-IX-1906)

Per completar aquestes mostres d'adhessió a Bastardas aportem tan sols el comentari que el diari "El Globo" de Madrid, publicava pocs dies després.

Ens sembla sintomàtic el detall de que fos justament un diari allunyat dels problemes de Barcelona, el que es fes ressó del pas de Bastardas per l'Alcaldia.

Si afegim que l'esmentat diari es subtitulava "diario independiente", i que el comentari que senyalem estava inserit a primera pàgina, al bell mig de la plana, tindrem una idea més viva del impacte causat per Bastardas en aquell parell de mesos.

EL GLOBO

DIARIO INDEPENDIENTE

Oficina: CARMEN, 13, Madrid.—Teléfono 772.

partido no sufrirá quebranto alguno; antes al contrario, el paso por los Ministerios de los hombres distintos, equilibrará la perfección de la obra que los incumba, las iniciativas leganas de unos, serán completas á la realidad de las necesidades públicas y de los recursos á ellas aplicables, por la reflexión de otros, y en esta depuración de ideas y espíritus, el país saldrá ganando y el partido llegará á la consecución de sus fines.

Cuando veagan los conservadores, el la *torra de La Roca* impere, habrán de someterse á un presidente único, porpulsivo, inasustible; mientras que al cuando el señor Maura necesite reposo lo supla el señor Mola, y á falta de Sr. Dato, el partido con sercador elevará larga duración, regido políticamente por su jefe ilustre en funciones de personificación del orden y programa de la colectividad que lo sigue, y no correrá el peligro antes apuntado de morir apenas unido al jefe yorra ó los sucesores le son contrarios. En el sistema liberal, los hombres pasan, el partido queda. En el sistema conservador, el partido vive en constante inestabilidad, en la inquietud constante, en continuo albur.

La Cámara de Comercio y el Banco de España

Una Comisión de la Cámara de Comercio, compuesta de los Sres. Matruña, Mezquita, Ojeda y Nizola, ha visitado hoy al gobernador y gobernador del Banco de España, con quienes han celebrado una detenida conferencia á propósito de la facultad de billetes recientemente desahuciada, y que tanto ha alarmado al comercio en general. El Sr. Matruña expuso los perjuicios que estas emisiones falsificadas producen en el mercado, por la dificultad material que tiene el público de conocer los billetes falsificados cuando se encuentran en circulación, y que los separan de los legítimos, recordando á su vez que en el tiempo la circulación de billetes en la Asamblea de la Cámara de Comercio, celebrada en Barcelona en 1904, de que el Banco de España debe abonar á sus particulares el importe de los billetes falsificados que se presenten en sus Oficinas, por tratarse de una cantidad sin limitación para el caso de estallar, mientras que para el caso de que se presenten al ahorro total, á cargo de grandes arcañitos y prevenciones correspondientes, y así sea el honor de una familia. El Sr. Nizola pidió, sustrayendo justificación la actuación de la Cámara de Comercio bajo el punto de vista de los intereses nacionales, de la consideración de los intereses del Banco de España, que consideraba equivocados con una resolución oficial en este sentido. Después de amplias expresiones entre la representación de ambas entidades, el gobernador del Banco manifestó á los comisionados que ya el Consejo del mismo se había pronunciado del actual sentido, teniendo en cuenta el beneficio de los intereses nacionales, que por el momento no podía revelar, al propósito de la cual, tomaba nota de las aspiraciones de la representación de la Cámara de Comercio, que someterá á la deliberación del citado Consejo, que todo lo que emana de armonizar los intereses del mismo establecimiento de crédito con los del público en general.

nes de un derecho nuevo y la somilla de una normalidad tomada para los pueblos, en por lo que la Conferencia de La Haya, la Conferencia de la paz, habrá de estudiarla y discutirla, dándole todo el alcance necesario para hacerla provechosa al desenvolvimiento de las naciones, que una vez puestos sobre otro de acuerdo, tendrán nuevos pretextos para abrir las válvulas de expansión de su contenido militarismo.

De América vino una doctrina de guerra: la de Monroe; ahora llega una doctrina de paz, que, bien apropiada, puede reportar grandes beneficios á esta obra de acortar el desarrollo de guerra y la convivencia internacional sobre bases cada vez más justas, que son las más racionales y han de ser las únicas fundadas.

UN ALCALDE INTERINO

ALBERTO BASTARDAS

Ha cesado en la Alcaldía de Barcelona, por haber sido nombrado para ejercerla D. Domingo J. Sanllehy, un teniente de alcalde que, á millar en un partido monárquico, podría decir que tenía ganadas las oposiciones para la presidencia efectiva del segundo Ayuntamiento español. Durante dos meses ha sido alcalde interino, y con aplauso de amigos y adversarios, á satisfacción de la ciudad, ha cumplido la misión que la suerte le impuso. El Sr. Bastardas es republicano; pero como alcalde, rechazó indignado la especie inexacta de que la bandera nacional no había ondeado en las Casas Consistoriales los días del cumplimiento y sesto de la Reina doña María Cristina.

Dando un alto ejemplo de amor á la Higiene, ordenó la vacunación obligatoria para llegar á extirpar de Barcelona la viruela, etc. azote de los pueblos sucos, de las urbes desdichadas. A él se debe que el Municipio organizase y costase colonias escolares para que las niñas y niños de las Escuelas comunales pudieran, en la playa ó en la montaña vigorizar sus organizmos...

Al terminar el Sr. Bastardas su cometido, la opinión, los partidos, la Prensa, rebullante merecidos elogios como autoridad precursora, entendido, activa y enérgica; como presidente del Consistorio, discreto, conedido é imparcial.

El ser republicano no ha de impedir que se aselemos como ciudadano ejemplo de la raza de los que el regir los destinos de Barcelona supieron hacerla dividida y envidada, para orgullo y satisfacción de la Patria. No es frecuente que en Madrid repercan los éxitos de los hombres que por su *valor* se destacan en provincias, y El Globo se complace en reflejar lo que los barceloneces dicen del joven é ilustre convecino suyo, que tan alto ha puesto su nombre intiniando la Alcaldía.

XXX.

LA TARIFA DINGLEY

Cuando la guerra de Housón, la tarifa de Aduanas de los Estados Unidos era mo-

do sola. La tarifa comprendía 705 artículos, de los cuales tan sólo 212 gozaban de exención.

La mayor parte de éstos son artículos que no se producen en el país, ó por lo menos en aquella cantidad que cubren sus necesidades.

Como observa Mr. Molins—refiriéndose á esta política consagrada por la tarifa Dingley—, la América ha entrado en línea de combate con verdadera impotencia y un soberano desprecio de todas las relaciones; ha aportado á su reforma económica el espíritu práctico y la tenacidad de la raza anglosajona, robustecido por el ardor heroico de un pueblo joven que tiene absoluta confianza en su porvenir. Saltando etapas y dejando á la vieja Europa las fórmulas prudentes de un proteccionismo mitigado, ha acompañado valientemente en el terreno de la prohibición. (*Le vider á la terre.*)

Vengamos á ese artículo de que hemos hablado. Por él se autoriza al Presidente de la Unión para concertar Tratados con los demás países, pero sólo con respecto á *unos* artículos, artículos que se especifcan y siempre que se acuerde un régimen de favor equivalente á los productos naturales ó manufacturados de los Estados Unidos. Por este artículo es por el que la República norteamericana ha llegado á arreglos comerciales con varios países, y entre ellos, ahora, con España.

Todo el éxito nuestro ha consistido en que Roosevelt, en uso de dicha autorización, nos ha concedido merquias reducción de derechos para cuatro ó cinco artículos, á cambio de que nosotros concedámos nuestra tarifa mínima á todos sus artículos de exportación. Es de notar que nosotros vendamos muy poco á los Estados Unidos, unos 25 millones, y en cambio les compramos por valor de 100, estando más interesados ellos que nosotros en conservar la colación comercial.

Poro vengamos ahora al art. 4.º, que autoriza también al Presidente para aceptar estos Tratados, llegando á conceder sobre los demás artículos reducciones hasta el 20 por 100, á condición tan sólo de que sean ratificados por el Senado y aprobados por el Congreso.

Como se ve, nos han concedido una parte de lo que podían, bien mezquina por cierto, y nosotros, en cambio, los hemos concedido todo.

No se pueden hacer las cosas mejor. Ahora que por este camino no comprendamos cómo pueda favorecerse nuestra expansión en Norte América, ni hay para qué preocupar descomulgamientos futuros comerciales, cuando lo seguro es el *status quo* pasado, muy en armonía con las políticas económicas de los Estados Unidos, que, como hemos visto, basan limitar cuanto pueden la importación de artículos extranjeros, basando, en cambio, medios de mantener y fomentar en enorme producción de primera potencia económica.

No hay que añadir ni una palabra más. Los comentarios los puede hacer el lector aficionado. Nosotros no hacemos más que recordar estos datos para aclarar puntos oscuros, contribuir á la historia de nuestra peregrina política económica, y sobre todo, á fuer de sinceros, para poner la cosa en su punto.

Las Ahrens francisco

UN ALCALDE INTERINO

ALBERTO BASTARDAS

Ha cesado en la Alcaldía de Barcelona, por haber sido nombrado para ejercerla D. Domingo J. Sanllehy, un teniente de alcalde que, á militar en un partido monárquico, podría decir que tenía ganadas las oposiciones para la presidencia efectiva del segundo Ayuntamiento español. Durante dos meses ha sido alcalde interino, y con aplauso de amigos y adversarios, á satisfacción de la ciudad, ha cumplido la misión que la suerte le impuso. El Sr. Bastardas es republicano; pero como alcalde, rechazó indignado la especie inexacta de que la bandera nacional no había ondeado en las Casas Consistoriales los días del cumpleaños y santo de la Reina doña María Cristina.

Dando un alto ejemplo de amor á la Higiene, ordenó la vacunación obligatoria para llegar á extirpar de Barcelona la viruela, ese azote de los pueblos sucios, de las urbes desidiosas. A él se debe que el Municipio organizase y costease colonias escolares para que las niñas y niños de las Escuelas comunales pudieran en la playa ó en la montaña vigorizar sus organismos...

Al terminar el Sr. Bastardas su cometido, la opinión, los partidos, la Prensa, tribútanle merecidos elogios como autoridad previsora, entendeda, activa y enérgica; como presidente del Consistorio, discreto, comedido é imparcial.

El ser republicano no ha de impedir que le señalemos como ciudadano ejemplar de la raza de los que al regir los destinos de Barcelona supieron hacerla envidiable y envidiada, para orgullo y satisfacción de la Patria. No es frecuente que en Madrid repercutan los éxitos de los hombres que por su valer se destacan en provincias; y El Globo se complace en reflejar lo que los barceloneses dicen del joven é ilustre convecino suyo, que tan alto ha puesto su nombre interinando la Alcaldía.

XXX.

"El Globo" (Madrid)

7 de setembre de 1906

13 de setembre de 1906

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

- El regidor republicà Borrell i Sol explicà el projecte que ha redactat sobre la constitució d'una caixa de pensions de retir pels obrers municipals de Barcelona.

Borrell i Sol demana que s'en fagin còpies i es reparteixin a la premsa, alhora que prega al Consistori assumeixi el esmentat projecte.

- Sobre la reconversió de les Auxiliaries municipals en escoles públiques, es llegeix el vot particular de Duran i Ventosa, que per defensar-lo fa un llarg discurs manifestant que ja que l'Estat ha usurpat als Ajuntaments, totes les atribucions sobre organització de l'ensenyança, intercederia perquè l'Ajuntament de Barcelona només pagués estrictament la quantitat que la llei determini, sense desembotxacar una suma tan considerable, perquè d'altres puguin administrar-la com vulguin.

Borrell i Sol, es mostra partidari de que l'Ajuntament es declari en rebel·lia davant l'Estat, oposant-se com pugui a les usurpacions de facultats que representa la creació en el seu dia, de la Comisaria Regia d'ensenyament que es feu per R.D., vulnerant així una Llei substantiva i, degut a que a Espanya no s'usa exigir responsabilitats ministerials, es podria portar l'assumpte als tribunals per decidir la legalitat dels R.D. davant de la Llei. (aprovació general)

Intervé Giner de los Rios, que es dol de que Duran i Ventosa -que tenia previst des de fa temps un vot particular-, hagi canviat en 24 hores el seu text i en presenti un de nou que ningú coneixia; explica que el dictamen pretén que es compleixi la Llei de 1857, sobre el número d'escoles que Barcelona ha de tenir.

El regidor Pere Rahola, aboga per la solució de Duran i Ventosa i la creació d'una Junta Mixta pares-regidors.

Zurdo Olivares, expressa el temor de que tots aquests vots particulars tinguin com a fi, la demora de l'aplicació del dictamen i no s'arribi a aprovar-se aquest any.

Els regionalistes defensen com un sol home, l'ensenyança privada.

Així Pla i Deniel, rebut punt per punt el dictamen, reclamant que l'ensenyança sigui obligatoriament gratuïta, únic mitjà perquè sigui obligatoria també per a tothom, i es suprimeixi les retribucions que els mestres reben, preferin així els alumnes que paguen als que no poden pagar.

Després de suspendre's la sessió, al recomençar-la es posà a votació el vot particular de Duran i Ventosa que fou desestimat per 9vots contra 22.

20 de setembre de 1906

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

- Comunicació de l'Alcalde per senyalar que havent-se esgotat la consignació del capítol de beneficència destinada a auxiliis domiciliaris, ell renuncia a la que li correspon per despeses de representació.
 - Sobre la Guàrdia Municipal.
 - Quedà aprovada per unanimitat, una proposició urgent presentada per Raimon d'Abadal demanant que es cedeixi el Saló del Consell de Cent per a l'acte inaugural del curs de la societat d'"Estudis Universitaris Catalans".
 - Queden nomenats per votació la Comissió encarregada de redactar el projecte d'organització de la caixa de pensions pel retir per a els empleats de les brigades municipals. Aquesta Comissió està composta per Bastardas, Layret, Duran i Ventosa, Ventosa i Calvell, Galí, Rahola i Pinilla; S'hi afegeixen després Puig i Alfonso, Valentí, i Borrell i Sol.
 - Zurdo Olivares presenta una proposició urgent demanant que en els plecs de condicions de les subhastes s'imposi una condició als adjudicataris en el sentit de que tinguin assegurada la vida dels seus obrers contra els accidents de treball a una companyia que ofereixi autèntiques garanties.
- Bastardas combat l'urgència de la proposició i és mostra en desacord sobre el tractament de la mateixa.
- La Presidència tallà un incident entre Bastardas i Zurdo, quan el primer defensà que no hi ha cap regidor que sigui el representant exclusiu de la classe obrera, doncs tots els elegits pel poble la representen igualment. Zurdo incriminà que Bastardas faltava a la veritat.

27 de setembre de 1906

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

A proposta de Duran i Ventosa s'aprovà per unanimitat una proposició perquè l'Alcalde en nom del Consistori s'adreçà al Govern demanant-li que no negociï cap tractat amb França fent concessions per sota la segona columna de l'aranzel, segons la Llei votada pel Parlament.

- El regidor Pere Rahola es queixa d'un ban publicat pel Comandant de la Guàrdia Municipal (Sr. Omedes), prohibint que es toquin pels carrers els manibris i coples de cecs, així com cançons populars i picants, que atreuen a la gent i dificulten el pas.

Rahola pregunta a la Presidència, si està disposat a que es compleixin les Ordenances Municipals, i si és fa solidari del ban del Comandant municipal.

Sanllehy declara que no tenia cap notícia d'això, i que procurarà vetllar per l'estricta compliment de la Llei.

Intervé en el debat Giner de los Rios per manifestar que es dol que en el Consistori es discuteixin qüestions polítiques aprovant la conducta del Comandant municipal, que compleix amb el seu deure -diu Giner de los Rios-, al prohibir que pels carrers es toquin himnes o es cantin cançons que poden provocar conflictes socials, polítics o religiosos.

Rahola replica que Giner de los Rios és el menys indicat per parlar, doncs està divorciat totalment de l'esperit català, divorci que'l porta a considerar subversives inocentes cançons populars.

- El republicà Zurdo Olivares formulà una moció demanant que l'Ajuntament acordi consignar en l'acta, una protesta per l'aixecament de vàries partides carlistes armades dintre de la província de Barcelona.

Ventosa i Calvell s'oposà a la moció per motius no polítics, aprovant-se però a la fi, fer constar una protesta personal de Zurdo.

- Sobre crèdit municipal, Borrell i Sol dóna compte de la subhasta de 2000 títols del Deuta Municipal.

4 d'octubre de 1906

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Tràmit normal.

11 d'octubre de 1906

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- El senyor Rubió en nom del comitè executiu del "Primer Congrès Internacional de la Llengua Catalana", dóna les gràcies a l'A - juntament per haber acordat cedir el Saló del Consell de Cent, afegint-hi que degut a la concurrència de congressistes inscrits, (més de tres mil) hauran de celebrar-se les sessions de treball en un local més gran, llogant-se a tal efecte, el teatre Principal.

- Es presenta una proposició urgent signada per Bastardas, Pini-lla, Borrell i Sol, Pla i Deniel, i Ventosa i Calvell, perquè l'Alcalde faci pressió per aconseguir sigui readmés com a capellà de la presó cel.lular de Barcelona al rev. Josep Pedragón, i que es dictin disposicions legals encaminades a millorar la situació dels reclusos, mitigant el rigor excessiu del règim d'aïllament com ho demanen la justícia i la equitat.

18 d'octubre de 1906

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Es llegeix una comunicació del Governador Civil suspenent els acords que l'Ajuntament va prendre destituint a un funcionari municipal per malversació de fons públics, i ordenant que se'l tor-
ni a fer ingressar. Es tracta d'un empleat anomenat Pau Vilalta. El republicà Bastardas intervé per recordar el cas i l'acord pres per l'Ajuntament, dient que el funcionari fou suspès per l'Alcalde Marquès de Marianao a petició d'una comissió investigadora. Guillem Lòpez, comenta la comunicació governamental indignadament, i manifesta que el Sr. Manzano, Governador Civil, no compleix les paraules que va dir en la seva presentació al Consistori. Bastardas, interpretant la consciència de la majoria, es dol de que el Governador Civil hagi revocat un acord de l'Ajuntament

constituït com a Jurat, contra un empleat, separant-lo del treball, per haver-li perdut tota la confiança que en ell tenia posada. Afegeix que després de la resolució del Governador Civil, l'Ajuntament queda en posició desairada, doncs perd davant dels empleats el prestigi i l'única garantia que té per fer complir els deures.

Diu Bastardas, que cal fer saber a l'opinió pública que la majoria de resolucions contràries a l'Ajuntament que d'ençà algún temps han emanat del Govern Civil, s'emparen en els informes de la Comissió Provincial, i senyala que sempre que hi ha interessos particulars, el Govern Civil falla a favor d'ells, i mai a favor dels interessos públics.

- Per unanimitat s'aproven les subvencions benèfiques següents :

	PTA'S		
Salas de Asilo de la Junta de Damas.	7000	Asilo de Ancianos de las Hermanitas de los Pobres (San Salvador, Gracia).	2000
Sala de Asilo de Gracia.	2000	Asilo de San Juan de Dios, para niños escrofulosos, raquíticos y ciegos pobres.	1000
Casa de Lactancia y Cuna.	3000	Asilo «Amparo de Santa Lucía», para ciegos.	500
Asilo «Cuna del Niño Jesús».	2000	Restaurant de Obreros de Santa Madrona.	500
Asilo de la Sagrada Familia, en San Martín de Provensals.	1750	Asilo de obreros inválidos del «Instituto del Desert de Sarriá».	500
Albergue de San Antonio.	2500	Parronato Real para la represión de la Trata de Blancas.	800
Asilo de San Andrés de Palomar.	2000	Orfanato de San José.	500
Asilo de Pobres, de Hostafranca.	2000	Asociación Española en favor de los ciegos.	250
Asilo Naval Español.	2500	Unión Fraternal (Hermandad de socorros mutuos para ciegos y semi-ciegos).	500
Asilo de Infantes Huérfanos.	850	Montepío de Invalidez y Jubilación de vigilantes nocturnos de Barcelona.	500
Congregación de la Caridad Cristiana.	10000	Sociedad de Jubilación é Invalidez de la vigilancia particular nocturna.	500
Congregación de la Caridad Cristiana, de Gracia.	800	Siervas de María de San Andrés.	500
Hospital de la Santa Cruz.	10500	Hermanitas de la Asunción (asistencia á domicilio á enfermos pobres)	200
Hospital del Sagrado Corazón.	1000	«Gaceta Sanitaria», órgano del cuerpo médico municipal.	1000
Hospital de niñas pobres, de Barcelona.	2000	Sociedad Barcelonesa de Beneficencia.	250
Hospital Homeópata del Niño Dios.	500	Restaurant obrero de San Martín.	500
Asilo de San Rafael, para niñas raquíticas y escrofulosas pobres.	500	Previsión obrera.	300
Amigos de los Pobres de Las Cortes.	200	Montepío Unión profesores.	250
Sociedad Económica Barcelonesa de Amigos del País.	1750	Agrupación beneficencia «Casa del Pueblo».	1500
José Riera, hijo adoptivo de la beneficencia de Gracia.	500	Montepío Veteranos de la Libertad.	500
Patronato de niños presos y abandonados.	750		
Quinta de Salud «La Alianza».	750		
Asilo Materno de Santa Isabel.	300		
Escuela-taller del Niño Jesús, Las Cortes.	200		
Asilo de la calle de Rubí, Gracia, para huérfanos pobres.	300		
Asilo de Ancianos de las Hermanitas de los Pobres (Caspe).	1500		
Asilo de Ancianos de las Hermanitas de los Pobres (Borrell).	1500		

25 d'octubre de 1906

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Gran expectació, i ple en el sector públic.

- Lectura de la memòria redactada pel secretari de l'Ajuntament Gómez del Castillo, sobre les gestions realitzades a Madrid.

Bastardas mostra la transcendència del treball del secretari i demana un vot de gràcies, que és aprovat per unanimitat.

- S'aprova també una proposició urgent signada per Bastardas, Layret, i Rahola, sobre els pous de l'aqüeducte de Montcada.
- Debat sobre l'usura entre els empleats municipals.
- Denuncies contra l'administració de l'escorxador municipal

30 d'octubre de 1906

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Duran i Ventosa demana a l'Alcalde que fagi gestions perquè es compleixi l'article 27 de la Constitució, que especifica que siguin elegits diputats segons la xifra de població, i que en el cas de Basreclona tenen dret a elegir-se 11 diputats i no 7 com com es fa encara. Igualment pels diputats provincials que han d'ésser 20, i no 12 com fins ara.

Duran i Ventosa recorda que mesos abans el Consistori aprovà un dictamen de la Comissió d'Estadística sobre la mateixa qüestió.

- Giner de los Rios demana també que es fagin gestions perquè el Govern subvencioni l'Exposició Internacional d'Art que se celebrarà a Barcelona.
- Duran i Ventosa demana que l'Alcalde faci gestions per que s'arreglin les carreteres que porten a la frontera, per impulsar les iniciatives turístiques que Barcelona patrocina.
- Sobre abussos de Cementiris.
- Sobre esl pressupost de l'interior que puja 34.392.754.- ptes.
- Petició de crèdit per poguer retirar la mendicitat dels carrers de la ciutat.

5 de novembre de 1906

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Discussió i aprovació dels pressupostos de l'interior i eixam ple.

8 de novembre de 1906

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Regent.

- Sobre les reunions dels diputats provincials a Barcelona.
- Sobre el proposit d'erigir un monument a Jaume I.

- Duran i Ventosa dóna compte de les gestions realitzades per rebaixar el cupo de quintes fins a 35.000 homes, en comptes dels 60.000 preestablerts.

- Ventosa i Calvell aprofita per queixar-se de les despeses d'ensenyament, ja que si l'Ajuntament sufraga les de primera ensenyança de la Ciutat, es vegi privat després, per virtut de les disposicions dictades pel poder executiu que contradiuen la LLei Municipal, en les qüestions d'entendre i organització i funcionament d'aquest servei, cosa que resulta molesta, doncs Barcelona -diu Ventosa i Calvell- ha demostrat a bastament, que no necessita cap tutela.

Inspirant-se en aquest criteris, anuncia que presentarà una proposició urgent, demanant la supressió del càrrec de Comisari Regi, (petició que la majoria republicana ja havia demanat altres vegades), i que es torni a l'Ajuntament les facultats que li otorgava la legislació anterior, sol.licitant per això l'ajuda de diputats i senadors catalans ara presents a Barcelona.

El regionalista Pla i Deniel formula una addició, en el sentit de que les oposicions a les places de mestres , es celebrin a Barcelona, tal com abans es feia.

Explica que aquesta petició es basa en la convicció de que si es mantenen les oposicions celebrant-les, com fins ara, a Madrid, d'aquí a uns anys, Catalunya no tindrà mestres catalans.

Giner de los Rios, combat la proposició de Ventosa i Calvell, dient que l'ensenyança és una funció social que incumbeix a l'Estat, alhora que també aquest fa complir i garantir les obligacions amb els mestres, i dóna més independència en aquests.

Raimon d'Abadal que fou al.ludit per Pla i Deniel, diu que com a senador electa i regidor encara, farà tot el possible perquè l'ensenyança tingui a l'Ajuntament el seu veritable organitzador i controlador.

Es mostra conforme amb Giner de los Rios, sobre el fet social de l'ensenyança, però discrepa quan es tracta de saber qui l'ha de controlar i organitzar. Defensa de pasada l'autonomia universitària i l'ensenyança privada en competència amb la oficial, manifestant que si l'Ajuntament ha fet darrerament esforços i sacrificis econòmics de cara a l'ensenyament a Barcelona, bé cal que se li otorgui altra volta el dret a organitzar aquest ensenyament.

Explica , contestant així a Giner de los Rios, que l'intervenció de l'Estat de cara als mestres no és cap garantia, al menys pel

que respecte al cobrament del sou, doncs s'ha donat el cas a Barcelona que alguns mestres no han cobrat la mesada puntualment, retrasant-se en abonar-la més de dos mesos.

Giner de los Rios es mostra molest amb l'argumentació d'Abadal i respon dient que si del que es tracta és de demostrar que Catalunya és suficient en tot ("se basta y sobra"), "lo mejor será que se establezcan fronteras con el resto de España y que viva aislada" (aplaudiments i rumors) ("La Vanguardia"). Intervé Pla i Deniel per explicar que a tot Europa, menys a Espanya i França, l'ensenyament primari constitueix una funció exclusivament dels ajuntaments, i aixó opinen tots els entesos en aquesta matèria com el vostre il·lustríssim germà Francisco Giner de los Rios.

Giner, nega que el seu germà acceptès aquest dret dels ajuntaments i demana que se li demostrí.

Finalment el regionalista Joaquim Giralt, llegeix els articles que la Llei Municipal vigent tracten i especifiquen que l'ensenyament primari és una funció pròpia de l'Ajuntament, explicant que el que passa, és que una disposició emanada del poder executiu de l'Estat, ha vingut a conculcar el que preceptua una Llei substantiva, el que representa -diu Giralt-, "una enormitat legal solament possible a Espanya".

9 de novembre de 1906

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Discussió dels pressupostos per a 1907

15 de novembre de 1906

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Comunicació de l'Alcalde demanant permís per viatjar a Madrid durant més de vuit dies seguits.
- Sobre una futura Exposició Universal de Barcelona.
- Altres temes de tràmit normal.
- Aprovació per unanimitat d'un vot de gràcies a l'Alcalde per les gestions realitzades davant el Ministeri de Foment, de cara s'adobi la carretera de Barcelona a França.

22 de novembre de 1906

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Tràmit normal.

29 de novembre de 1906

Presideix Hermenegildo Giner de los Rios.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Tràmit normal.

4 de desembre de 1906

Presideix Hermenegildo Giner de los Rios.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Comunicació de l'Alcalde donant compte, de que el Ministre de Gràcia i Justícia ha firmat una R.O. en que es reconeix el deute de 1.286.000 pessetes per la construcció del Palau de Justícia de Barcelona. S'acorda donar a Sanllehy un vot de gràcies, després d'un curt debat sobre el tema.
- Altres assumptes de tràmit normal.

6 de desembre de 1906

Presideix Hermenegildo Giner de los Rios

Sessió de la Junta Municipal de Vocals Associats per aprovar el pressupost de 1907.

13 de desembre de 1906

Presideix Hermenegildo Giner de los Rios.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Debat sobre la municipalització dels serveis públics de ciutats importants, entre elles Barcelona, com a reacció d'una Llei presentada al Congrés de Diputats que es considerada una intrusió dintre les competències dels ajuntaments de Barcelona i Madrid.

Es presenta davant aquesta informació una proposició redactada en els següents termes :

" Señor : El éxito en alto grado laudatorio que se ha obtenido en las operaciones de Conversión de la Deuda municipal revelan un grado tal de confianza en la gestión de este Ayuntamiento por parte de los banqueros y tenedores de la Deuda, que impone a los

que formamos parte de la Corporación municipal el deber de responder a los anhelos de la opinión para proseguir la obra de formación de Barcelona moderna. No debe dejarse perder una ocasión tan propicia para las más importantes empresas y por esto los infrascritos proponen que, dando forma a los deseos de todos, se trabaje prácticamente en la municipalización de los servicios públicos."

"Es conveniente que sea una comisión especial la que se encargue de realizar estos trabajos, pues son tan complejos y de índole tan diversa que afectan a todas las comisiones permanentes y a la comisión especial de reforma, de modo que a no constituirse una entidad autónoma con este expreso cometido será necesario reunir para cada caso a todas las comisiones especiales. Sin embargo, las más directamente afectadas es sin duda la comisión especial, mas como ésta no eligió con un determinado cometido en la sección de constitución del Ayuntamiento, no hemos de exponernos a la oposición de cualquiera interpretación legal cumpliendo ahora su cometido. Por esto los infrascritos proponen que se nombre una nueva comisión y que entren a formar parte de ella todos los miembros de la Comisión de Reforma y dos concejales más."

"Dos clases de trabajo ha de llevar a cabo la comisión de municipalización de servicios: una de información y estudio para reunir todos los antecedentes necesarios, determinar cuáles serán los servicios a municipalizar y reglamentar la forma de explotación de los servicios ya municipalizados, sin omitir todo lo referente al estudio de los capitales que habrán de mobilizarse para estas empresas y la mejor forma de obtenerlos, y otros de negociación, proyectación y presentación de dictámenes para traer aquí soluciones concretas y viables para nuestra ciudad."

"Conviene desde el primer momento, como se hizo con los trabajos preparatorios de la Tesorería, de la Conversión y de la Reforma, puntualizar la organización interior de la comisión que se nombró, indicando qué empleados formarán la Asesoría de la misma. Así desde el primer día se hace una buena división del trabajo y se reparte la responsabilidad entre todos."

"Finalmente, para llevar adelante tales estudios y ponerse en situación de ir bien orientado en las negociaciones que se es-

tablecerán sin duda, conviene proveerse de medios de conocimiento, bien como antecedentes que nos permitan conocer la situación de las compañías que prestan en Barcelona los servicios que se han de municipalizar, bien para proveerse de libros, estadísticas y memorias sobre trabajos semejantes emprendidos en el extranjero. Por eso proponen los infrascritos lo siguiente :

- " 1º - Que se declare urgente esta proposición.
- 2º - Que se nombre una Comisión Especial encargada de estudiar la municipalización de servicios públicos desde todos sus puntos de vista o sea rescate de las empresas existentes, organización de nuevas administraciones, determinación de los servicios que se han de municipalizar, reglamentación futura de los servicios municipalizados y medios económicos que se han de emplear para estos objetos, y de presentar en forma de dictámen al Consistorio cuantas resoluciones vayan encaminadas al fin indicado."
- 3º - Que formen parte de dicha Comisión especial los individuos de la Comisión de Reformas, Conversión, Tesorería y Obras extraordinarias, y otros dos concejales.
- 4º - Que se autorice al Alcalde como Presidente de la Comisión de municipalización de servicios para gastar hasta la cantidad de 5.000 ptas, tomándolas de la consignación que se sirva indicar la Comisión de Hacienda en la adquisición de libros, estadísticas oficiales, memorias de sociedades y demás elementos necesarios para formar un archivo de municipalización, y
- 5º - Que para auxiliar en dichos trabajos a dicha Comisión se constituya una asesoría de la misma formada por el secretario y los jefes del Negociado Central de ingresos y gastos y segundo de Fomento.

CASAS CONSISTORIALES , 13 de diciembre de 1906 .

J. VENTOSA i CALVELL; JESUS PINILLA, FRANCESC LAYRET, JOSE ROGENT, ALBERTO BASTARDAS. "

Intercalem ara un petit article extret de "La Protesta Catalana" del 16 de desembre de 1906, com a senyal de que el treball que es realitzava en el Consistori, malgrat algunes crítiques polítiques, es contemplava com a positiu i honest.

CRONICA MUNICIPAL

¡Bien por el Sr. Bastardas!

Por fin, una palabra autorizada como la del señor Bastardas, se ha levantado en el Consistorio llamando la atención de los señores concejales, acerca de aquel desdichado dictamen sobre reversión de los tranvías que está pendiente de resolución en el Ministerio de Fomento.

Todos los ministros que se han sucedido, desde el marqués de Vadillo al Sr. García Prieto, han reconocido la incompetencia de la superioridad para poner término por la vía administrativa al famoso expediente.

Empujado el Sr. García Prieto por la Anónima de Tranvías, llevó el expediente al Consejo de ministros, acordándose, *para complacer á los catalanes*, que el Sr. García Prieto presentara el oportuno proyecto de ley á las Cortes.

En este estado está el asunto.

Con motivo de la proposición sobre municipalización de servicios, el Sr. Bastardas se creyó en el deber de llamar la atención sobre este asunto, pues de acordarse dicha municipalización, el Ayuntamiento tendría que pagar mucho más cara la adquisición de las líneas de tranvías, antes de su reversión, de aprobarse aquel desdichado dictamen con tanto calor defendido por el Sr. Marial y Moles.

La moción del Sr. Bastardas ha pasado á la comisión correspondiente. Veremos lo que acuerda.

Afortunadamente, hay hoy en el Ayuntamiento de Barcelona una mayoría, entre catalanistas y republicanos afechos á la Solidaridad Catalana, en la cual se puede tener absoluta confianza.

Cierto que quedan en el Ayuntamiento no pocos reversionistas, pero ni por su número ni menos por su calidad pueden constituir un serio obstáculo á las legítimas reivindicaciones de los derechos de la ciudad de Barcelona.

El Sr. Bastardas se ha ganado una vez más el reconocimiento y la gratitud de todos los vecinos amantes de la ciudad.

En muy contados casos se ha podido honrar la ciudad de Barcelona con representaciones como la del Sr. Bastardas. Clara inteligencia, voluntad despierta y una alta moralidad, de que se dan pocos ejemplares, son las cualidades que el Sr. Bastardas ha puesto al servicio de su ciudad. Barcelona se siente con razón orgullosa de tenerle por gestor de sus intereses.

Su honradez no consiste únicamente en no traficar con el cargo que desempeña, como otros muchos que por este solo hecho se creen honrados, sino que jamás hace el sacrificio con su conciencia, para buscar aplausos y apoyos para sus ambiciones y vanidades.

¡Adelante, Sr. Bastardas!

("La Protesta Catalana")

16 de diciembre de 1906.

18 de diciembre de 1906

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Es dona compte de les gestions realitzades per l'Alcalde a Madrid. Raimon d'Aabadal demana un vot de gràcies per en San-

llehy. Igualment s'expressen Bastardas i Pla i Deniel.
Un cop aprovat el vot de gràcies, Sanllehy molt emocionat agraeix la consideració envers ell, del Consistori.

27 de desembre de 1906

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Queixes sobre la policia de Barcelona.
 - Presentació d'una proposició signada per Raimon d'Abadal, Duran i Ventosa, Ventosa i Calvell, Josep Rovira (regionalistes), demanant una reorganització de la policia de Barcelona (doncs acaba d'explotar una bomba), alhora que l'Ajuntament deplori el fet concret, indicant que els ascensos, nomenaments, destitucions, etc, siguin controlats per una Junta amb facultats amplíssimes, composta pel Governador Civil, l'Alcalde de la Ciutat, i el President de la Diputació de Barcelona.
- Per altra part es demana que tots els policies que prestin serveis a Barcelona, siguin catalans, o bé que faci deu anys que visquin a Catalunya.

3 de gener de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Comunicació de la "Lliga Regionalista" de la barceloneta invitant a l'Ajuntament als Jocs Florals. (acceptada l'invitació).
- Sobre la Reforma Interior, el regidor Jesús Pinilla requereix a Raimon d'Abadal i a Bastardas que expliquin l'estat en que es troben les negociacions entre el Banc Hispano-colonial i l'Ajuntament, de cara a la firma de l'acord econòmic.
- Bastardas explica l'estat de la qüestió i Pinilla agraeix aquestes elogiant els treballs portats a terme pels dos regidors.
- El republicà Guillem Lòpez, demana un vot de gràcies per Sanllehy, per agrair-li les gestions que fa ver a favor de l'amnistia pel processats i condemnats pel delictes d'opinió, i jutjats recentment segons la Llei de Jurisdiccions. Demana que aquest vot s'extengui als Diputats i Senadors per Barcelona.
- S'aprova per unanimitat.

Guillem Lòpez aprofita l'avinentsa per parlar del conflicte soterrani entre les autoritats municipals i el Governador Civil,

amb motiu de les manifestacions de l'anterior sessió, a propòsit del darrer atemptat terrorista.

Senyala que l'Alcalde ha demostrat que sap defensar els interessos de Barcelona i els dels regidors tant en el Consistori, com a fora, comportant-se com a un veritable company.

El regidor Valls i Vicens, regionalista, s'adhereix a les paraules de López, i demana que l'Alcalde faci gestions perquè siguin alliberats els presos beneficiats per la Llei d'Amnistia. Sanllehy manifesta que està satisfet de les mostres de consideració rebudes del Consistori, i que ha intentat solament complir amb el seu deure.

8 de gener de 1907

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la reina Regent.

A conseqüència de que el partit republicà "Unión Republicana" s'anava dividint a favor i en contra del moviment anomenat Solidaritat Catalana, també es dividí els organismes dependents del partit.

Així la Junta Municipal republicana de Barcelona, òrgan director del partit a la Ciutat, es mantenia encara a mans de Alejandro Lerroux, el seu director i inspirador polític.

Com que els solidaris republicans no volien mantenir-se sota la disciplini d'aquella Junta anti-solidaria, no tingueren més remei que formar-ne una altre de signe solidari.

La nova Junta municipal presidida per Albert Bastardas, representava la continuació legal de la antiga Junta de "Unión Republicana", doncs els dissidents no eren els que seguien a Salmerón, cap indiscutible del republicanisme hispànic, sinó els que oferien els òrgans locals del partit a la disciplina de Lerroux. Per aquest motiu, existia abans de començar la sessió de l'Ajuntament un clima d'expectació, i es rumorejava que elements republicans anti-solidaris boicotejarien als regidors solidaris del partit.

Però la sessió transcorregué sense cap incidents i de forma normal.

Acabada aquesta, de la tribuna del públic s'escoltaren xiulets i protestes contra els regidors Layret, i Esteve. La Guàrdia Mu-

nicipal desallotjà la galeria pública, però a la sortida de l' Ajuntament, tornà a ésser xiulat amb força el regidor Layret, éssent necessari que agafés un cotxe de cavalls, ja que la seva dificultat física, l'impedia surtir-se'n de l'airada manifestació d'elements anti-solidaris vinguts expressament.

Alguns regidors anaren a trobar al Comandant de la Guàrdia Municipal, Sr. Omedes, però aquest no era al seu lloc.

De semblant manera també el regidor republicà i solidari Bastardas fou seguit per una petita manifestació, fins a casa seva, (alta de Sant Pere).

Intervingué finalment la guàrdia municipal, un cop les protestes havien menguat considerablement.

L'endemà "El Poble Català" publicava aquesta nota :

"BULLANGUES LERROUXISTES .- No pogent-se esbravar sens dubte els avalotadors lerrouxians que anaren ahir a la tarda a l' Ajuntament, per haver-se suspès la sessió que nostra Corporació Municipal devia celebrar, y no volgentsen entornar sense fer un acte més de civisme, buscaren algú sobre qui descarregar tot el pes de "las imperiales iras" , que la sort li pertocà ésser el segón tinent d' alcalde y president de la nova Junta Municipal d'Unió Republicana, don Albert Bastardas."

"Cap a dos quarts de set sortí'l senyor Bastardas de Cala Ciutat, acompanyat del seu venerable pare don Albert y d'algun amic, y a l'ovirarlo els lerrouxistes estassionats a la plassa de Sant Jaume seguiren darrera de ells ja en actitud que'ls guardes municipals no deurien apreciar gens amistosa per quan dos o tres d'ells se disposaren a seguir el grupu format pel senyor Bastardas y'ls seus acompanyants."

"Y ja tenim constituida la manifestació lerrouxista. No eren sens dubte els que estalonaven al grupu de republicans solidaris, els cinquanta mil de l'imperial jornada del diumenge, eren menys, molts menys:

uns quaranta, però sens dubte els trials, y davant seu comanantlos, dos o tres senyorets quins noms no trigariem segurament gaire a trobar si passessim llista als nostres "jóvenes rebeldes"... "

"Y... avant la gran manifestació, tot seguint al senyor Bastardas cap al deu domicili del carrer Alt de Sant Pere 72. Heus aquí l'itinerari que seguí : Plassa de Sant Jaume, carrer de la llibreteria, plassa de l'Angel y carrers de la Tapineria, Infern, riera de Sant Joan, baix de Sant Pere, Mònac y mitjà de Sant Pere. "

"Al principi guardaven els seguidors un ordre relatiu, l'únic que se'ls hi pot demanar, obligantlos hi sens dubte l'animació d'aquelles vies que anaven passant. Però a l'internarse cap a la Barcelona fosca, alshores ja comensaren a "explaiarse". Y vinguin crits, renegts, malediccions, impropers, y altres menudencies. Tot això, pujant de tó com més entraven en la foscúria, fins que a l'arribar al carrer de Mònac, tingueren limit tant els crits com la paciència dels guardes municipals que anaven seguint també, els quals se disposaren a dispersar aquelles mosques brunzentes."

"Fou cosa de dos segons : tres sabres relluïnt y tots els lerrouxistes a la desbandada."

"Alshores pogué arribar sense altra novetat el grupu del senyor Bastardas al domicili d'aquest, no sense que en la retirada ocorregués un petit incident, entre un lerrouxista i un conegut nacionalista que havia anat seguint la manifestación tot encuriósit."

"Y tenen explicat aquesta darrera (fins a l'hora que escrivim aquesttes ratlles) bullanga lerrouxista."

("El Poble Català")

9 de gener de 1907.

17 de gener de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Davant les amenaces a regidors municipals per gent incontrollada, el regionalista Duran i Ventosa inicia un debat polític, que pel seu interès reproduïm tal com el publicava "La Publicidad", i "La Veu de Catalunya".

Debates ruidosos

Hízose un gran silencio. Ocuparon todos los concejales sus puestos en los escaños y tanto en la tribuna pública, como en la de la prensa, concentróse la atención en el Sr. Ventosa que en pie, la mirada enérgica, el brazo derecho extendido, dijo dirigiéndose á los concejales antisolidarios:

«Un deber de compañerismo y al mismo tiempo, un sentimiento de profunda indignación, obliganme á hacer uso de la palabra, en la seguridad que con mis manifestaciones, caldeadas por el vivísimo deseo de extoriorizar mi más enérgica protesta contra atentados villanos, se hallarán conformes todos los señores regidores.»

Desde hace dos sesiones son objeto algunas dignos compañeros nuestros de la chacota grosera, del insulto bñuno, de una kábila desenfrenada, que desde la tribuna pública, quiere imponerse al libre albedrío de algunos regidores.

Ya en la primera fueron insultados al terminar la sesión los Sres. Layret y Esteba y al salir del Ayuntamiento un grupo los rodeó, sin que acudiera en su auxilio la guardia municipal, dándose el caso vergonzoso de que no se hallara en el Ayuntamiento por casualidad el comandante. Envalentonados por la libertad que fácilmente les confrieron, los de la kábila reprodujeron el martes pasado sus insultos y sus ataques contra compañeros nuestros y el Sr. Bastardas, fué seguido por un grupo hasta su domicilio, siendo insultado y amenazado.

Y esto no debemos consentirlo. Son estos, procedimientos de kábila que no deben arraigar en Barcelona, porque la ciudad los rechaza.

Yo propongo, pues, que por aclamación se consigne nuestra simpatía al Sr. Bastardas y además la protesta enérgica contra quienes quieren imponerse por el terror, echando mano de medios repugnantes, que toda persona decente debe repudiar.

En cuanto á la guardia municipal, ó es cómplice de quienes de tales medios se valen ó es inepta para desempeñar sus funciones quien se halla á su frente, en cuyo caso ó se disuelve el cuerpo ó se destituye al Sr. Omedes, ya que yo puedo testimoniar que el martes pasado placidamente contempló la agresión de que fueron víctimas varios de nuestros compañeros.»

El Sr. Giner.—Después de agradecer el voto de gracias, que á propuesta del Sr. Bastardas, me otorgó el Ayuntamiento, yo he de manifestar que siento hayamos consumido toda la tarde en discusiones que llevan aparejada la lucha latente que hay en esta casa. No podemos sustraernos á las pasiones que anidan en nuestro corazón. Se habla de salud pública, de enseñanza, de mataderos y en cada una de estas cuestiones va involucrada la pasión que nos devora. Y no se trata de cuestión alguna importante en la que no palpito un odio africano, ya que aquí ha hablado el Sr. Ventosa de kabilas.

Desde el momento que no hay armonía entre los representados y el representante, los primeros tienen derecho á censurar á quien los representa en la forma que tengan por más conveniente, y aun á exigir el mandato imperativo.

Cuando usted, Sr. Ventosa, va al teatro, al comprar la localidad, tiene derecho á aplaudir ó á censurar en la forma que le plazca. Los electores tienen derecho á censurar á sus representantes, cuando estos no atienden á la significación política que los llevó á ocupar un cargo de elección popular, y aquéllos por lo tanto, se hallan en la obligación de devolver la representación que les fué confiada.»

Los aplausos con que un grupo de chiquillos acogió sus primeras palabras, hizo le rodar por la pendiente de la exaltación, haciéndole verter expresiones que luego fué enmendando, como se verá por las siguientes manifestaciones:

«Es censurable todo lo que signifique violencia. Yo censuro á los amigos ó á los enemigos que faltan á los respetos que se deben todos los hombres. Yo doy mi voto de censura contra quienes insultan á personas dignas, y más á quien, como el Sr. Bastardas, por las cualidades excepcionales que reúne, merece toda clase de consideraciones. Y para ello no necesito evocar la amistad que con el señor Bastardas me une y con cuya gestión en esta casa he estado siempre perfectamente identificado.»

El Sr. Ventosa tiene la triste habilidad de destapar la válvula, para que salgan á luz pasiones, que insisto en llamar africanas.

El Sr. Ventosa.—Me felicito de que el Sr. Giner haya censurado los actos de violencia, pero no creo pueda decirse con razón que á mí me anima ninguna pasión africana, al venir á decir que no pueden tolerarse los atropellos contra los regidores. Pasión africana es la que atraña estas manifestaciones de violencia.

Quienes hemos sido elegidos para representar los intereses de la colectividad no somos histriones, que podamos ser objeto, cada dos por tres, de aplauso ó censura.

Puede censurárenos, pero en forma decorosa y civilizada. Y por esto, porque es intolerable, en nombre de quien sea, se venga á atropellar á quienes discuten en ideas, yo no callo, yo no puedo callar, porque el silencio implicaría cobardía ó indignidad y yo no soy ni cobarde ni indigno.»

Escándalo formidable

En tono descompuesto comenzó el Sr. Giner su rectificación, diciendo que el consejo del Sr. Ventosa se lo guardaba, la mitad para sus amigos y la otra mitad para los del Sr. Ventosa, que han injuriado, indigna, rufanesca, canallesca á cuantos no han conculgado en sus ideas...

No pudo terminar el párrafo el Sr. Giner. Los Sres. Valenti, Zurdo y Magriñá comenzaron á berrear á grandes gritos.

El Sr. Zurdo dijo, dirigiéndose al Sr. Ventosa:—¡Canalla!

El escándalo que se armó fué horrible. El Sr. Ventosa no oyó la frase, pero su señor hermano, que se hallaba en la tribuna de la prensa, protestó á grandes gritos, amenazando al Sr. Zurdo con el bastón.

El Sr. Zurdo.—¡Que retire la palabra kábila, ó sino que salga fuera del Consistorio á sostenermel!

Camp (Valenti y).—¡Que la retire! ¡Es una indignidad!

El Sr. Ventosa, dominando el barullo dijo.—Yo censuro el insulto venga de donde viniere, pero yo no he de traer aquí como el Sr. Giner, cuestiones que nada tienen que ver con otras que son á las que yo me he referido, planteadas en mi discurso.

Discurso del Sr. Bastardas

«Yo agradezco á los Sres. Giner y Ventosa las palabras que me han dirigido, en elogio de mi labor modesta, en el Ayuntamiento.»

He oido palabras de censura, para mí, pero como al ser dirigidas contra mí, entrañan una censura contra mis compañeros Sres. Layret, Borrell, Marsá, López, Fargas, Estebá y Badía, he de recogerlas, para contestarlas cumplidamente.

Yo reconozco el perfecto derecho de los electores, aun el de esos jóvenes, sugestivos, despechados ó engañados, que insultan y alborotan, á extoriorizar su censura en la forma que tengan á bien, pero siempre en términos cultos y civilizados.

Ya sé que el nombre de mis compañeros y el mío ha sido puesto en la picota, desde hace algún tiempo, y el Sr. Lerroix, en el discurso pronunciado el domingo en la Casa del Pueblo, dijo, hablando del bautismo de sangre, precursor de la revolución, que «sería un dolor que las primeras víctimas debiesen ser aquellos que antiguamente convivieron con nosotros.»

Los insultos de unos y las palabras que os he recordado, para mí se han borrado, porque yo no guardo rencor á nadie, porque no me uniman esas pasiones africanas de que hablaba el Sr. Giner.

Pero yo he de decir que es peligroso excitar las pasiones...

El Sr. Magriñá.—¡Se excitan las pasiones porque sois traidores!—dijo—dirigiéndose á los concejales solidarios.

Indignados los Sres. Marsá, López, Esteva, Fargas y Bastardas, protestaron ruidosamente de las palabras del Sr. Magriñá, á quien se adhieron los Sres. Camp (Valenti y) y Zurdo.

Es escándalo fué enorme, viéndose impotente el Sr. Sanllehy para apaciguar los ánimos.

El Sr. Bastardas (dominando el barullo). Yo he dicho y repito que es peligroso excitar las pasiones, porque en caso de consumarse algún atropello, es llegado el caso de exigir las debidas responsabilidades á los cobardes que tiran la piedra y esconden la mano.

Las palabras injuriosas contra nosotros dirigidas, necesitan que en nombre de mis compañeros plantee aquí una cuestión política, por exigirlo así nuestra dignidad, que no puede hallarse bajo el peso de acusaciones que nos deshonran.

En marzo de 1903 constituyóse el partido de Unión Republicana....

El Sr. Camp (Valenti y).—Pido la palabra.

El Presidente.—¿Para qué?

El Sr. Camp (Valenti y).—Para una cuestión de orden. Yo ruego á la presidencia que prohiba al Sr. Bastardas que plantee un debate político, contrario al Reglamento.

El Sr. Bastardas.—¿Pero de que Reglamento habla? Cuando se promueve una cuestión de orden debe esperarse á que haya terminado el orador que está en el uso de la palabra. ¿Es que á estas alturas no se ha enterado el señor Camp de lo que estatuye el Reglamento?

El Sr. Camp (Valenti y).—Que sea sea el Reglamento, para que el representante del Gobierno, imponga el peso de su autoridad, y no permita al Sr. Bastardas que continúe su discurso en el camino emprendido.

El Sr. Bastardas.—Yo deploro que tenga que invocar el Sr. Camp, al Gobierno, para hacer callar á los concejales republicanos. (Grandes aplausos.)

El Sr. Bastardas.—Yo planteo la cuestión al Sr. Giner, para que él conteste y sepamos nosotros á que atenemos.

Los sucesos en el mes de noviembre, originaron un formidable movimiento de protesta en Cataluña, apoyado por el jefe de la Unión Republicana, D. Nicolás Salmerón, á quien revistieron todos los republicanos en la Asamblea de marzo, de 1903, con la más omnimoda confianza.

Y nació la Solidaridad Catalana y de ahí surgió la disidencia entre los republicanos de Barcelona.

Luego ha ocurrido que frente al partido de Unión Republicana se ha constituido el partido republicano lerrouxista.

Y nosotros hemos seguido en el partido, pues no nos hemos separado de él, como los que han ingresado en el partido lerrouxista y por lo tanto, continuamos representando, modesta, por mi parte, pero dignamente á los electores que nos eligieron.

¿Es que cree el Sr. Magriñá que el acta de concejal es una granjería que debe rechazarse al primer disgusto?

Nosotros hemos de estar tanto á las duras como á las maduras.

Abandonar en estos momentos nuestro puesto de honor en el Ayuntamiento, sería una deserción y entrañaría una cobardía que no somos capaces de cometer.

El Sr. Magriñá.—¿Vais contra vuestros lectores!

El Sr. López (á grandes gritos).—¡Mentira! ¡Mentira!

Los Sres. Marsá, Fargas, Esteba y Bastardas á grandes voces protestaron con energía.

El Sr. Bastardas.—Ya sé que hay electores que se han separado de la política que me elabó á este sitio, pero á cambio de este disgusto he tenido la satisfacción de sumar á mi lado á gran número de vecinos del distrito 8.º

El acta la entregaré el día que en nombre del partido republicano me la pida el Sr. Salmerón.

Y hay que advertir además, que vosotros (dirigiéndose á los antisolidarios), hacéis blanco de vuestras amenazas y odios, á nosotros, pero no os acordáis de aquellos que no se han declarado ni en favor ni en contra de la Solidaridad, ni de aquellos expertos marinos que esperan amaine el temporal para tomar el rumbo que les convenga. (Aprobación.)

Nosotros sabemos que en estos momentos no tenemos la confianza de algunos concejales que nos votaron para los cargos que ocupamos...

Los Sres. Valenti y Zurdo (excitados).—¡No, no!

El Sr. Bastardas.—Déjeme hablar y modérense. Yo tengo la suficiente serenidad para no dejarme acoquinar por los gritos, y por lo tanto es inútil que me interrumpan.

Déca, pues, que no gozo de la confianza de todos mis compañeros y por lo tanto presento las dimisiones de síndico, del Sr. Borrell y las tenencias de los Sres. Layret y Fargas. Y como es natural la mía.

La dimisión no implica propósito de ir á una nueva constitución del Ayuntamiento, que no procedemos nosotros animados de ambiciones insanas.

La dimisión de los honores, sí. La dimisión del cargo de concejal, no, mientras gocemos de la confianza de Barcelona.

El Sr. Giner dijo que el Sr. Bastardas le ponía en un gran compromiso.

Negó que el Sr. Lerroux pronunciara las palabras citadas por el Sr. Bastardas.

Afirmó que la única autoridad era la Junta Municipal presidida por el Sr. Lerroux, y que si los concejales solidarios debían ó no renunciar el cargo, era cuestión que atañía á su conciencia ó debía someterse á un referéndum.

Y no hubo más.

("La Publicidad")

Sessió del Ajuntament

(Acabament)

Solidaris y antisolidaris.—El senyor Ventosa:—Senyor alcalde y senyors regidors: valga tractar d'una cosa que afecta a la dignitat de tot el consistori; d'una cosa vergonyosa que ja no podem deixar passar més en silenci. Hi ha a Barcelona certs individus que fonamentantse en diferències polítiques y en discrepàncies que hi ha entre ells y alguns regidors, s'han entregat a fets impropis d'una ciutat civilisada y culta, a fets que son més propis de les kàbbiles que arroglen les seves qüestions per la violència.

»L'un dia, desde la tribuna pública d'aquet saló, se llicen crits en desprestigi d'un determinat regidor; l'altre dia, al sortir un altre regidor, és objecte també d'insults y frases grolleres; l'altre dia, un regidor tan digne com el senyor Bastardas, és acompanyat per una d'aquestes turbes, que l'insulten pel camí y fins tracten d'agredir-lo.

»Estich segur que entre tots els regidors no n'hi haurá ni un que aprovi aquets actes indignes. Per aixó proposo que, per unanimitat, s'adopti un vot de simpatia pel senyor Bastardas y una protesta contra aquets fets.

»Peró encara hi há més; Barcelona paga y sosté un cos numerós de guardies municipals, y ni la guardia ni el seu comandant han complert ab el seu dever. Quan s'ha insultat a regidors, quan a la porta de cà la Ciutat hi havía grupus en actitud hostil, els municipals s'ho miraven tranquil·lament.

»El primer dia, a pesar dels anuncis de que's tractava de moure ascándol, a pesar de que ja a primera hora de la tarde's notava quelcom anormal, el comandant no va donar cap disposició, y a l'hora de sortida de la sessió, per casualitat no era a la casa.

»El segón dia vaig haver d'ésser jo, el que vaig fer sortir al comandant y a la guardia de sa contemplació plácida. O bé és que el comandant és inepte, o bé és que estava en connivència ab les kàbbiles.

»Si depengués del Municipi, jo proposaria que se li aplicés una correcció disciplinaria, però depén de l'Alcaldia, y per aixó'm límito a excitar el zel del alcalde pera que miri pels prestigis y per la digni-

tat dels regidors.

»Si el comandant és inepte que'l treguin: si la guardia no serveix, que la suprimeixin. (Molt bé, molt bé.)»

El senyor Giner:—Abans que tot, agraeixo de tot cor el vot de gracies que en sessions passades y a instancia del senyor Bastardas me va donar l'Ajuntament pel curt temps que vaig desempeñar l'Alcaldia Interina. En rigor, jo devia haver fet aquesta manifestació al comensar la sessió, però l'incident ocasionat pel senyor López ho ha impedit y aprofito aquesta qüestió pera complir un dever.

»Sento, senyors, que perdem tota la tarde en unes discussions que, en el fondo, no son sinó manifestacions de la lluita política que està latent. Si S. S. ha parlat de kábiles, jo bé puch dir que lo que aquí's manifesta son odis africans. (Reclamacions en variis indrets del consistori.)

»Si, odis africans, perquè odi africà és fer esperar un expedient que afecta a la honra d'alguns regidors; odi africà és atacar un dictamen ja aprovat sobre subvencions d'ensenyansa. (Més protestes.)

»Ningú pot aprovar els actes de violència, però això, senyors, son coses humanes. ¿A cas no té dret el poble de manifestar com y quan els seus elegits el representen indignament? (Rumors.) Reconech que he empleat una paraula mal adequada; volia dir, quan els seus elegits no'l representen gust.

»¿Acás el senyor Layret no va dir en un acte memorable, que l'elector té'l dret de exigir al elegit el compliment dels seus compromisos? (El senyor Layret:—Es exacte). Donchs bé; d'això al mandat imperatiu, sols hi há un pas. (Grans rumors).

»Quan no s'interpreta la voluntat dels electors, se torna la representació que s'ha rebut. Quan S. S. va al teatre, aplaudeix o censura la funció. (Més rumors).

»El poble sempre té dret a exigir satisfacció als seus elegits en la forma que tingui per convenient.

(Grans rumors en tot el Consistori. Molts regidors protesten de les paraules del orador. A la tribuna pública s'arma un esvalot. L'alcalde ordena als municipals que fassin guardar l'ordre degut. La confusió dura una bella estona).

El senyor Giner:—Si'm pregunten la meua opinió, jo condempno tota violència, vingui d'un amic, vingui d'un adversari. (Exclamacions iròniques).

»No tinc cap inconvenient en votar la proposició del senyor Ventosa, sobretot tractantse del senyor Bastardas, que per ses qualitats excepcionals mereix que cada un de nosaltres sigui'l seu millor amic.

»Peró S. S., senyor Ventosa, té'l trist privilegi de posar de manifest lo que les conveniencies socials ordenen tenir ocult. Jo sempre he procurat no excitar als contraris, a pesar de la vehemencia que'm reconech. S. S., en cambi, sembla molt fret, però absa fredor, sab moltbé excitar aquestes passions que torno a calificar d'odis africans.

El senyor Ventosa:—Celebro molt que'l senyor Giner estigui conforme ab la meua proposició y la votí. Però de les seves paraules, com sempre eloqüents, lamento molt que se'n dedueixi una certa defensa dels actes de violència, encara que després ha procurat fer remarcar que, ab sa opinió personal, censurava aquests actes; y lamento també, que califiqui d'odi africà la manifestació meua de que no podíem consentir els atropells als regidors. Precisament es lo contrari, senyor Giner; precisament lo africà es aquet seguit de manifestacions de violència que s'han vist aquets dies.

»Nosaltres no som cómicis a qui s'ha d'aplaudir o xiular; nosaltres tenim una idea més enlairada de l'investidura de regidor pera que se'ns ocorri compararla ab els histrions. Pot existir la censura quan l'elegit no interpreta la voluntat dels seus electors, però la censura ha de ferse en forma decorosa, en forma correcta y ben educada, que may arribi al insult groller.

»Fa un quant temps que veyem atropellades, en nom precisament de la democracia y de la llibertat, les idees que no son del gust dels atropelladors. Que altres callin, si volen, davant d'aquest estat de coses, que jo no callaré, y faré sentir sempre la meua protesta. (Be, molt be).

El senyor Giner:—De la mateixa manera que he censurat les violencies de que protesta'l senyor Ventosa, censuro les dels seus amichs que insulten...

No's pot sentir el final de la frase perquè ls regidors de la dreta s'aixequen y protesten enérgicament d'aquesta imputació.

El senyor Giner segueix perorant, però no's pot entendre lo que diu, si bé sembla que's refereix al article de *La Tralla*.

El senyor Zurdo, s'agita frenèticament y crida com un desesperat; tampoch entenem qué.

Els senyors Valentí y Magriñá uneixen els seus crits als del senyor Zurdo, originantse un bullit inexplicable.

Després de titànichs esforços, l'alcalde pot restablir una calma relativa.

El senyor Ventosa:—Sempre censuro l'insult y la grolleria, vinguin d'hont vinguin, però crech que no hem de portar aquí qüestions agenes al Consistori. Si jo he protestat de certs actes de violència, és perquè afecten directament a la dignitat y a la persona dels regidors.

El senyor Bastardas:—Senyors regidors: agraeixo ab tota l'ànima les manifestacions de simpatia personal que han fet aquí, tant el senyor Ventosa com el senyor Giner. Si's tractés sols de lo que afecta a la meua persona, ja no diria res més, però, senyors, aquí's tracta de quelcom més; aquí's tracta d'una corrent iniciada en contra de determinats regidors, y és necessari que d'una vegada s'aclareixi tot; és necessari que d'una vegada sapigues si aquets regidors, entre'ls quals m'hi compto, son o no son dignes de seguir representant als electors.

»El senyor Giner, que pels vots de tots nosaltres va ser elegit pera la representació més alta del Ajuntament, pera la primera tinencia, (donchs al cap y al fi l'alcalde és no més que la persona designada pel Govern), el senyor Giner, dich, és el més indicat pera parlar quan se tracta dels regidors en general. Al seu judici'm remeto.

»Jo reconech a tots el dret de censura; inclós el reconech a n'aquets jovenets de poch anys que encara, per ditxa seva, trigaran bastant temps a ser electors; però jo no aprovo la censura violenta, no ja per lo que a mí pugui afectar-me, sinó per lo que desacredita a una ciutat tolerant hon fins ara havien combatut pacíficament les idees més contraries.

»Declaro que no parlo sols en nom meu, sinó autorisat pels senyors Layret, Fargas, Borrell y Sol, Badía, Esteva, Marsá y López.

»En nom d'aquets 8 regidors, procuro oblidar les paraules pronunciades fa poch dies per persona notable, de que «la regeneració del municipi havia de comensar per un baptisme de sanch, quals viclimes hem de ser nosaltres». (El senyor Magriñá interromp. No entenem lo que diu.) Aquet camí és perillós, senyor Magriñá.

El senyor Magriñá:—Més perillós és ser traïdor.

El senyor Valentí:—Sí, això és; sou uns traïdors.

Els senyors Marsá, Esteva y Fargas s'alcequen y s'encaren ab els senyors Valentí y Magriñá, diéntels-hi:

—Els traïdors sou vosaltres.

Durant una bona estona l'altercat és indescriptible, y la confusió, gran.

Un xich apatbagada, segueix el discurs.

El senyor Bastardas:—Es perillós excitar les passions d'aquesta manera, y no perque temí res dels ciutadans, que son honrats per exaltats que siguin, y may degeneren en criminals; lo que hi há és que'ls que som regidors, hem de promoure devegades certs odís; hem de fallar expedients, hem de fer destituir funcionaris per lladres, aquets se'n ressenten y aprofiten l'agitació y la revolta, pera donar a sa venjansa un caràcter polítich.

»Convé, senyors, aclarir y determinar la situació en que'ns trobem nosaltres. En mars de 1903 se va celebrar una assamblea y se va constituir la Unió Republicana baix la quefatura del senyor Salmerón.

El senyor Valentí, en tó solemne:—Demano la paraula pera una qüestió d'ordre.

El president:—La tindrà S. S. al seu torn.

El senyor Valentí no s'hi conforma y exigeix parlar desseguida.

El senyor Bastardas:—Prego al senyor Valentí que'm deixi acabar.

El senyor Valentí:—Nó, res d'acabar. Demano la paraula.

El senyor Durán:—El reglament prohibeix interrompre cap discurs.

El senyor Valentí:—Les qüestions d'ordre son primer que tot. Aquí estem perdent el temps miserablement. (Protestes generals.)

El senyor Bastardas:—¿Es perdre'l temps dilucidar si'ls regidors son o no son dignes de serho. (Bé, hó.)

Torne a armarse un esvalot perque'l tercer Magriñá-Valentí-Zurdo incursa intencionalment al senyor Bastardas. Els senyors Layret, Marsá y Fargas, no's queden curts, y durant quatre o cinch minuts les imprecacions van de l'un cantó a l'altre com foch granejat.

El senyor Valentí, ab la cara congestionada y la gran barbassa extesa com un vano, exclama ab tó solemne:

—L'alcalde, com a representant del Govern, hauria de fer cumplir el reglament. (Grans protestes.)

El senyor Bastardas:—Extranjo molt que'l senyor Valentí invoqui'l nom del Govern pera fer callar a un regidor republicà. (Molt bé, molt bé. Vociferacions furioses dels senyors Magriñá, Valentí y Zurdo.)

El senyor López:—Aixó demostra que'l senyor Valentí no és ni demócrata ni res.

Aumenta l'escándol. El senyor Pinilla puja al escón del senyor Valentí y li diu que calli.

El senyor Durán.—Lo millor és que's llegeixi l'article corresponent del reglament.

Una cosa tan lògica, promou altra vegada les iras del tercer aixalabrat, y s'arma l'esvalot número cinquanta.

El secretari domina la cridoria llegint l'article que diu «que cap regidor podrà ser interromput quan fassi us de la paraula.»

El senyor Valentí s'assen tot escorregut, en mitg d'una riallada general. El senyor Giner li signa que calli y fassi bondat.

Restablerta la calma, al senyor Bastardas pot seguir.

El senyor Bastardas:—Per voluntat dels electors varen ser portats al consistori, a lluitar ab l'adversari, a treballar per Barcelona.

»Van sobrevenir els successos de novembre, que no vull recordar, y van promoure un moviment de protesta general, apoyat per casi tots els diputats de la Unió Republicana y pel senyor Salmerón. Va surgir la llei de jurisdiccions y per part de les oposicions hi va haver una avenencia en defensar a Catalunya, en defensar el dret comú, y d'aquí va venir la Solidaritat Catalana apoyada pel senyor Salmerón. (Ei-aixalabrats rondinen).

»D'aleshores ensá és que hi há aquet dualisme entre nosaltres, y no és que la Unió Republicana s'hagi dividit, sinó que en front de l'Unió ha brollat un partit nou, el partit lerrouxista. (Els lerrouxistes fan grans escarafalls d'indignació.)

»Y consti bé, que aquet nou partit ha arribat en son odi fins a censurar l'amnistia. (Nous rondinaments per part dels lerrouxistes.)

»Nosaltres som hont erem: nosaltres seguim ab l'Unió Republicana.

El senyor Valentí:—Sou uns dissidents.

El senyor Fuster:—Deixeu parlar y no interrompiu. ¡Vaya una tolerancia!

(El senyor Valentí llensa una mirada furibonda al senyor Fuster y diu en veu baixa no sabem què.)

El senyor Bastardas:—La conciencia'm diu que he sigut fidel al meu partit, si se'm demostra lo contrari, si els electors m'ho exigeixen, abandonaré'l meu lloch; pero, l'acta de regidor és una granjeria que s'ha de renunciar a la primera indicació de qualsevol grupu que ni sabem d'hont surt? Nó; nosaltres hem de seguir aquí, perque és el lloch d'honor hont ens han posat els electors.

El senyor Magriñá:—Els electors no vos volen.

El senyor López:—Es mentida!

(Altra vegada un escándol pitjor que'ls altres. Els senyors Magriñá, Zurdo y Valentí s'encaren ab el senyor López y l'invictiven ab rabia. El senyor López els hi contesta cridant encara més que ells. El senyor Zurdo s'encara ab la tribuna de la premsa y fa un ademán com dient:—¡Sortiu al carrer!—No podem desxifrar a quèho diu ni per quiu motiu.)

El senyor Bastardas.—Pot ser, ab tot y les divisions aquestes, hauria sigut possible la vida en comú, però després de les agressions personals, aixó és impossible.

El senyor López.—Sí, sí; impossible del tot.

El senyor Bastardas.—Es com els matrimonis mal avinguts; s'imposa el divorci. Jo no dubto que alguns dels meus electors s'han separat de mí, pero tampoch dubto que la majoria está en mí y que hem guanyat moltes simpaties.

El senyor Magriñá.—Donchs jo crech lo contrari!

El Sr. Bastardas enumera centres republicans del seu districte que s'han adherit a la Solidaritat.

—No'ns creyem infalibles—segueix dient;—no pretenem que'ls contraris no vagin bé. Si tots anem de bona fé, y si és possible unírnos de nou. Nosaltres seguim fidels a l'Unió y al seu quefe. Com que no hem rebut cap mostra de desconfiansa dels electors, seguim en lo polítich ab el nostre quefe el senyor Salmerón, y en lo administratiu no tenim més quefe que Barcelona.

»Además dels vuit regidors de que he parlat, n'hi há altres que tampoch formen ab vosaltres. Hi há els senyors Nel-lo, Porrera y Joseph Magriñá, federals, que segurament no están pas a les ordres del senyor Lerroux.

»N'hi há algún altre que, com marí expert, espera que calmi'l temporal pera veu-

re cap a quin cantó s'ha de girar la nau. (Aixó va pel senyor Galí, capità de marina. El senyor Galí no diu res).

»Nosaltres, es a dir, el senyor Layret, el senyor Fargas y Jo, hem rebut del Consistori el càrrech de tinent d'alcalde. No tenim inconvenient en posarlo a disposició del Consistori per si no'ns judica prou dignes.

(En aquet moment, essent prop de les vuit, comensen a rebre notícies confuses de la protesta contra *La Tralla*. Com que arriben molt exagerades, suposantse que la protesta l'efectuen determinats y especials elements, com pel 25 de novembre, ja casi ningú presta atenció al debat.

El senyor Giner fa un gran elogi del senyor Bastardas, al que ningú, diu, calificarà may d'indigne. Ni a ell ni als seus companys:

Afirma que les frases del «baptisme de sanch», han sigut mal interpretades y seria extensament sobre si's pot o no's pot dir que hi há un partit lerrouxista. «¿Es que vosaltres ab vosta actitud voleu dir que votareu sempre ab els catalanistes? (Els senyors Bastardas y Layret:—Nó.) ¿Es que voleu dir que votareu ab ells en lo que afecti a la Solidaritat?»

El senyor Bastardas.—Estém hont estavem.

El senyor Giner.—Me'n alegro, porque així la majoria tornarà a estar reunida (?) ¿Voleu discutir si mereixe u la confiança dels electors? Aixó ja ho discutirem en familia.

Se dona per terminat l'incident. El final passa desapercbut, donchs tothom s'está enterant de lo que ha passat pels carrers.

Un article censurable.—El senyor Sanllehy manifesta que ha rebut la visita de una comissió que ha vingut ha damanar que'l Ajuntament protestés contra l'article d'un determinat setmanari. Ell per la seva part en protesta, y ho sotmet a la consideració dels regidors.

El senyor Abadal.—En rigor, no se n'hauria de tractar, porque cap regidor te res que veure ab lo que hagi escrit un setmanari, ni's tracta de cap assumpte municipal. Basta ser persona com cal, basta ser ben educat pera protestar de semblant escrit. Ni Jo ni's meus amichs tenim inconvenient en adherirnos a la protesta del alcalde.

El senyor Bastardas.—Ne tenim cap obligació de llegir setmanaris. No conech l'article de que's tracta, però per lo vist deu ser una atrocitat. M'adhereixo, donchs, a la protesta porque may s'han d'excliar odís entre regions germanes.

El senyor Giner.—L'article en qüestió, és una aberració, però'm sembla que s'hi dona excessiva importancia. A vegades els periódichs satírics escriuen sense calcular l'alcans del escrit, y potser s'ha volgut veure'l verí hont l'autor no ha volgut posarhi. De totes maneres faig meua la protesta contra tota frase insultant.

La protesta s'acorda per unanimitat.

Final.—S'entra a l'ordre del dia, despatxantse casi tots els dictamens.

Els senyors Layret, Marsá y Bastardas presenten una proposició demanant que s'emplassi el monument den Pi y Margall al encreuament de la Diagonal ab el Passeig de Gracia, que's posi la primera pedra el 29 d'Abril proxím, 83 aniversari del naixement den Pi, que's dongui un premi de 6,000 pessetes al millor projecte y que's nomeni una comissió de tres regidors y tres no regidors.

La proposició es aprovada per majorías, per més que algú regidor fa avinent que'l monument den Pi a un lloch tan espayós, corre perill de quedar mesquí si no s'hi donen proporcions colossals.

S'atxeca la sessió a les 9.

("La Veu de Catalunya")

24 de gener de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Vigilància policíaca a la plaça de Sant Jaume, així com dintre de la Casa Gran. El públic que anava a assistir a la sessió, fou registrat abans d'entrar. ("La Vanguardia" diu que es trobaren algunes armes blanques i també de foc).

El regionalista Raimon d'Abadal demanà la paraula per recolzar una proposició urgent que ell i d'altres regidors volen presentar. La proposició es llegida pel secretari.

Aquesta fa menció a la greu situació de Barcelona, davant els atemptats terroristes i "agravada ultimamente por una turba inconsciente que por la violencia, a mano armada, quiere impedir el derecho intangible de todos los ciudadanos". Per tot això es presenta davant el Consistori les següents consideracions, per

si acorda emetre judici :

- 1º - "Que el Ayuntamiento de Barcelona, acuerde pedir al Gobierno no se inhiba en favor de la ciudad y de sus organismos representativos de toda función policíaca, a fin de que puedan ser eficazmente garantizados el orden público y la seguridad de todos los ciudadanos ."
- 2º - "Poner a disposición de la Junta de Solidaridad Catalana el Salón de Ciento para la reunión que tiene convocada de todos los representantes de las distintas corporaciones científicas, artísticas, políticas, etc, al objeto de tratar de los posibles remedios que hayan de poner fin a la pública ansiedad que reina en esta capital y ofrecer la favorable acogida del Ayuntamiento dentro de los medios de que dispone, a toda iniciativa eficaz que se presente a los expresados efectos."

Signen la proposició els regidors Pere Rahola, Joaquim Giralt, Ventosa i Calvell, Raimon d'Abadal, Ferran Sagarra, Salvador Roca, Joan Rubió, Joan Pijoan, (tots regionalistes), i Guillem López, i Albert Bastardas (republicans).

Abadal davant l'importància de la proposició, demana s'aprovi per unanimitat.

Giner de los Rios s'estranya que això sigui demanat per un dels signants, ja que la proposició era ignorada per la majoria republicana del Consistori.

Protesta del que sembla -diu Giner de los Rios- s'han volgut incloure dintre del mateix concepte les manifestacions populars i polítiques que s'hagin pogut produir, amb els atemptats terroristes, que són autèntics crims. Si no és aquesta l'intenció -afegeig Giner de los Rios-, cal acceptar que la proposició és mal redactada.

Fa una semblança d'altres actes polítics recents a Espanya, i d'incidents ocorreguts, sense que per això sigui necessari demanar normes de seguretat extraordinàries. Sembla que la proposició està preparada per tal de confondre a l'opinió pública. (el públic crida contra el grup regionalista).

Bastardas explica els motius que l'han induït a donar suport a la proposició, manifestant que el primer de tots, és el seu amor a Barcelona, alhora que la necessitat de mantenir el dret públic dels ciutadans.

Expliquen també els seus punts de vista , altres regidors, i és vota la proposició aprovant-se per 23 vots contra 15.

Voten a favor : Bastardas, Roca, Abadal, López, Sagarra, Rubió, Rogent, Layret, Puig i Alfonso, Duran i Ventosa, Rovira, Fuster, Valls, Giralt, Fargas, Peris, Ventosa i Calvell, Rahola , Pijoan, Nubiola, Cararach, Esteva, i el President Sanllehy. (els republicans són Bastardas, Layret, López, Fargas i Esteva).

Voten en contra : els republicans Teixidó, Mundi, Giner de los Rios, Moré, Oliva, Magriñà, Payà, Vila, González, Batlle, Nello, Palau, Galí, Pinilla, i Valentí.

Es presenta després una nova proposició demanant que s'autoritzi a l'Alcalde perquè nomeni una Comissió per a estudiar les policies estrangeres i la conveniència de tenir organitzats cursos de policia semblants. Signen aquesta proposició, Ventosa i Calvell, Duran i Ventosa, Bastardas, Rahola, López, i Valls. Posada a votació s'aprova per 23 vots contra 12.

29 de gener de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Tràmit normal.

5 de febrer de 1907

Presideix el nou Governador Civil, Angel Ossorio y Gallardo, per tal de saludar al Consistori, com és costum, i dextant després la Presidencia a Domènech J. Sanllehy.

En arribar el Governador , es rebut a l'escala d'honor pels regidors regionalistes Ventosa i Calvell, Duran i Ventosa, i pels primers Tinentes d'Alcalde Giner de los Rios i Albert Bastardas.

Llegida l'acte de la sessió anterior, Ossorio y Gallardo pronuncia aquest discurs :

" Señores : vengo a cumplir un deber tradicional, saludando a la ciudad de Barcelona, personificada y dignamente representada en este Ayuntamiento, y al hacerlo no sólo cumplo un deber de mera cortesía, un simple formulismo, sino que vengo a rendirle el testimonio de mi admiración entusiasta y de mi sincera adhesión".

" he sido uno de los mas fervientes admiradores del progreso soj

prendente, del mejoramiento constante y prodigioso de Barcelona y he tenido la honra de contarme entre los más entusiastas panegiristas de sus excelencias, antes de que los azares de la casualidad me llevaran a un cargo que estoy muy lejos de merecer y desde el cual aprovecho la ocasión para expresar el testimonio de mi adhesión y respeto a esta admirable ciudad y ofrecerme en lo que soy y en lo poco que valgo."

"Sé lo que cuesta el mejoramiento de las grandes urbes; he pertenecido al Ayuntamiento de Madrid, donde pude apreciar las trabas que la Ley opone, las dificultades que han de vencerse; la suma de energías, actividad y perseverancia que supone la creación de una ciudad como Barcelona, timbre de gloria para España, y que tan altos ejemplos ha dado de trabajo y de cultura."

"No veais en mis palabras un artificio retórico, para halagar vanidades, o congraciarme con vosotros; vet en ellas una manifestación espontánea que arranca del fondo del espíritu, y tiene la seguridad absoluta de que para secundar vuestras iniciativas encaminadas al fomento de los intereses de la ciudad, para servir todas las aspiraciones legítimas y allanar todos los obstáculos que surjan, estoy y estaré en el Gobierno de Barcelona."

"Pero por ley ineludible de los contrastes despues de estas manifestaciones halagüeñas he de hacer otra que, aunque amarga, entraña un gran fondo de verdad, y es la de que ya sé que los ofrecimientos sinceros que hago de identificarme con las aspiraciones de la opinión pública, de secundar vuestras actividades, han de ser acogidos con incredulidad, si quiera ésta no se exteriorice, -! es tan difícil para los gobernantes mover los resortes de la fe, combatir el efectismo que despiertan siempre las promesas de los poderes públicos!-, y que no puedo aspirar a mover estos resortes y conquistar vuestra confianza, que no merezco, ni puedo merecer aún. El tiempo hablará por mí."

"Soy enemigo por temperamento y por vocación de los programas y en cambio gusto de los índices; por ello, prescindiendo de ditirambos, de alharacas y de excesos de palabras, me limito a reiterar el testimonio de mi adhesión al Ayuntamiento, y espero que uniéndonos todos, luchando por un ideal común, marchando por el mismo recto camino, seguiremos trabajando por la prosperidad de Barcelona. Las ideas se modifican, las opiniones mu-

dan y los partidos evolucionan; en cambio la ciudad queda como un testimonio perenne que enaltece a España y constituye para vosotros un timbre de legítimo orgullo."

"Volvamos al trabajo, luchemos unidos por la misma aspiración, tengamos confianza en nosotros mismos y me sentiré orgulloso si una vez terminado el mandato que me ha conferido el Gobierno, la opinión dice de mí : fue un gobernador de voluntad recta, de intención sana de buenos deseos y perseverancia; hizo lo que pudo". (murmullos de aprobación)

Contesta Sanllehy amb unes breus paraules; acabades aquests el Governador Civil és acompanyat fins a la porta de l'Ajuntament.

14 de febrer de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Petició perquè el retrat del juriscònsul Duran i Bas, mort recentment, sigui inclòs a la galeria de retrats de catalans il·lustres.

Giner de los Rios fa una gran alabança de Duran i Bas, sobretot en el sentit de que fou un polític que no abandonà el partit en que militava des de la seva joventut.

- Debat sobre la cessió del Saló del Consell de Cent, per la reunió convocada per la Solidaritat Catalana de Barcelona, per tractar el tema de la policia barcelonesa. Parlen en contra Pinnilla, demanant la solidaritat ciutadana per restablir la tranquil·litat a Barcelona, doncs de no fer-ho així, també nosaltres podrem demanar el Saló de Cent, per reunions amb el mateix fi que les de la Solidaritat.

Francesc Layret, intervé per explicar que després de la reunió que s'efectuà al Saló de Cent i dels acords que es prengueren, ningú podrà sentir-se marginat, amb el pretexte de que es tractava d'una iniciativa promoguda per una entitat política.

Posada a votació sobre la cessió del Saló del Consell de Cent, és aprovada per 19 vots contra 15.

- El regidor Magriñà, encetant un altre tema, demana a Layret si és cert el que la premsa diu, sobre una reunió que hi va haver en el Centre de Unió Republicana del districte seté, i a on va fer unes declaracions contra els regidors anti-solidaris. Layret contesta que no és bo de fiar-se de les ressenyes de premsa, i que en tot cas el que va dir no hi havia res d'insultant per a ningú.

19 de febrer de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

El regidor Duran i Ventosa, fill de Duran i Bas, dóna les gràcies per les mostres de dol que ha rebut per part de regidors i Alcalde de Barcelona.

- El republicà Bastardas, demana que s'estudiï per la Comissió de Cementiris la desaparició del de Sant Ginès dels Aiguadells per considerar-se anti-higiènic.
- S'acorda nomenar per a la plaça d'auxiliar políglota de l'arxiu de l'Ajuntament, amb 2.400 pessetes anuals, Pompeyo Gener.

26 de febrer de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- El regidor Bastardas es fa ressó de les protestes generals contra l'augment de les cèdules personals.
- Es presenta una proposició urgent, signada per Pinilla, Vila, i Valentí (republicans anti-solidaris), per tal de que s'acordi crear una brigada d'eventuals, sense especificar el nombre d'obriers que l'han de compondre, i explicitant que sigui l'Alcalde qui efectui els nomenaments, un cop pasades les eleccions.

Pinilla defensa la proposició, i manifesta que no es tracta d'un oportunisme polític, sinó de remeiar una situació de necessitats.

El regionalista Rahola, s'estranya de les explicacions de Pinilla, ja que ningú les havia demanat.

Abona la proposició Giner de los Rios, insistint en que es tractava d'un veritable cas de miseria obrera, i que no té res a veure amb les properes eleccions.

Bastardas demana que es fixi el nombre d'obriers que formaran part d'aquesta brigada i el jornal màxim i mínim que cobraran, i així sabrem -diu-, el temps que podran estar ocupats. Senyala que cal saber també, de quines partides del pressupost es finançarà.

Guillem López, manifesta que és molt còmode afalagar als obrers amb aquest tipus d'iniciatives, però la veritat és que això no més soluciona esporàdicament el cas, i cal seguir altres camins per deixar-ho autènticament resolt.

Mostra López l'existència d'obres per començar, que si els contractistes volguessin tindrien feina per molts treballadors, i en canvi les iniciatives de organitzar noves brigades crean en l'A-

juntament moltes dificultats, com es fa palesa en la dissolta brigada eventual, que fou un model d'indisciplina.

En aquests moments el públic de la tribuna increpa al regidor López cridant : !fora!, !fora!!!.

Zurdo Olivares demana que en comptes de consignar-hi 25.000.- pessetes, per aquesta brigada s'augmenti la xifra fins al doble.

Rubió explica que amb les 25.000 Ptes, tenint 200 homes a treballar, aquesta brigada només pot mantenir-se durant 6 ó 7 setmanes. (amb un sou de tres pessetes diaries).

Entrà en el debat Francesc Layret per indicar que votarà en contra, perquè no pot ésser urgent una cosa que no ha de complir-se fins aquí sis setmanes. Senyala que la sol.licitud de creació de brigades 15 dies abans de les eleccions és una motivació política oportunista; i es lamentable -diu Layret- que aquí a ón estan representats els partits que preconitzen la sinceritat electoral, es recorri als mateixos mitjans que el Govern fa, per guanyar les eleccions a Madrid. Això em sembla bé que ho faci el Gover, però...

Els regidors Zurdo, i Jimenez interrompen a Layret, i aquest protesta davant la Presidència.

Continua Layret, denunciant a la Comissió d'Hisenda per no obrir nou camins, i mantenint els clàssic en vigílies d'eleccions; ataca el sistema de la proposició com a caciquista, mentre els regidors regionalistes expresen la seva conformitat.

Els regidors anti-solidaris, es mostren contraris a les paraules de Layret; Intervenen Giner de los Rios, Marsà, Bastardas , i Galí per indicar els seus punts de vista.

Posada a votació l'urgència de la proposició, es desestima per 21 vots contra 19.

Voten a la urgència : Mundi, Giner de los Rios, Bastardas, Badia Costa, Moré, Oliva, Magriñà, Jimenez, Payà, Vila, Batlle, Nel.lo, Palau, Zurdo, Galí, Esteva, Pinilla, Valentí.

Voten contra la urgència : Roca, Borrell i Sol, Abadal, Marsà, López, Sagarra, Rubió, Rogent, Layret, Puig i Alfonso, Duran i Ventosa, Rovira, Fuster, Valls, Giralt, Peris, Rahola, Pijoan, Nubiola, Cararach, i el President Sanllehy.

Acabada la sessió, quan Layret sortí de l'Ajuntament, un nombrós grup d'obriers de les antigues brigades eventuales el pitaren.

Alguns manifestant anaren darrera el cotxe de cavalls que portava a Layret a casa seva, seguint-lo durant un bon tros. Giner de los Rios - diu "La Vanguardia"-, feu esforços per fer desistir als congregats a la plaça de tota hostilitat contra el regidor Layret.

5 de març de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.
Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.
Tràmit normal.

12 de març de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.
Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.
Tràmit normal.

21 de març de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.
Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Sobre el trànsit rodat els dies de dijous i divendres sant, per tal de que es mantingués els acords de l'anterior Consistori. Iniciativa de Giner de los Rios. S'aprova sense discussió.
- Es dóna compte d'un dictamen de la Comissió de Governació pel que es demana subvencioni amb 30.000 ptes les colònies escolars que aquest any organitzarà l'Ajuntament. (cal recordar que l'any passat la subvenció era tant sols de 15.000 ptes)

Es debat que es subvencioni també, a les colònies organitzades per la "Societat Econòmica d'Amics del País", amb les 40.000 ptes d'altres vegades, o bé que l'Ajuntament asumeixi aquestes.

26 de març de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.
Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- S'anuncia que es donarà compte del dictamen de la Comissió de Reforma Interior ; Abadal i Bastardas demanen la convocatòria d'una sessió extraordinària per aquest tema. Aprovat.
- Discussió sobre la neutralitat dels cementiris.
- Debat sobre el dictamen de la Comissió de Governació sobre la subvenció de 15.000 pessetes otorgada a Rubió i Lluch, perquè

pugui acabar el treball d'investigació sobre "l'orient català", però degut a unes esmenes, de Jimenez, i de Valls i Vicens, sembla que no podrà aprobar-se.

Valls i Vicens demanava que es concedeixi la subvenció a compte de les necessitats del treball, i no com a entrega única.

Al veure Giner de los Rios que una obra de tanta importància quedava desatesa per causa d'una esmena ridícula, intervingué per defensar la necessitat de la subvenció, amb paraules entusiastes sobre l'investigació d'aquest període de la història, i qualificà a Rubió i Lluch de home il·lustre, honra de Catalunya i d'Espanya. Giner de los Rios acusà als regionalistes de falta de recolzament a una causa tant important, sobretot, ells que tan diuen de Catalunya.

La reacció del Consistori a favor de les paraules pronunciades per Giner de los Rios, feu canviar d'opinió a Valls i Vicens, que retirà l'esmena regionalista.

El dictàmen quedà aprovat per unanimitat.

2 d'abril de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Tràmit normal.

9 d'abril de 1907

Presideix Giner de los Rios.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Comunicació de Sanllehy explicant que ha hagut d'anar a Madrid a resoldre algunes qüestions administratives.
- Manifestacions de totes les faccions polítiques contra el terrorisme, a propòsit de l'explosió d'una bomba al carrer de la boqueria .

16 d'abril de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Tràmit normal.

23 d'abril de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Assistència de gairebé tots els regidors. Les tribunes públiques

són plenes. (pocs dies abans s'ha esdevingut l'atemptat terrorista contra Salmerón i Cambó a Hostafrancs, ferint greument el darrer, provocant una viva reacció a tot Catalunya i principalment a Barcelona, a on els estudiants universitaris es manifestaren contra el regidor anti-solidari Giner de los Rios, donant a entendre que l'atemptat era d'inspiració lerrouxista). El regidor Giner de los Rios demanà la paraula i digué :

«Señor Alcalde y señores concejales:

Por un hecho que penetra hasta el fondo del corazón de la sociedad y que por consiguiente a todos sacude las fibras más delicadas del sentimiento, Barcelona en lugar de haberse en momentos de lucha, se ha hallado en momentos de dolor.

Hablo en nombre de mis amigos, porque éstos me han dispensado tal honor, para exteriorizar mi protesta solemne, enérgica, contra el atentado de que fueron víctimas personas todas de mi mayor consideración, contra el hecho brutal, que puede revestir la existencia de un estado algo morboso, algo pasional, que todo el mundo por igual rechaza.»

El Sr. Giner dice que al mismo tiempo que la protesta va unida la felicitación a cuantas personas acompañaban a la víctima del atentado.

Para Nubiola, para Corominas, el amigo leal, cariñoso, la persona grata a quien debo consideraciones, para Odón de Buen, para las dos personas de nombre sagrado, para Salmerón, a quien debe tanto en su cultura, con quien ha ido unido siempre, por quien siento veneración, que es persona excelsa, tiene el señor Giner palabras de entusiasmo extraordinario, demostración de cariño efusivo.

El acento de emoción se acusa con mayor intensidad. La amargura y el dolor salen a borbotones del pecho.

Describe el Sr. Giner la escena en la que los estudiantes le hicieron blanco de sus iras, lanzándole la palabra tremenda de asesino. «Fue aquel—dice—el momento más tremendo de mi vida. El acto era inconcebible, pero explicable. La juventud no reflexiona y por eso lanzó contra mí tan tremenda acusación». Yo que después de terminada la clase iba a visitar al Sr. Salmerón creí que debía hacerlo, como si con ello quisiera vindicarme de un acto en el que ninguna conciencia honrada puede suponerme complicado?

Luego el Sr. Giner afirma la característica de su vida política. Y en ella,—sólo oscurecida en un lapso de tiempo en el que la obsesión ha dominado su ánimo,—resplandece su ansia de que la revolución se realice, excitación que en los actos públicos ha lanzado como afirmación de su sentimiento, pero nunca la excitación a la violencia personal, pues sus labios sólo han pronunciado palabras de paz y de cultura, afirmando siempre el predominio de la tolerancia.

Y llega el momento álgido de su discurso. El Sr. Giner dice:

«Yo reconozco que he representado a un grupo de la opinión que me hizo la honra—hija cara la estoy pagando—de traerme al Consistorio. Pero yo reconozco también, que de aquella parte de la opinión que me eligió represento la parte menor y por lo tanto el cargo de que fui investido no me corresponde.

En lo que se refiere a sentarme en el sillal de la Alcaldía, desde el momento en que a las cuatro partes de la opinión de Barcelona tres son contrarias a mis ideales y de los adversarios no recibo aquellas pruebas de consideración a que me creía tener derecho, no volveré a ocuparlo y por lo tanto dimito irrevocablemente la TENENCIA DE ALCALDÍA, LA PRESIDENCIA DE TODAS LAS COMISIONES Y EN CUANTO LA LEY ME LO PERMITA, DESDE EL 14 DE AGOSTO EN QUE HARRÉ CUMPLIDO 60 AÑOS, DEJARÉ DE PERTENECER A ESTE CONSISTORIO.

Estad, pues, tranquilos los que sois mis enemigos.

El Sr. Giner apoya su determinación diciendo que en un ambiente contrario no puede hacerse nada útil.

Son sus últimas palabras las siguientes: «Estoy donde estaba. Creo que acertamos los que seguimos manteniendo los principios hasta ahora sustentados y que se equivocan los que de nosotros se han separado. Dadme un mes de licencia para descansar. No cederé más mano que la que se me alargue. No viviré más en una ciudad en la que toda mirada me persigue acusadora.»

(*"La Publicidad"*)

Bastardas contesta a Giner de los Rios dient :

El senyor Bastardas.—Díes menes de fets se nota actualment en nostra ciutat: per una part, uns fets que donen alta mostra de la cultura y del civisme dels nostres ciutadans, y per altra, uns fets estúpids, uns fets barbets, uns fets criminals.

«Un d'aquets fets se va cometre dijous passat, fet dirigit contra varies persones, una de les quals era un estimat company de consistori, el senyor Nubiola, y altra, un ex regidor, també molt estimat de nosaltres, el senyor Cambó, que, per desgracia, en va ser víctima.

«Si aquest fet se reduís a un efecte d'una exaltació momentània, a cosa de uns quants caps calents, fora molt trist, però ho és molt més, si's té en compte que'l fet revela una preparació, una premeditació y una organització que és cosa que entri-seix y ompli d'angunia, denchs demostren que hi ha a Barcelona un estat morbós, un ambient criminal.

«Jo no puch menys de relacionar aquets fets ab la colocació de bombes y deduir-ne que si's realisen crims tan abominables, és perquè hi ha un núcleu de ciutadans, pocs o molts, que hi son favorables. És cosa trista això para tots els que estimem la ciutat de Barcelona.

«Però Barcelona s'ha refet, Barcelona ha reaccionat y ha exteriorizat la seva protesta. Nosaltres la sentim la necessitat de protestar; la sentim com a ciutadans, com a republicans, com a liberals, y la sentim més perquè aquets crims se amparen baix el nom de la llibertat y de la democracia. Y com no's ha de dolre que hi hagi hagut un grup d'individus que, desconeixent y oblidant la vida de treball, d'estudi y abnegació de D. Nicolau Salmerón, hagi comés la vilíssima d'atentar contra la seva vida?

«Aquest home iustre era un hoste de Barcelona, d'aquesta ciutat calificada per Cervantes d'arxiu de la cortesia, y, no obstant, contra d'ell s'ha amentat. Com, donchs, no's ha de dolre això y no's ha d'omplir d'amargura?

«Quan dels avisos que s'irvien donats a pesar de les amenaces que s'irvien fet, jo, tingui de confessar que m'creya que certes violències de llenguatge certes amenaces no eren més que figures de retòrica, però desgraciadament, crech eren quelcom més que això, crech que eren veritables excitacions a un fet tan vergonyós que no'n recorde altre de semblant més que l'assassinat del general Prim. En el fet de Barcelona, com en el de Madrid, els autors son uns, y els instigadors, uns altres.

«Crech que pel bon nom de la ciutat l'Ajuntament ha d'exteriorisar la seva protesta. Jo voldria que d'aquí en sortís una corrent que s'imposés a tothom y que fés que cessés la predicació de violències, y que may, may, s'arribés a l'inhòminable assassinat polítich.

«Repetixo que jo'n creya que certes frases, que certs escrits no eren més que figures retòriques. Ara, devant dels fets, en vista dels resultats, tingui de creure lo contrari.

«La reacció que ha experimentat Barcelona, l'ha explicada molt bé el senyor Giner. Sento les manifestacions que's van dirigir contra la seva persona, ja que sé de sobres que ell may ha pres part en excitacions a la violència y al crim, però m'explico determinades actituds dels ciutadans y fins temo que tal podria ser la reacció, que arribessin a pesar en pràctica la bàrbara lley del Linch, que està en vigor en certes ciutats de Amèrica que presumen de civilisades.

«En quant a la dimissió del senyor Giner, crech que ha escullit la ocasió pitjer de presentarla. Es cert que no representa nra la totalitat dels electors que'l van portar al Consistori, com jo tampoch els represento, però així com alguns, creyentse equivocadament majoria, m'exigien l'acta, ara també altres la podrien avuy exigir al senyor Giner y tan sense fonament fora en un cas com en altre, perque sempre resultarà que'l senyor Giner representa a un número d'electors.

«El senyor Giner té'l compromís d'honor de seguir en el seu lloch y d'empicar el seu prestigi posantlo al servey de Barcelona y del partit republicà y empicantlo en lograr que cessin les violències de llenguatjes que donen resultats tan dolorosos. Li prego, donchs, que continui en el seu càrrech y que contribuïxi, ab la seva influencia, a que les idees de pau fructifiquin en els seus amichs.

«Étes aquestes manifestacions, presento una proposició, en la que's condemna l'atentat, y crech que fora convenient que l'alcalde, ab una comissió de regidors, passés a veure a les persones objecte del atentat, y especialment al ferit, que, si Deu vol, curarà, com tots desitjem.

("La Veu de Catalunya")

Bastardas demana que es nomeni una Comissió de regidors que presidida per l'Alcalde visita aquells que sofriren l'atemptat, i en particular, a la familia del Sr. Cambó. El resultat de la votació donà 33 vots a favor i fou composta de Bastardas, Layret, Duran i Ventosa, i Giralt.

Bastardas demanà igualment a Giner de los Rios que retiri la dimissió, doncs sinó, per delicadesa, es veuran obligats també a dimitir dels càrrec els regidors Layret, Fargas, Marsà, així com ell mateix.

2 de maig de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy. Assisteixen 33 regidors.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Es dona compte de la renuncia presentada per Giner de los Rios, en els següents termes :

" Excmo. Sr : Fundada en las razones que tuve la honra de expo-

ner en Consistorio de 23 del corriente , a saber : Que despues de haberse pronunciado el cuerpo electoral dos veces consecutivas en determinado sentido, no debia yo, por respeto a la ciudad de Barcelona, seguir ostentando una representaci6n que no me corresponde, reitero a V.E. por escrito y con caracter igualmente irrevocable, la renuncia que presenté de mi cargo de primer teniente de Alcalde y del distrito 89, al propio tiempo que la dimisi6n de todas las presidencias, delegaciones, comisiones y ponencias con que me honrara la Corporaci6n municipal y la Alcaldia del digno cargo de V.E. "

Dios guarde a V.E. muchos años.

BARCELONA, 25 de abril de 1907.

H. GINER DE LOS RIOS

EXCMO. Sr. ALCALDE CONSTITUCIONAL, PRESIDENTE DEL AYUNTAMIENTO DE ESTA CIUDAD. "

Llegida la renuncia de Giner de los Rios, que no assisteix a la sessi6, pren la paraula Francesc Layret, republicà i solidari, que manifesta parlà en nom propi i dels seus amics que exerceixen càrrecs polítics dintre l'Ajuntament, explicant, que si bé ells ja havien posat els seus càrrecs a disposici6 del Consistori, degut a que no varen volguer insistir en aquestes renunciacions, deixaren sense efecte les seves decisions.

"Hoy agrega -Layret-, han cambiado las cosas; las divisiones existentes entre los elementos republicanos del Ayuntamiento se han hecho más hondas, y el motivo de delicadeza que existia antes (per dimitir també amb Giner de los Rios) ha desaparecido con la renuncia del Sr. Giner de los Rios, que conforme él manifestó, es irrevocable; por ello nos apresuramos a renunciar nuevamente a los cargos que debemos a la elecci6n y que presuponen una confianza y correspondencia mútuas, entre elegidos y electores."

" Nuestras renunciaciones se fundan en el mismo motivo que cuando las presentamos por primera vez : en que habiendose modificado radicalmente la constituci6n política del Ayuntamiento, necesitamos saber, para seguir desempeñando los cargos que ejercemos con la autoridad moral necesaria, si continuamos mereciendo la confianza de la mayoria del Consistorio."

"No presentamos la renuncia del cargo de concejal -continua dient Layret-, cuando algunos nos requerían para que lo hiciéramos,

" porqué entendíamos que no representaban la opinión de la mayoría de los electores, conforme se ha demostrado de un modo elocuente, en las últimas elecciones."

"Ahora bien, si la renúncia del cargo de concejal es un pleito a ventilar entres éstos y los electores, los que ejercen los cargos de tenientes de Alcalde y demás de elección consistorial, necesitan si han de desempeñarlos dignamente, tener la confianza de la mayoría del Consistorio." ("La Vanguardia")

El regidor Magriñà, del grup republicà anti-solidari, contesta a Layret, dient que la dimissió de Giner de los Rios no s'ha d'acceptar, doncs una de les causes, foren els esdeveniments que es produïren en aquell moment a Barcelona, dels que Giner de los Rios n'era totalment desconectat. Demana que el Consistori acordi per unanimitat no acceptar aquesta renúncia i donar-li una llicència il.limitada per que restableixi la seva delicada salut.

Es debat per part dels regionalistes, la no obligatorietat dels càrrecs segons una llei municipal;

Layret, contesta que Giner de Los Rios no agrairà als seus amics oficiosos una posició tan dura amb ell, com és la d'oposar-se emparant-se amb un article de la llei municipal, perquè no sigui acceptada per l'Ajuntament la seva dimissió.

Replica Magriñà, dient que els amics del Sr. Giner de los Rios són els que no li han fet traïció.

Però Layret, acaba dient, que si fos per ell, no ocuparia un càrrec tan alt, per moltes lleis i articles que el Consistori emparés, sabent que no tindria la majoria del Consistori al seu favor.

Intervé Duran i Ventosa per plantejar que la qüestió de les dimissions, ha d'afectar a tots els càrrecs de tenències d'Alcalde. Fins ara han plantejat la qüestió de confiança els regidors Bastardas, Layret, Fargas, i Borrell i Sol, a part de Giner de los Rios però, cal saber si els altres càrrecs, (que ostenten republicans anti-solidaris) , ho faran també o no.

El debat continua, sobretot per part dels regidors anti-solidaris que pretenen mantenir els seus càrrecs.

Joaquim Giralt , regionalista, manifesta que l'exemple de Giner de los Rios, l'haurien de seguir tots els altres tinents d'Al-

calde que militin en el seu grup polític, doncs, no creu que puguin continuar exercint els càrrecs quan sabent que els que els votaren, ara no ho farien.

Giralt insinua, que si amb el pretext de que a Giner de los Rios no se li accepti la renuncia, tampoc els regidors anti-solidaris amb càrrecs de tenències se'l hi acceptarà, i caldrà resoldre la qüestió dintre el Consistori, perquè ara no hi han eleccions.

Acabà dient Giralt, que de la conducta dels regidors anti-solidaris es desprèn que aquests, malgrat haver-se convertit en minoria dintre el Consistori, volen seguir usufructuar els càrrecs que tenien quan eren majoria.

Francesc Layret declara solemnement, que els regidors solidaris no tenen relació política de cap classe, amb als regidors anti-solidaris.

L'obstrucció anti-solidaria pren ara forma d'una proposició urgent, que intenta no sigui discutida la renuncia de Giner de los Rios, afirmant que d'adoptar-se algun acord seria totalment il.legal, i els regidors incurririen en responsabilitat .

Aquesta proposició es signada per Payà, Valentí, i Batlle, i es desestimada per 25 vots contra 14.

Votaren en contra : Badia, Borrell i Sol, Roca, Marsà, López, Rubió, Rogent, Layret, Puig i Alfonso, Duran i Ventosa, Pla i Deniel, Rovira, Fuster, Valls, Giralt, Fargas, Porrera, Peris, Ventosa i Calvell, Rahola, Pijoan, Nubiola, Crarach, Esteva, i l'Alcalde Sanllehy. (El regidor Albert Bastardas està malalt).
Votaren a favor : Teixidó, Costa, Moré, Oliva, Magriñà, Jimenez, Payà, Vila, Batlle, Palau, Galí, Pinilla, Valentí, i Zurdo.

El regidor Félix Costa, al veure la proposició derrotada, intenta mantenir l'obstrucció, amb la petició de que es presentin al Consistori les actes d'altres dimissions semblants.

Però per contrarrestar l'acció anti-solidaria, es presenta una proposició signada per Rahola, Ventosa i Calvell, i López demanant que la proposició de Félix Costa sigui declarada inoportuna per referir-se a un assumpte que ja hi ha hagut votació del Consistori.

Posada doncs, aquesta a votació, queda aprovada per 25 vots contra 13. Costa protesta i amenaça de retirar-se del Consis-

tori, presentant abans un recurs d'alçada.

Però l'obstrucció continua : es presenta ara una proposició signada per Moré, per tal de saber si l'article 63 de la Llei Municipal s'ocupa de consignar si l'Ajuntament incurreix en responsabilitat a l'acceptar la renúncia de Giner de los Rios, sense demanar consulta prèvia al Ministeri de Governació.

Duran i Ventosa es queixa de la tossuda obstrucció de la minoria, i explica que en setze mesos de govern, no havien fet ells (els regionalistes), una obstrucció de tanta envergadura, contra la majoria republicana d'aleshores.

Posada a votació la proposició de Moré, és desestimada per 24 vots contra 14.

Immediatament Zurdo presenta oralment (entrant en l'il·legalitat) una proposició en el sentit de que es demori 8 dies l'assumppte de la dimissió de Giner de los Rios.

Posada però, malgrat tot, a votació és desestimada per 23 vots contra 15.

Davant del resultat Zurdo declara que tenen encara més de 8 proposicions per presentar encara, i que per tant no hi ha presa.

Es llegeix una proposició de Pascual Payà, demanant que es suspengui el debat i es discuteixi a la propera sessió, presentant el regionalista Pere Rahola, una esmena per tal de que es suspengui el debat, però amb el matís de que ja que havia estat suficientment discutit el problema, es posés a votació l'acceptació de la renúncia presentada per Giner de los Rios, i es procedís a l'elecció del regidor que l'ha de succeir.

Costa protesta energicament. Rahola raona el seu punt de vista. Es posa a votació l'esmena de Rahola, i es acceptada per 22 vots contra 14.

Costa continua cridant que segons la Llei municipal, sis mesos abans de les eleccions no es pot nomenar tinents d'Alcalde, i que les vacants les han d'ocupar, els regidors més votats en les darreres eleccions.

Ventosa i Calvell demana la suspensió de la sessió, perquè els regidors es posin d'acord per la votació de nomenament de primer tinent d'Alcalde.

Pinilla, amenaça dient que encara li queda el dret de presentar recurs d'alçada .

La sessió queda suspesa.

Es produeix un incident amb el regidor Costa, que ha fet ús de la paraula , fora de temps.

Recomençada la sessió, els regidors anti-solidaris abandonen l'hemicicle del Saló de la Reina Regent, abans de la votació. Realitzada aquesta s'accepta la renúncia de Giner de los Rios com a primer Tinent d'Alcalde, i es elegit per substituir-lo el republicà Albert Bastardas.

Aquesta elecció, que no va obtenir la majoria absoluta de vots (22 regidors presents), quedà amb caràcter d'interinitat.

S'acordà tanmateix acceptar la renúncia d'Albert Bastardas del càrrec de segon Tinent d'Alcalde que fins ara ostentava.

En canvi no s'acceptà la de Layret, Fargas de la Flor, i Borrell i Sol.

Es elegit segon Tinent d'Alcalde Francesc Puig i Alfonso, per 20 vots; com que no ha tingut tampoc majoria absoluta quedà amb caràcter interí.

7 de maig de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy, que més tard traspassa a Layret. Layret anuncia la repetició de les votacions que en la sessió anterior no havien tingut majoria.

Demana la paraula , el regidor Palau, però la Presidència no li accepta, doncs, tal com especifica la Llei, abans de qualsevol manifestació , cal verificar la votació dels càrrecs.

Palau, però, diu que ell i els seus amics anti-solidaris continuen creient que la votació és il.legal, i per no incórrer en responsabilitat abandonarant l'hemicicle per segona vegada.

Els regidors anti-solidaris, abandonen el Saló. Galí es queda. Posada a votació la primera Tenència d'Alcaldia és altre volta elegit , el republicà Albert Bastardas.

Galí vota a favor.

S'escampa el rumor de que els anti-solidaris volen posar recurs d'alçada contra la votació de les tenències d'Alcaldia.

Layret davant la falta de quorum, suspèn la sessió,

Aquesta ha durat exactament vint minuts.

22 de maig de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Sessió extraordinària per discutir i aprovar el Contracte entre

el Banc Hispano-Colonial i l'Ajuntament.

El dictamen el presenta la Comissió Extraordinària de Reforma, Tresoreria i Obres extraordinàries.

El regidor regionalista Raimon d'Abadal, defensà el dictamen amb un llarg discurs. Intervenien també Borrell i Sol, Palau, Galí, Magriñà i Zurdo. El dictamen s'aprovà per unanimitat.

- Presentació d'una proposició signada per Magriñà, Borrell i Sol, i Valentí, demanant que l'Ajuntament es dirigeixi al Govern sol·licitant una subvenció per contribuir a les obres de la Reforma Interior.

Duran i Ventosa demana es concedeixin vots de gràcies per tots aquells que hi han intervingut, especialment Raimon d'Abadal i Albert Bastardas, negociadors directes amb el Banc.

Inspirant-se en aquest desig es presenta una nova proposició urgent, perquè s'acunyin medalles commemoratives;

Abadal anuncia que després de l'aprovació d'aquest Contracte deixarà el càrrec de regidor i optarà pel de senador, recentment elegit.

El regidor Lluís Zurdo Olivares, proposa i així s'acorda, que una comissió de regidors designada per l'Alcalde visiti al primer Tinent d'Alcalde Bastardas, (greument malalt de febre tifoidea), per testimoniar-li les simpaties dels seus companys de Corporació.

28 de maig de 1907

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Sobre la neutralització dels cementiris.
- Sobre l'urbanització del carrer Pelayo.

6 de juny de 1907

Presideix Francesc Puig i Alfonso.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Sobre el repartiment de llibres efectuat pel Delegat Regi, donació de l'Ajuntament.

13 de juny de 1907

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Sobre el viatge a Toulouse, d'una Comissió de l'Ajuntament.

Debat sobre el projecte d'Administració Local presentat a les Corts. Jesus Pinilla, anti-solidari, crida l'atenció del Consistori sobre aquest projecte, que qualifica d'amenaça contra el sufragi universal, degut a la importància que dóna als elements corporatius enfront del vot unipersonal dels ciutadans. Diu que l'Ajuntament es veu obligat a prendre iniciatives per tal de que, en cas d'aprovar-se el projecte governamental, que dèu reconeguda la personalitat del municipi i de les regions adaptant-los a les peculiaritats concretes de cada una d'elles. Layret censura el projecte, dient que ha estat preparat per un gabinet d'homes que desconeixen la manera especial de cada regió, i que no satisfà les aspiracions primordials dels que demanen l'autonomia administrativa dels municipis, doncs es considera la vida local com a una branca de l'administració. Declara Layret, que aquest projecte ha produït a l'Ajuntament de Barcelona un efecte deplorable, doncs no té en compte la vida autonòmica de les Corporacions provincials i municipals, a les que es neguen recursos propis, privant-les de la seva necessària independència econòmica.

Layret demana que es del tot indicat presentar esmenes per reformar primer el text, per tal de fer reconèixer les autonomies municipals i provincials.

El regionalista Duran i Ventosa declara haber vist amb gust les manifestacions dels diferents grups polítics del Consistori, cara a conèixer la personalitat de Catalunya. Afegeix que el projecte d'Administració Local, té més importància en l'Ajuntament de Barcelona, ja que aquesta ciutat pot considerar-se la síntesi de la vida nacional catalana.

Duran i Ventosa demana que l'Ajuntament es posi en contacte amb diputats i senadors catalans, per que es pressioni la redacció de la llei i s'introdueixin millores; En aquests sentit es presenta una proposició signada per Puig i Alfonso, Teixidó, i López, perquè es nomeni una comissió de 3 regidors que facin un informe sobre la dita llei, imprimint-lo i repartint-lo després entre els diputats i senadors, així com regidors i premsa en general.

Aquesta comissió quedà formada per Layret, Duran i Ventosa, i Pinilla.

- Sobre el repartiment de llibres cedits per l'Ajuntament i entregats pel Comissari Regi de Primera ensenyança.

27 de juny de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Paraules de dol per la mort del regidor Valls i Vicens.
- Sanllehy dóna compte de la millora i restabliment del regidor Bastardas, i en nom d'ell agraeix al Consistori l'interès que per la seva salut havia demostrat.

El regionalista Duran i Ventosa, i en nom dels regidors de la Lliga, manifesta haver rebut la notícia amb molta satisfacció.

- Es llegeix l'exposició-informe redactat pels regidors Layret Pinilla, i Duran i Ventosa, sobre la llei electoral, del projecte d'Administració Local.

L'informe esmentat s'aprova per unanimitat.

4 de juliol de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Comunicació de l'Alcalde demanant permís per anar a Madrid a gestionar afers de l'Ajuntament. El Consistori acordà accedir a la petició .
- Petició de donar un vot de gràcies als regidors Marial, i Calvet, que defensaren la causa de Barcelona en la qüestió del terrorisme, posant en evidència al Ministre de Governació, Comte de Romanones. Aprovat per unanimitat. Prèviament a la votació els regidors republicans anti-solidaris havien abandonat l'hemicycle.

11 de juliol de 1907

Presideix Francesc Puig i Alfonso.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

A proposta de Puig i Alfonso, es demana al Consistori, que acordi per unanimitat la satisfacció de l'Ajuntament a la concessió de la Gran Creu d'Isabel La Católica a l'Alcalde Sanllehy, i les Comendes també d'Isabel La Católica als regidors Raimon d'Abadal, i Albert Bastardas, amb motiu dels treballs de la Reforma Interior de Barcelona. Aprovat per unanimitat.

(Bastardas, que s'enterra de la seva concessió quan està de vacances a Sant Hilari, envia una carta oberta a la premsa renunciant

a la distinció, perquè "no puedo ni debo aceptarla". Aquesta actitud és molt comentada, i el regidor rep mostres d'adhesió de tot Catalunya). (La renúncia de la Comenda reproduïda a Documents).

- Sobre la desgravació dels vins.
- Denúncia de Layret sobre la reconversió de les Auxiliaries municipals en escoles.

1 d'agost de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- L'Alcalde informa de les gestions realitzades a Madrid.
- Sobre el Laboratori microbiològic.

8 d'agost de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Comunicació del Cònsul de Xile, anunciant l'arribada del vaixell de guerra "Ministro Centeno" (escola de guardies marines)

Duran i Ventosa demana a l'Ajuntament que faci honor a les relacions que manté amb Xile; (S'aproven 3.000 ptes per cubrir les despeses).

13 d'agost de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

- Sobre la neteja pública.

Sessió de tràmit normal.

22 d'agost de 1907

Presideix Albert Bastardas.

Es llegeix la comunicació de la renúncia del regidor i primer Tinent d'Alcalde Hermenegildo Giner de los Rios.

Bastardas recorda les gestions que es realitzaren en el moment en que Giner de los Rios presentà la renúncia, intentant així dissuadir-lo, i manifestant que "esta decisión irrevocable, debemos lamentarla todos, pues nos priva del concurso de una persona dignísima, culta y honrada, cuya gran inteligencia se ha -
bia puesto por entero al servicio y defensa de los intereses de Barcelona."

" Yo que tuve el honor de ser elegido figurando en la misma candidatura que el Sr. Giner de los Rios, que me honró con su amistad y que siento por él todo el cariño y respeto que se merece, hago constar mi profundo sentimiento, y creo que todos estareis conformes en que conste en acta el pesar de la Corporación por esta renúncia.."

El regidor Pinilla s'adhereix a les paraules de Bastardas.

Duran i Ventosa en nom regionalista, enalteix la figura política de Giner de los Rios i elogia la seva personalitat humana.

Parla també el regidor republicà solidari Guillem López, però a l'aixecar-se, una part del públic de la tribuna (Saló de la Reina Regent), es mostra contrari al regidor i origina una enérgica resposta de la Presidència.

López, i Palau mantenen un petit debat sobre els motius que indugueren a Giner de los Rios a presentar la dimissió.

Finalment s'acorda que consti en acta l'agraïment de la Corporació a Giner de los Rios, pels serveis que va prestar a la Ciutat, així com pel sentiment provocat per la seva renúncia.

Bastardas manifesta que se li comunicarà aquest acord, i que ell i els regidors que així ho desitjin visitarà personalment a Giner de los Rios al seu domicili per testimoniar-li aquest acord.

- Debat sobre l'organització de la policia de la ciutat i la contractació d'un inspector britànic com a cap del nou servei, (es tracta de Mr. Arrow).

29 d'agost de 1907

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Comunicació de Giner de los Rios agraint l'acord adoptat la darrera sessió, quan es donà compte de la seva renúncia.

- Debat sobre la venda de productes ambulants.

Proposició perquè l'Ajuntament vagi a donar la benvinguda el proper diumenge a les colònies escolars patrocinades per ell, amb assistència de la banda municipal. S'aprova per unanimitat.

5 de setembre de 1907

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

- Debat sobre la policia de Mr. Arrow. Parlen Zudo, López, i Rahola. Petit incident entre Rahola i Valentí, del que la Presidència no dóna importància, amb manifestacions divertides per

part del públic i dels regidors.

12 de setembre de 1907

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Expectació pública davant la sessió que ha de tractar el cas de Mr. Arrow. Vigilància de la policia municipal.

- Notificació del Ministeri d'Instrucció Pública, concedint una subvenció de 300.000.- pessetes per contribuir a les despeses de construcció de 25 grups escolars.

El regidor anti-solidari Magriñà demana la paraula per tractar el tema de la policia, però la Presidència li demana que per atenció al regidor Marsà que no ha pogut assistir a la sessió per trobar-se fora de Barcelona - havent manifestat anteriorment que volia intervenir en el debat-, s'aplaci aquest, fins la setmana que ve, alhora que també hi serà l'Alcalde Sanllehy, per poguer donar més detalls. Magriñà accedeix al prec de la Presidència. Però el públic no s'ha enterat d'aquest detall diu "La Vanguardia", i continua ocupant els bancs del Saló del Consell de Cent, esperant potser l'inici del debat en qualsevol moment.

La sessió acaba sense incidents.

Però a la sortida, el públic que havia vingut per assistir al debat de la policia, restà a la plaça esperant la sortida dels regidors. Eren majoritariament elements de la brigada eventual, ara disolta, i grups de persones de tendència anti-solidaria, disposats a fer acte de presència davant els regidors.

La sortida dels regidors anti-solidaris fou normal, aplaudint-los la majoria dels congregats a la plaça.

Davant d'aquest fet, era prou clar que a la sortida dels regidors solidaris, aquest mateix públic els xiularia, i s'avisà a la guàrdia municipal i als propis regidors, que estaven baixant l'escala principal.

Sortí primer el regidor Guillem López, i se'l rebé amb una bronca fenomenal i crits de !fora!!, i !mori!!, etc.

Sortiren aleshores alguns municipals, així com el Comandant de la Guàrdia Sr. Omedes Asin, sense però donar cap ordre d'intervenció o dissolució.

En sentir-se els crits contra López, sortiren els regidors Duran i Ventosa, Puig i Alfonso, i Rahola, que marxaren junts cap el

carrer de Jaume I, seguits dels grups de manifestants que s'escarrassaven cridant-los, mentres cinc guàrdies municipals acompanyaven aquesta comitiva.

Al cap d'unes travesies, els municipals s'entornaren pensant-se que tot havia passat.

Es parlava, evidentment de l'actitut del Comandant de la Guàrdia municipal, que tant sols hagués ordenat de dissoldre els grups estacionats davant les Cases Consistorials, hauria pogut evitar l'espectacle.

Però el grup dels regidors arribà al carrer Princesa seguits encara dels manifestants que augmentaren els xiulets i la cridòria. Un subcap de la guàrdia municipal, sabre en mà, intentà dissoldre el tumult sense reeixir, i la manifestació darrera els regidors anà cap a la Plaça de l'Àngel i carrer Plateria.

Arribats a la Plaça de Sant Sebastià, una secció d'agents governatius, que algú avisà, dissolgué la petita manifestació.

Els regidors després de lliurar-se d'aquesta referen el camí cap a l'Ajuntament i enviaren un ordenança a buscar a Bastardas, que ostentava l'Alcaldia interinament. Calia una entrevista urgent. Abans que arribés Bastardas, el Governador Civil s'havia entrevistat amb els regidors Puig i Alfonso, i Rahola.

Quan arribà Bastardas conferencià amb Ossorio i Gallardo, i ordenà la vigilància de la Casa Gran per la Guàrdia Civil de peu i a cavall.

Un cop fou fora el Governador Civil, Bastardas es reuní amb altres regidors i es redactà una nota dirigida al Comandant de la Guàrdia Municipal, suspent-lo de les seves funcions.

Aquesta nota oficial deia :

" En vista del poco celo y diligencia que muestra la guardia municipal en el desempeño de sus más esenciales funciones lo cual puede imputarse a falta de dirección y organización, y usando de las facultades que me competen, he tenido a bien decretar la suspensión de empleo y sueldo en el Cargo de Comandante de la Guardia Municipal, que Ud. ejerce, sin perjuicio de lo que en definitiva se acuerde."

"Sr. Omedes, Comandante de la Guardia Municipal."

"Casas Consistoriales de Barcelona, a 12 de septiembre de 1907"

" EL ALCALDE ACCIDENTAL "

" ALBERTO BASTARDAS "

L'ofici fou entregat al Comandant Omedes pel mateix Alcalde accidental Bastardas, en el seu despatx, cridant després al Cap de la secció muntada, Sr. Mendiola, perquè és fes càrrec ínterinament del comandament de la guàrdia municipal.

19 de setembre de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Precaucions extraordinàries : Guàrdia Civil a cavall vigila la plaça, mentres dintre el pati de l'Audiència (actual Generalitat), resta concentrada una secció a cavall. La policia municipal controla l'entrada al Saló i l'ordre interior.

Els regidors fan l'entrada per una porta lateral, i el públic per una altra, que omplí els bancs reservats per a ells. Més de 200 persones es disposaren a seguir la sessió, mentres els que no hi caberen restaren esperant a la plaça.

Oberta la sessió, és donà compte d'una Comunicació de Sanllehy, anunciant que havia retornat i possessionat de l'Alcaldia, demanant un vot de gràcies per a Bastardas, pel "zel i talent i discrecció, durant els temps que ha fet d'Alcalde".

El Consistori ho aprovà per unanimitat, i Bastardas agrafí l'ajuda prestada per tots, així com el vot de gràcies que li acaben de donar.

Duran i Ventosa demana la paraula per senyalar que es obligat parlar dels esdeveniments produïts a la sortida de la darrera sessió. Diu que l'atemptat contra el regidor Guillem López és intolerable i coacciona la llibertat de tots els regidors. És un atac a la dignitat i a la independència dels regidors, que no poden tolerar. Fa patent que l'aldarull fou promogut per trenta o quaranta persones, fet que queda aïllat davant de Barcelona, ón el poble ha demostrar el civisme formant manifestacions gegants i anant a les urnes a dipositar el seu vot, sense incidents.

Reconeix que el poble té el dret de censurar els seus representants, quan entengui que no compleixen amb els deures del seu càrrec, però tots els que estimen la llibertat no poden aprovar un acte d'aquest tipus que és -diu Duran i Ventosa-, una coacció intolerable, un atac a la llibertat de pensament.

El regidor afectat Guillem López, manifesta que si només es trac-

tés d'un acte contra la seva pròpia persona, no tindria importància, però el fet és que el acte va dirigit contra un regidor de l'Ajuntament sigui jo o un altre el que l'ostenti, i això sí que és intolerable.

Dóna les gràcies a Bastardas i a Duran i Ventosa per les seves paraules, i ataca a aquells que volen imposar-se per ser més, i per la força; és llastimós -manifesta- que grups que es diuen demòcrates i republicans, vulgim actuar amb violència, i tractin de cohibir la llibertat de pensament, pretenent imposar-se a l'Ajuntament amparats per la benevolència sospitosa dels agents de l'Autoritat Municipal.

Recorda també López, que temps enrera els regidors Bastardas, Layret i Marsà (tots ells solidaris i republicans), foren insultats i amenaçats per grups incontrolats; però ahir no fou el producte d'un acalorament de discussions dintre el Consistori el que motivà l'acció violent, -doncs no és produï cap discussió-, sinó la premeditació, el que demostra que tot això és fruit d'un pla preconcebut.

Senyala que els manifestants cridaven visques a Lerroux i morins els catalanistes i solidaris !!.

Això indica clarament quí pot ésser l'inductor o inductors d'aquests actes : "No són els obrers, els que venen aquí, doncs a aquelles hores tots estan treballant a les fàbriques; són els que pretenen que l'Ajuntament es converteixi en la sucursal d'un empresari polític". (rumors en el públic).

El regidor Valentí, contesta, que com a anti-solidari té vives simpaties per López, però que no pot estar d'acord amb els conceptes exposats per aquest. Explica que ell ha arribat a regidor per l'entusiasme i passió del poble, no pot pas ara fer-los crítica, quan aquests és mostren disconformes amb alguna cosa, encara que ho facin de forma poc convincent.

Frances Layret exterioritza la seva protesta, sobretot senyalant que no sigui expresada unanimitat pel Consistori.

Ataca a Valentí, dient que si per una part sembla justificar els fets, per l'altra vol mostrar-se contrari per companyerisme.

Diu que les protestes s'han de fer obertament sense amagar res, i manifesta que "si no hi ha unanimitat en el Consistori, pot induir a creure que és perquè els avalots i escarnis produïts contra alguns regidors, tenen relació amb alguna cosa, amb aquells que no es fan solidaris de la protesta."

Palau protesta de les paraules de Layret.

Pinilla, no es mostra d'acord amb ningú, i demana per calmar els ànims, que es respectin mútuament els diferents grups polítics representats; igualment protesta contra Layret, per la insinuació contra alguns regidors presents. (el públic crida !molt bé!!).

A proposta de l'Alcalde s'acorda per unanimitat expressar les simpaties a Guillem López, i protestar energicament de les manifestacions d'hostilitat de que fou objecte.

- Debat sobre la policia de Mr. Arrow.

El regidor anti-solidari Magriñà indica que té por que la formació d'aquesta policia sigui un instrument de persecució política, i no contra el terrorisme, com caldria que fos. Es lamenta que el contracte de Mr. Arrow per tres anys no fos aprovat per la Junta de Vocals Associats.

Marsà, en nom de la Comissió Especial que estudià la implantació de la nova policia, diu que ni la Junta de Defensa Social, ni el Sr. Marial, hi tenen res a veure.

Es fa ressó de la campanya contra la policia, promoguda per elements indignes, (protestes dels anti-solidaris), i acusa a aquests de falta d'independència política, amb actuacions clares de matonisme repugnant, (nova protesta dels regidors anti-solidaris i part del públic).

Intervé Bastardas per dir que cal acabar aquest tipus de discussió. Manifesta que d'ençà del moment en que no tenim seguretat amb la policia governativa, ni tampoc estem segurs de que no es continuaran els atemptats terroristes, continuem estant allà on erem, quan s'acordà la creació d'aquesta policia que ara comentem. Si en un moment donat, aquesta mateixa policia s'extralimites a favor d'algun sector polític o perseguís als obrers, jo seria el primer a protestar i a demanar a l'Ajuntament la dissolució d'aquesta policia.

Es presenta una proposició urgent signada per Bastardas, López i Nubiola, demanant a l'Ajuntament que reiteri la confiança a l'Alcalde i als regidors Marsà i Duran i Ventosa, pel compliment de l'acord municipal referent a la creació de la nova policia. Abans de votar-se aquesta proposició, abandona la Presidència Sanllehy, cedint-la a Bastardas, sortint del Saló juntament amb els regidors Marsà i Duran i Ventosa.

S'aprova la proposició per 19 vots contra 8.

Es comenta que un moment abans de la votació, també abandonaren el Saló els regidors Nel.lo i Pinilla, tots ells anti-solidaris. Al sortir al carrers els regidors, hi han corredises i xiulets contra Guillem López, que la Guàrdia Civil fa callar. Res de nou.

26 de setembre de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Precaucions policials extraordinàries.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Tràmit normal.

3 d'octubre de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Presentada per Pinilla, Bastardas, Marsà i Duran i Ventosa es demana en una proposició urgent, la quantitat de 10.000.- ptes, pels damnificats de les inundacions de Màlaga.

Els tres regidors expresen les simpaties que Barcelona sent per les altres regions espanyoles, en auxili de les quals sempre hi ha anat quan calia.

La Presidència és mostra molt complaguda de les manifestacions dels regidors abans esmentats.

10 d'octubre de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Es dóna compte de l'informe de la ponència municipal, composta per Layret, Pinilla, i Duran i Ventosa, sobre la Llei d'Administració Local, que fou aprovat per unanimitat.

Es damana doncs, que s'imprimeixi ràpidament per donar-lo a conèixer.

17 d'octubre de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Abans de començar es reuneixen els regidors al despatx de Sanllehy, per tractar de la visita reial a Barcelona.

La majoria de regidors són contraris de que se'n parli al Con-

sistori, i expresen l'opinió de que l'Ajuntament no ha d'anar en Consistori a rebre al Rei, i prengui part oficialment en les festes i actes de la cort, deixant en plena llibertat a cada ú, perquè faci el que millor cregui oportú.

S'acordi igualment que l'Alcalde tingui plena llibertat d'actuació.

- Es llegeix la renúncia de Lluís de Zulueta com a regidor, per causa del canvi de residència. (Zulueta va anar a viure a Madrid).

Es demana que d'ara en endavant es facin les sessions en el Saló del Nou Consistori, (Saló de la Reina Regent).

25 d'octubre de 1907

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Discussió sobre la Comissió Mixta, debaten-sa l'importància dels càrrecs i la corresponent divisió del Consistori sobre aquest tema. El debat provoca el fraccionament polític del Consistori juntament amb els ressentiments personals, que dificulten la possibilitat de començar immediatament les obres de la Reforma. Els membres de la Comissió Mixta de Tresoreria, Reforma i Obres Especials, presenten la dimissió, però per votació s'acorda no admetre-les. (Bastardas, 24 vots contra 2; Rogent, 25 vots contra 3; Layret, 28 vots contra 2; Borrell i Sol, 26 vots contra 2; i Rahola, 25 vots contra 2;)

30 d'octubre de 1907

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Comunicació del Governador Civil traslladant a l'Ajuntament l'acord de la Comissió Provincial admetent l'excusa de Giner de los Rios, per a no seguint exercint el càrrec de regidor. Jesus Pinilla s'exclama de la falta de puntualitat dels regidors, i diu que es llastimós que a la primera convocatòria no arribi ningú a l'hora, i calgui començar sempre a la segona. Caldria que l'Alcalde -diu Pinilla- poses alguna multa als regidors no puntuals.

Bastardas li contesta que moltes vegades que han arribat la totalitat dels regidors, el Consistori no s'ha pogut reunir perquè els correligionaris de Pinilla, no han volgu entrar a la sala de sessions. Aquesta invectiva de Bastardas provoca una dura

contestació de Pinilla que diu : "Yo Sr. Bastardas, de mayoria he pasado a minoria; no he tenido la habilidad de S.S. y de sus amigos, que fueron mayoria con nosotros y que lo son actualmente con los regionalistas".

Bastardas pretèn contestar, però l'incident s'acaba per falta de consistència...

"La Vanguardia" escriu que Bastardas pronuncià frases sense que s'entengués el que deia.

5 de novembre de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Bastardas demana que l'escola d'Arts i Oficis del districte VIIIÉ sigui traslladada a un edifici millor, ja que aquell és ruïnós.

Demana també que siguin rebaixats els drets de matrícula a l'ensenyança industrial, per tal de que sigui assequible a les classes més humils.

- Qüestions de tràmit sobre el Contracte de Tresoreria amb el Banc Hispano-colonial.

12 de novembre de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Comunicació de l'Alcaldia traslladant la petició de l'"Institut d'Estudis Catalans" per tal que l'Ajuntament cooperi a la fundació d'una biblioteca nacional catalana, acompanyant el projecte corresponent.

Duran i Ventosa elogia l'inicitaiva de l'"Institut d'Estudis Catalan", que omple un buit dintre la cultura d'aquesta ciutat, mancada d'una biblioteca a òn perfeccionar la seva cultura.

Parlen també a favor Layret, i Pinilla, i es demana que passi a estudi de les comissions corresponents.

- Sobre la Guàrdia municipal;

- Debat entre Pinilla i López sobre el tema de la guàrdia municipal i el projecte de Pinilla per aquesta . L'incident no té més repercussió que algunes paraules fora de tó.

19 de novembre de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Comunicació de l'Alcaldia, donant compte d'una liquidació del Banc Hispano-Colonial, i practicada per la Delegació d'Hisenda, del contracte de Reforma Interior de Barcelona, que puja 910.000.- ptes.

Bastardas fa resaltar la importància de la xifra i de la comunicació de l'Alcaldia, doncs supera en molt les previssions municipals.

Declara que la liquidació d'Hisenda és impugnabile per alguns conceptes que enumera. Proposa Bastardas, que l'Ajuntament fa culti a l'Alcalde perquè assessorat per les comissions respectives i pels funcionaris municipals competents, posi dos recursos : el primer demanant que el Ministre d'Hisenda concedeixi un pròrroga de sis mesos per pagar, perquè en els nostres pressupostos no ho aquesta quantitat consignada, i el segon, un recurs de fons, per obtenir una liquidació més justa.

L'Ajuntament ho aprova per unanimitat.

- Sobre l'exposició universal de Barcelona.
- Interpel.lació de Pinilla, que actua de cap de la minoria anti solidària, sobre els serveis d'higiene.

26 de novembre de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Paraules de dol per la mort dels regidor Llorenç Porrera.
- Debat sobre la catàstrofe de Riudecanyes.

L'inicia el regidor Santiago Valentí, queixant-se de les companyies de ferrocarrils, i manifestant que ja era hora de que l'Ajuntament de Barcelona, que es considerat, amb raó, tan a Catalunya com a fora d'ella, un petit parlament democràtic, promogui una campanya d'opinió contra els abusos de les empreses de ferrocarrils, i exigeixi al Govern, autèntiques mides cara a l'usuari dels trens, amb indemnitzacions en cas d'accidents. Es necessari també fer una forta protesta davant del Govern de la nació.

Bastardas intervé per dir que " se asocia a las manifestaciones de los Srs. Valentí y López, y dice que lo ocurrido demuestra una vez más la incapacidad del Estado, cuya intervención absorbente en todo lo que se refiere a ferrocarriles impide la urba-

nización de la calle de Balmes, manteniendo en ellas las antiestéticas vallas, y en cambio no sirve para evitar catástrofes como la ocurrida recientemente. "

" Aboga por la necesidad de promover un movimiento de opinión encaminado a que los tribunales españoles aprecien el valor que desde el punto de vista económico considerada como capital, tiene la vida de un hombre, y que no siga dándose el caso de apreciarla en la irrisoria cantidad de 3.000 ptes. Añade que de este modo, a la vez que las familias de las víctimas obtendrían una relativa compensación, las compañías ferroviarias, ante el temor de verse obligadas a pagar fuertes indemnizaciones, adoptarían las debidas precauciones en sus líneas. "

"Dice -Bastardas-, que efectivamente es de un efecto deplorable que en los consejos de las empresas ferroviarias, figuren ministros y exministros, añadiendo que ahora es la ocasión de que los representantes en Cortes por Barcelona, reproduzcan el proyecto de Ley de incompatibilidades que se presentó a las Cortes. "

"Termina diciendo, que el Ayuntamiento debe hacerse intérprete de los sentimientos de indignación que ha despertado en la opinión la catástrofe de Riudecanyes; la protesta del Ayuntamiento ha de ser algo más que enérgica, airada." ("La Vanguardia")

Parle igualment en termes duríssims els regidors Zurdo, Duran i Ventosa, Pinilla, Palau, Fuster, i Galí.

Davant de la unanimitat de criteris es presenta aquesta proposició :

- " 1º - Que el Ayuntamiento protesta energicamente contra la imprevisión de la Compañía de Ferrocarriles del Norte por la catástrofe del puente de Riudecanyes. "
- 2º - Que el Ayuntamiento eleve a los Srs Diputados y Senadores por Cataluña una súplica para que recaben de los altos poderes se imponga a la Compañía del Norte las responsabilidades que pudieran caberle por dicha catástrofe y al propio tiempo se organice una inspección técnica por ingenieros que no sean de la Compañía, a fin de que dictaminen con urgencia respecto del estado de la línea, material móvil y fijo y obras de fábrica y metálicas de la mencionada compañía ferroviaria, así como respecto al cumplimiento de los

- reglamentos, que debe exigirse con toda escrupulosidad.
- 3º - Que dichos representantes de Cataluña recaben también del Gobierno que obligue a la Compañía del Norte a la sustitución de los actuales vagones de viajeros por otros que reúnan condiciones de comodidad e higiene como exige la salud y cultura de nuestro pueblo.
- 4º - Que se recabe de los poderes públicos una modificación en la legislación vigente encaminada a que sean más cuantiosas de los que son habitualmente las indemnizaciones a las víctimas de accidentes, y delitos originarios de responsabilidad vicil.
- 5º - Que igualmente se recabe de los poderes públicos una ley de incompatibilidades que impida sean diputados, senadores, ministros y funcionarios públicos, los consejeros, directores y administradores de las compañías de ferrocarriles y otros servicios públicos.
- 6º - Que entre las incompatibilidades que se ha hecho mérito se establezca que el personal adscrito por la intervención que el Estado ejerce en ferrocarriles a la inspección de los servicios técnicos y administrativos de la Compañías ferroviarias, no puede pasar de uno a otro servicio e inversamente, sin mediar por lo menos un lapso de tres años.
- 7º - Que para que perseveren en esta actitud enérgica los representantes de Cataluña y se les preste todo el apoyo que merece cuestión de tanta trascendencia, se organice una asamblea de Ayuntamientos y entodades de Cataluña, con objeto de que se obligue a todas las Compañías de ferrocarriles a poner sus líneas en estado de funcionar sin peligro, garantizando debidamente a los ciudadanos y observando los reglamentos a que están sujetas por las leyes generales del Estado, así como para que prosperen los anteriores acuerdos; y
- 8º - Que se autorice al Alcalde para atender debidamente, usando de los elementos de que pueda disponer, a los vecinos de Barcelona que hayan resultado heridos, y que por su estado precario de fortuna no puedan atender a su curación. "

CASAS CONSITORIALES DE BARCELONA, 26 de noviembre de 1907.

ALBERTO BASTARDAS, LUIS ZURDO, GUILLERMO LOPEZ.

Es aprovada per unanimitat. S'aprova un vot de confiança a Sanllehy, perquè pugui convocar l'assemblea.

3 de desembre de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Sobre el passeig marítim.
- Sobre carreteres i tramvies; Pinilla, intenta donar un toc d'alerta per l'estat dolent en que es troben totes aquelles vies que fan servei en el tren de Sarrià, així com les carreteres que entren a Barcelona. Es queixa igualment del deplorable estat en que es troba la part alta del carrer de Muntaner. Per la Comissió de Foment li contesta Bastardas, aduint que és inútil presentar proposicions sobre el ferrocarril de Sarrià, al Consistori, doncs és necessari tenir un projecte de llei que resolgui els problemes plantejats entre la companyia del tren de Sarrià, i el mateix Ajuntament. (versió de "La Vanguardia") "La Publicidad" dóna aquesta versió : Bastardas informa de que la Comissió de Foment intenta fer el que pot, però és veu impossibilitada d'obrar tal com voldria per culpa de l'Estat, que no s'ha dignat resoldre les qüestions relatives a allò que pregunta el Sr. Pinilla.

En termes contundents Bastardas diu, que la Comissió de Foment, no pot fer més en profit de la Ciutat, per trobar sempre entorpiments per part de l'Estat, a tot el que és d'importància per a les obres de Barcelona.

13 de desembre de 1907

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Sobre la Guàrdia Municipal.
- Sobre la Reforma Interior, presentant-se una esmena signada per Bastardas, Rogent, i Layret, perquè malgrat no s'aprovin algunes obres de la Reforma, es faculti a l'Ajuntament perquè els trams aprovats, puguin ésser posats a contracte. La Comissió accepta l'esmena.
- Es llegeix un dictamen de la Comissió d'Hisenda proposant que s'admeti la renúncia del càrrec de Director del mercat de Sant Antoni, substituint-lo el Sr. Miquel Rius. S'acompanya al dictamen, un vot de la minoria, en el sentit de proposar al Sr. Emili Cantijoc, per ocupar la plaça vacant, en comptes de Miquel Rius.

Aprovat per 22 vots contra 8, discutir-se el dictamen immediatament, aquest dóna marge a un llarg debat per defensar a cada un dels seus proposats, per ocupar la plaça vacant.

Finalment s'aprova el dictamen de minoria per 16 vots contra 15.

Es curiós, (com també ho senyala "La Vanguardia") que el vot nº 16 és el del President , que en aquell moment ho era el republicà Bastardas, que en comptes de votar per la majoria, tal com era usual, va votar per la minoria (republicans) i decantà la victòria del seu dictamen.

18 de desembre de 1907

Junta Municipal de Vocals Associats, presidida per Domènec J. Sanllehy.

Tràmit normal.

19 de desembre de 1907

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Debat sobre els augments dels sous municipals.

24 de desembre de 1907

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Es comenta en termes elogiosos, les gestions de la guàrdia municipal; principalment el fet de que un d'ells hagués recullit una bomba, el que provocà que el regidor Ramon Palau oferís a Sanllehy una galanteria, en dir que en comptes de semblar que tenim un Alcalde de R.O., sembla que sigui un company més.

- Temes de tràmit normal..

31 de desembre de 1907

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Sanllehy marxa cap al lloc a on acaba de explotar una bomba.

- Petita recordança del periodista recentment mort Alfredo Calderón.

Ocupada de nou la Presidència per Sanllehy, aquest explica el

el nou cas de terrorisme.

Diversos regidors protesten pels actes vandàlics i per la falta de seguretat ciutadana.

Guillem López censura enèrgicament les autoritats governatives, perquè en disset anys, no han pogut descobrir els autors del terrorisme, i en canvi quan l'Ajuntament de Barcelona ha volgut organitzar una policia pròpia, el Govern hi ha oposat tota classe d'obstàcles. López demana que les seves paraules constin en acta.

7 de gener de 1908

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

En nom dels regionalistes, Duran i Ventosa, critica la formació d'un cos de policia per part de l'Ajuntament i de la Diputació, sota les ordres d'un estranger com Mr. Arrow. Demana quins projectes es tenen per quan s'hagi de desfer la Comissió Mixta encarregada de formar aquesta policia i del destí dels diners que han quedat.

Manifesta, que no creu que el Govern es troni enrera en els seus acords, com tampoc creu en els éxits de les gestions de l'Alcalde sobre aquest tema.

El republicà Marsà es mostra conforme amb les paraules de Duran i Ventosa, i diu que perquè la Comissió, pugui tirar endavant el projecte cal que hi siguin representades totes les faccions polítiques del Consistori.

El regidor solidari i republicà Albert Bastardas, censura la suspensió de les Garanties Constitucionals a la província de Barcelona, i diu que està convençut que l'Ajuntament acordarà per unanimitat encomanar l'Alcalde -en cas d'autoritzar-lo per anar a Madrid- perquè faci una respetuosa, però enèrgica protesta, exposant de quina manera, han estat rebudes les mides de suspensió d'aquestes garanties, pel poble de Barcelona.

Una mida -diu Bastardas-, que inconscientment fomenta en l'estranger l'alarma, presentant a Barcelona com a una ciutat on la vida normal del dret és impossible, cosa inexacta, doncs els barcelonins han demostrat tant moralment com políticament estar capacitats per l'exercici del seus drets com a ciutadans.

Barcelona -continua dient Bastardas-, vol la pau, anhela el des-

cubriments i el càstic dels criminals autors dels atemptats terroristes, però protesta també, de la suspensió de les Garanties, que considera com un nou mal.

Parlen després els regidors Pinilla, Marsà, Magriñà i Valentí. Es llegeix l'ofici de l'Alcalde demanant autorització per anar a Madrid a gestionar els assumptes urgents;

El Consistori aprova la petició per 25 vots contra 9.

Igualment i de cara a una addició presentada en el sentit de que Sanllehy gestioni a més, que es deixi sense efecte la suspensió de les Garanties Constitucionals, queda aprovat per 32 vots contra 1, del regidor regionalista Pla i Deniel, que creu que no és l'Ajuntament l'encarregat de fer aquest tipus de súplica, sinó els representants catalans a les Corts.

16 de gener de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Comunicació de Sanllehy dient que marxa Madrid amb el secretari de l'Ajuntament Gómez del Castillo.
- Tràmit normal.

23 de gener de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

- Sobre la urbanització de Montjuïc.
- Sobre un veredict del tribunal d'oposicions a la plaça de cap de la Guàrdia Urbana i el nomenament per aquest càrrec de Tomas Quero i Lago. Davant la presentació d'una proposició incidental per part del regidor Giralt i Verdaguer, i després d'un llarg debat s'aprova aquesta per 27 vots contra 5. La proposició afecta el nomenament de Querol, que queda en suspens fins que s'aclareixin les qüestions relacionades, que aquest funcionari municipal tenia, amb el laboratori microbiològic.

30 de gener de 1908

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Expectació pública en els mitjans de la Solidaritat Catalana,

per veure el possible desenllaç de la qüestió dita "dels domassos", que la setmana passada, es va produir a les Cases Consistorials.

Mentre Sanllehy era a Madrid, s'escaigué la festa del sant del Rei Alfons XIII, i la tradició disposava que s'engalanessin les façanes de l'Ajuntament de Barcelona amb els domassos de ritual, alhora que es declarava festiu pel personal funcionari del municipi.

Albert Bastardas, actuant com a Alcalde Constitucional, encara que accidentalment, ordenà que es complís exactament el que la Llei manava, sense però acullir-se a les mostres d'entusiasme real que la tradició havia instaurat, amb els alcaldes de R.O. Així l'Ajuntament no posà els tradicionals domassos, com tampoc fou declarada festa pels funcionaris, entre d'altres coses perquè aquell mateix dia se celebrava la sessió del Consistori.

El fet que en aquesta sessió, el Consistori aprovés un vot de gràcies per unanimitat a Bastardas, així com que Sanllehy acceptés també els fets consumats, denotan a bastament la popularitat de l'acte que el regidor solidari, va promoure.

Les protestes, felicitacions, interpellacions a les Corts i al Senat, donen la mida de la importància política que l'incident va ocasionar. Afegim-hi tan sols, que després de l'enrenou polític, el Govern signà una ordre disposant concretament que en els dies senyalats com a festes nacionals entre elles la del sant del Rei, fossin col·locats domassos a les façanes dels edificis públics. (veure capítol cinquè)

Oberta la sessió, l'Alcalde Sanllehy fa un elogi de la gestió administrativa de Bastardas, durant el temps que ell fou fora donant-li un vot de gràcies, que el Consistori fa també seu. Sanllehy explica després, la gestions efectuades a Madrid i els assumptes resolts, entre aquests, el que afecta a la suspensió de les Garanties Constitucionals a la Província de Barcelona. Acabades aquestes explicacions, interve Bastardas dient, que creient interpretar el paré del Consistori demana s'aprovi, un vot de gràcies a Sanllehy. S'aprova per unanimitat.

Bastardas fa un elogi de Sanllehy "que demostrant un gran interès per Barcelona, s'ha identificat amb les aspiracions del veïns i la voluntat de l'Ajuntament, per el que uns i altres li deuen

gratitut".

- S'aprova per unanimitat una proposició perquè el proper dia 2 de febrer, en commemoració del VIIè aniversari del naixement de Jaume I, es pengin domassos a la façana de les Cases Consistorials, il·luminant-se aquestes fins a les onze de la nit. Signen la proposició Duran i Ventosa, López, i Galí.

Els diaris de Barcelona, fan observar al ressenyar la crònica d'aquesta sessió, que no hi ha haugut cap moció contra l'actitud de l'Alcalde accidental Albert Bastardas, per l'incident dels domassos de la setmana passada. Senyalen igualment que Sanllehy demanà un vot de gràcies per Bastardas, que s'acordà concedir-li per unanimitat. Els diaris senyalen que la unitat de criteris davant aquest fet, és demostratiu de la solidaritat dels regidors amb Bastardas en una ocasió política com aquella.

6 de febrer de 1908

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

El regidor Payà, republicà anti-solidari, pregunta a la Presidència si el vot de gràcies donat per aquesta a la gestió de l'Alcalde accidental Albert Bastardas, mentre ell era de viatge a Madrid, és un vot àmpli, o es referi únicament a un acte polític determinat (al·ludint a la qüestió dels domassos), que hagués fou molt ben vist per l'opinió pública.

Sanllehy contesta que el vot de gràcies, es donà de la forma tradicional, es a dir en l'aspecte global de l'administració, cosa natural tractant-se d'una corporació administrativa.

El regidor Payà, quedà satisfet amb aquesta explicació, malgrat es lamentà que el vot de gràcies a Bastardes, no s'hagués fet extensiu a un acte polític que -suposa-, estar amb harmonia amb les aspiracions de la majoria dels veïns.

13 de febrer de 1908

Presideix Domènch J. Sanllehy.

Sessió celebrada al Saló de la Reina Regent.

Dedicada a debatre els pressupostos i la carestia de la vida a Barcelona.

20 de febrer de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Presentació d'una proposició sobre la Reforma Interior de Barcelona signada per Bastardas, Magriñà, i Rogent, per tal que el Consistori accepti el pagament de tres finques peritades i acceptades les valoracions pels propietaris, estant aquestes lliures de carques.

S'aprova per unanimitat.

Bastardas presenta una addició, per tal que es faculti a l'Alcalde perquè pugui senyalar dia i hora per començar l'enderroc d'aquestes cases, que simbolicament serà el començament de la Reforma Interior.

S'aprova per unanimitat.

També es presenta una altra proposició signada per Bastardas, Rogent, i Mundi, per tal que amb càrrec al pressupost d'ensenyament en consignï 20.000.- ptes. per reproduir en bronze algunes escultures de Belles Arts, per a col·locar-les a la plaça de Catalunya així com a la d'Urquinaona i Tetuan.

27 de febrer de 1908

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

El regidor síndic Borrell i Sol pren la paraula per indicar, que des de fa temps el Govern sembla que vulgui anar mermant les atribucions de l'Ajuntament, en contraposició a les manifestacions sobre l'autonomia municipal.

Cita els exemples de l'ensenyament elemental, serveis d'escorxadors, serveis mèdics, etc., que el Govern va agafant de les poques facultats municipals que ens queden.

Aquesta ingerència -continua dient Borrell i Sol- ha arribat a un moment que no es pot tolerar: el decret del 24 de febrer últim sobre la guàrdia municipal, disposant que aquesta tindrà també el deure de cooperar amb la policia governativa.

Cal que l'Ajuntament prenguis seriosament l'assumpte i adopti acords enèrgics, protestant d'una intrusió que no pot consentir.

El regidor Puig i Alfonso, regionalista, en nom de la Comissió de Governació s'adhereix a les manifestacions de Borrell i Sol, i diu que aquesta Comissió prendrà la iniciativa per salvaguardar els

drets i interessos de l'Ajuntament. Agrega que la dita Comissió estudiarà els medis de completar el desarme ja iniciat, del cos de guàrdia municipal, per convertir-la en guàrdia urbana.

S'anuncia una proposició urgent signada per López, Bastardas, i Rahola, demanat que s'estudiï la manera de que la guàrdia municipal només serveixi per les qüestions de caràcter local-urbà, que interessin a Barcelona.

Defensa la proposició Bastardas, dient que és necessari per a Barcelona que la guàrdia municipal no es desnaturalitzi del seu caràcter urbà, i evitar que se l'obligui a intervenir en conflictes d'ordre públic.

El regidor Magriñà demana que tot això es faci extensiu al cos de serenos, els quals per virtut d'un recent decret, se'ls posa a les ordres dels delegats de policia dels respectius districtes, cosa que no podem tolerar, doncs es tracta d'un servei que paga l'Ajuntament i el públic.

Zurdo Olivares manifesta que aquestes protestes són extemporànees, doncs tots sabem que alguns memebres d'aquesta guàrdia municipal estàn a les ordres de Mister Arrow. Lamenta que la policia de l'Ajuntament de nova creació no hagi fet res, degut a que tampoc ha pogut constituir-se per falta d'un decret que s'ha de dictar.

Finalment la proposició és aprovada amb l'addició de Magriñà i el vot negatiu de Zurdo Olivares.

- Es debat també la Llei d'Administració Local, presentant-se una proposició signada per Zurdo, Magriñà, Batlle, i Valentí (tots republicans anti-solidaris), per tal que, un cop s'hagi discutit la Llei, l'Ajuntament faci un informe i protesti enèrgicament del paper que aquella determina als Municipis, fent-se una solemne declaració de incompatibilitat entre aquella Llei i una corporació com l'Ajuntament de Barcelona.

El regidor Duran i Ventosa és partidari de no oferir més debat sobre els punts de vista ja emitits, i que el Consistori -com així s'acordà anteriorment- dongui a conèixer l'informe preparat per una Comissió especial. Els signants de la proposició en són evidentment contraris.

El debat mostrà principalment l'oposició dels republicans a la supressió del sufragi universal, pel sufragi de corporació que presenta la Llei, si bé afavoriria a l'Ajuntament com a Corporació que és, afebliria a tots els partits polítics i en general a tots els ciutadans.

Barcelona, en aquest aspecte ha demostrat que la seva posició és a favor del sufragi universal; tanmateix s'han dut a terme alguns mítings de protesta i afirmació.

Es presenten varies proposicions per tal que el Consistori declari solemnement la seva posició a favor del sufragi universal dintre d'aquesta Llei, però no obtenen el consens necessari; finalment i signada per Rahola, Giralt i Bastardas, es presenta una última proposició que resumeix totes les altres i que demana que el Consistori de Barcelona manifesti la seva opinió de què subsisteixi en la seva integritat el sufragi universal directe; eliminant del projecte de Llei d'Administració Local, tot principi de representació corporativa.

Duran i Ventosa davant d'aquesta proposició demana als seus amics que votin en contra, però la proposició s'aprova per 21 vots a favor i 9 en contra.

Per acabar la sessió s'aprova una proposició incidental concebuda en aquests termes:

" 1º - *Que se discute y vote con urgencia*

2º - *Que se autorice al alcalde para proceder a la impresión del dictamen sobre presupuesto de cultura, junto con sus apéndices y la memoria explicativa.*

3º - *Que una vez terminada la impresión de estos documentos se repartan entre los concejales, vocales asociados, prensa y asociaciones que lo pidan, y se convoque sesión extraordinaria para discutirlo quince días después.*

Francisco Puig i Alfonso, Alberto Bastardas, José Magriñá, Pedro Rahola."

5 de Març de 1908-

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Saló de la Reina Regent.

- Comunicació donant compte d'un legat del Sr. Ferran Alsina, i que es compon d'un edifici anomenat "Mentora" sota el Tibidabo. Per unanimitat el Consistori donà les gràcies.

El regidor síndic Borrell i Sol, pregunta a la Presidència que se sap d'una nota que els diaris han publicat, en la que es diu que el Governador Civil s'ha dirigit a l'alcalde demanant-li que segons l'article 2º de la recent R.O. relativa a la cooperació entre la guàrdia municipal i la policia governativa- li dongui la seva opinió sobre la forma en què aquesta cooperació pot fer-se. Borrell i Sol, afegeix, que com que tot el que es referiex a l'organització de les funcions de la guàrdia municipal correspon a l'Ajuntament i no a l'alcaldia, ha de preguntar al president si

està disposat a complir una ordre que infringeix els preceptes de la Llei Municipal.

L'Alcalde respon que ha enviat la nota del Governador Civil a la Comissió de Governació, perquè l'informi.

Borrell i Sol dóna les gràcies a Sanllehy i elogia la seva actitud, manifestant que l'origen del seu nomenament és de R.O.

Diu que malgrat que el Real Decret només té, per ara, caràcter executiu per a Madrid, és de gran importància, doncs constitueix un atemptat contra les atribucions del ajuntament i desnaturalitza el caràcter de la guàrdia municipal, des d'el moment en què obliga a intervenir en els disturbis públics, a un cos que només té per objecte cuidar el compliment de les regles de la policia urbana.

- Sobre els obrers carreters, s'aprova un dictamen, per 23 vots a favor i 9 en contra, perquè el sou mínim d'aquests sigui de 3,25 pessetes diàries.

- El regidor Josep Magriñà, pregunta a la presidència si ha rebut alguna comunicació oficial donant-li compte d'alguna visita que s'anuncia. (Es referix evidentment a la anunciada visita reial). Sanllehy li contesta dient que no ha rebut cap notificació oficial. "En aquest cas -contesta Magriñà- be podem, sense pecar d'irreverents ni de descortesos, -ja que segons acaba de dir, no en té coneixement oficial de l'anunciat viatge- demanar a la presidència que s'afanyi a posar en coneixement del públic i de les autoritat civils, militars i eclesiàstiques, l'acord adoptat per la Comissió de Reforma què el dia 9 de març, a les nou del matí, s'inauguraran les obres de la Reforma, amb el qual es donarà compliment a les aspiracions de la majoria del públic."

L'Alcalde, contestà que encara no s'ha determinat el dia de la inauguració de la Reforma, però que tindrà en compte les indicacions del Sr. Magriñà.

- Sobre la desviació del Llobregat.

12 de Març de 1908

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Gran expectació, amb anades i vingudes entre els cercles polítics dels regidors. Assistència de gairabé tots. Les tribunes públiques totalment plenes.

Per la importància del debat donem la versió del "Poble Català".

LA VINGUDA DEL LLEI.—El senyor López romay el fou passant de manifest la manera com injustament s'ataca'l Consistori, com ara recentment s'ha pogut veure per la publicació d'una pastoral on se tracta als regidors d'una manera dura y a l'Ajuntament de Barcelona com si fos el de Sant Pere de Riudevilles.

Passant a tractar de lo de la Reforma, parla de la crisi per què travessa Barcelona, la qual es deu—diu— a la manera com l'Estat tracta a nostra ciutat, ab impostos, suspensions de garanties, suspensions del Jurat, lleis de Jurisdiccions y no fent res per evitar el terrorisme; mes aquesta crisi procurarem salvarla ab l'actors de la Reforma, la festa inaugural de la qual no volem que fos presidida pel senyor Maure, qui feu cas omís de l'Ajuntament y fins a última hora cas omís de l'arcalde.

L'Ajuntament de Barcelona no ha tingut cap nova oficial de la visita del queife de l'Estat; per lo tant, nosaltres, davant d'aquest desastre, no podem autorisar ab nostra presencia l'acte de la Reforma presidit pel queife de l'Estat. Nosaltres no podem prestar nos a convertir ab nostra conducta una festa de la ciutat en una festa mauritana.

No sem parit de cortesia ni d'amor a la ciutat, que aquest el tenim sobradament provat en moltes ocasions. Nosaltres varem eridur visca Barcelona sense necessitat d'assistir a una festa, l'esperit de la qual està renyit ab el nostre poble.

Queda para fer constar que tots paric en nom propi y que no censura a cap company. Ella poden fer lo que'ls convingui. (Molt bé.)

El senyor Magrifa diu que no depenta de l'arcalde'l senyalar la data de l'inauguració de les obres de la Reforma.

Afirma que'l senyor Duran, com arcalde de R. O. y monarquia, diaestie, mauritana, catalanista y socialista (rialla) pot fer els actes que ha realitat.

Entón que l'arcalde no s'havia d'extralimitar, puix que prou conegut es el criteri de l'Ajuntament.

Censura a l'arcalde per haver passat invitacions en nom de l'Ajuntament, qui no tenia res que veure en l'acte de simasisme que s'anava a realisar.

Censura durament als regidors que assistiron a l'acte de l'inauguració de la Reforma, fent un acte de monarquisme (els senyors Duran y Rahola demanen la paraula). Nosaltres—diu—no sou continuadors d'aquella ciutadans que exigien als seus reis que juressin les lleis abans de coronarse. (Molt bé.)

Nosaltres varem fer de laico y albardor, posantnos als peus del trono. (Rumors.)

El senyor Duran diu que no troba be que s'hagi posat per damunt de l'amor a Barcelona una qüestió de partit.

Afirma que moltes vegades l'opinió del Consistori està en desacord ab l'opinió de la ciutat. Parla de petitesse y afirma resoltament que ella, els regionalistes, són representants d'una gran ciutat, y que en conseqüencia no tenen d'empetitirse ab coses de poca importancia.

Nosaltres—diu—fan lo que fou, perquè us heu sentit petits ja que la vostra austeritat en aquell acte de la Reforma ni tant sols va mostrar. (Protestes y interrupcions.)

Afegeix que de la seva conducta sols n'ha go respondre davant dels ciutadans de Barcelona que l'elogiron. (Noves interrupcions que no se senten.)

Crea que si volgués fer acte de fe en determinat sentit, hauria prou valor para ferho.

Nosaltres—diu—catalanistes y sols catalanistes (El senyor Giménez Governamentals), creiem dever cooperar en aquelles obres que's realizen en bé de Barcelona y Catalunya. No havíem de consultar, doncs, interessos de partit.

Nosaltres volem fer una obra esquivada, petita, de manera que quasi ningú se n'entenda. Y nosaltres hi hem volgut juntar a l'obra de Barcelona la representació de l'Estat y la representació d'Europa. (Rumors.)

El senyor Rahola diu que arà a l'acte per representar el seu criteri, que li digué que com a representant de Barcelona devia assistir a un acte de tanta trascendencia per la ciutat.

El senyor Pinilla fa historia de lo ocorregut dient que l'arcalde convocà a la Comissió de Reforma para conmutar la votació lo de la data d'inauguració, y en ella s'acordà que la solemnitat se celebrés el dia 9.

A la sessió passada, a prop del senyor Magrifa, l'arcalde declarà que no venia nova de cap visita a Barcelona, y en conseqüencia, la festa devia celebrarse'l dia 9. No obstant, després la data va esser cambiada.

El dia de la data no s'hagués canviat, nosaltres hauríem assistit a la festa, certament honorats si en ella hi assistien altres persones. Nos hauríem sacrificat aleshores pel bé de Barcelona.

Nosaltres sou els que varem fer, als que varem infringir els acords de la Comissió de Reforma, posant una data memorable al servei de determinada política, d'aquella política als representants de la qual el Consistori no pogueren realisar mai la Reforma.

Jo crec que la situació actual, de la mateixa que temps enrara: lleis excepcionals, companya a la presó... res que demostri que s'hagi donat satisfacció a les aspiracions catalanes. Pelsor el senyor Duran diu que està a punt d'enderrocar el sufragi universal, y aquest es el motiu de prestar acatament a determinades institucions. (Molt bé.)

No repetixo: l'arcalde hagués una descomulgació degraat per l'Ajuntament. No procedi ab tota la prudencia que fins ara he estat la seva caracteristica. Nosaltres també volem, doncs, tota cortesia. (Rumors.)

El senyor Valenti afirma que l'arcalde s'ha sentit més parit que president d'una corporació que representa a un poble, en majoria contrari al règim.

Ara sembla—diu—que som nosaltres els que hem de reivindicar la personalitat catalana, sempre ferida per lleis d'excepció, fetes exclusivament para evitar que s'engolís la nostra anima.

No volem conaurar a ningú, però si que volem senyalar el fet de que hi ha hagut un excés d'atribucions per part de l'arcalde.

El senyor Zurdo, després de dir que el seu monarquisme feliçitari a l'arcalde per l'actiu obtingut, havent conquisat als regionalistes, pregunta què ha dut el rei. No sé—diu—que dintre la Maleta se maura hi hagi posat la derogació de la llei de jurisdiccions, l'aireament de les garanties, la restitució del Jurat y la llibertat dels presos.

Acaba oferint el seu aplò a tots els republicans para assumptes que a tots atangui.

El senyor Duran restifica y diu que l'arcalde ha complert el seu dever. Crea nimfotat la discussió promoguda de si s'havia de celebrar l'inauguració de la Reforma'l dia 9 o el dia 10.

Acaba dient que no sols pot anuar d'hemusat a sobre al rei, que als senyors Valenti y Zurdo, junt ab el senyor Giménez de los Rios, anera a rebre'l comte de Romanones.

El senyor López no tolera que ningú dubti del seu amor a Barcelona. (El senyor Duran: no'n dubto.) L'orgull era que l'arxibisbe ha complert el seu dever d'arxibisbe de reial orde. Els quins solacions de la desamortització tinguda ab l'Ajuntament no començaven cap noïlla referent al viatge.

El senyor Piñalla contesta al senyor Duran sobre lo d'haver anat a rebre au en Romanones, dient que en el degut temps ja ho explicat com calia al senyor (líder de los líder).

Jo no concuro—dix—que heguen anat a rebre al rei. Feula dret de ferho. Lo que concuro es que anassi a l'acte de la Reforma Barcelona celebrant aquest de la manera que ha celebrat.

El senyor Giralt y Verdaguers, aixícosa pe-na pelar y a fa gran silenci en el seic. El senyor Giralt diu: Jo no heuria encoratjar, perquè en la discussió que promoguda crec alguna cosa de lo dit pel senyor Duran, alguna cosa de lo dit pel senyor Piñalla y alguna cosa de lo dit pel senyor Magrifa.

El Pacte de l'inauguració de les obres de la Reforma algú un acte de política, però preparar e ajudar a una bona acció de determinades persones, jo, ara, no crec que hi tinguem de prestar gran atenció. Tot lo que's va fer, es va fer a la llum del sol. Uns hi anaren y altres ens quedarem a casa. En conseqüència, doncs, l'opinió té prou dades per poder jutjar, y creiem que ella jutjarà, y al ferho potser descobrixi certes coses de guerra la cortina, ja que a l'opinió no li queda mai res ocult.

Però nens paraules pronunciades pel senyor Duran, les quals d'una manera implícita han fet acusació a determinats elements que no assistiren (creient complir el seu dever, entengués bé) que no assistiren a l'acte de l'inauguració de les obres de la Reforma, a l'obliguen a actuar y a intervenir en el debat. (Espectació).

Jo, regidor catalanista, creient respondre an aquell estat d'opinió que, ja fa quatre anys ens dugué en el Consistori, y creient respondre a lo que defem per aquella època en els periòdics, en els saltings, creant una atmosfera, que fou la que determinà an els ciutadans a votarnos, no valg assistir a l'acte de l'inauguració de les obres de la Reforma. Y no hi valg assistir creient respondre a lo que valg dir an els meus electors en aquella època, que, per no haverse presentat determinades circumstancies y determinats acontelzaments, parlava al poble tant sols com a catalanista. (Molt be. Rumors).

Aquell dia hi va haver molts cors que estaven ab la Reforma, no obstant no assistíbi molts ciutadans. Durrora meu hi ha molta gent que, com jo, no obstant y sentir un gran amor a Barcelona, no pogueren assistir en aquella festa, per privaríochills nous sentiments.

El senyor Duran—No son republicans?

El senyor Giralt—Ja li he dit al començar que he obrat responent a Pépoca ou que fosem elegits. Molta gent, senyors, molta gent, no assistí en aquella festa, perquè posen per damunt de tot el seu amor a Catalunya! (Molt be).

Ademés s'ha parlat molt d'inauguració de les obres y se m'acont dir una cosa: avui he passat pel carrer Ampu y he vist que en aquella casa, ab la qual va ferre la cerimònia, dos operaris treien balcons. Això m'ha fet pensar que al celebrarse la cerimònia potser no's podria celebrar per no treharse les cases en condicions (rumors). Velen com ab això pot el poble donarse a engany.

El poble pot pensar que aquell acte ha estat un altre dels tants que s'han realitzat pera omplir números de programa de festes. Que així com ell ha estat el torcer, vindrà també el quart y qui sab s'hi quin, a servir també de motiu pera reials rebudes. (Ralles.)

Això de que hi assistissin pocs o molta regidors ho trobo de bastanta politesa. Barcelona sabrà sobradament que l'Ajuntament es el qui ha fet la Reforma (molt bé), y que a l'acte de l'inauguració de les obres sols se tractava de que hi assistissin més o monos persones decoratives. (Ralles.)

Molta gent hi hagué de representació a Barcelona que, no obstant, no assistí en aquell acte.

Però acabar. Ja que som tots demòcrates y liberals us vull fer un prec: que deixem aquesta qüestió pera que l'opinió la jutiqui, mentre nosaltres seguim endavant realitzant la nostra tasca. (Molt be, molt be.)

El senyor Bastardas, dirigintse al senyor Duran, li diu: S. S. ha dit que nosaltres posarem a nostre amor a Barcelona nostre criteri de parit. Ahí no, que nosaltres tinguem el sentiment de no poder assistir a l'acte de la Reforma, precisament per amor a Barcelona.

Tinguem present que Barcelona s'ha aixocat arada, en revolta, contra la procediments de l'Estat que té a Catalunya sotmesa a règims d'opressió. Y aquest moment de tirania no ha passat encara, y per això necessites, la majoria, representants de l'opinió revoltada de Barcelona, ens abatinguerem ab pena si cor d'assistir a l'acte de l'inauguració de la Reforma, ja que assistia an ell la representació del Govern y el qués de l'Estat.

Si vengué concessions, tant de bé vinguerí! Ningú entès el senyor Duran que aquells no s'obtenen ab hilaments d'aquella, més ab l'assistit enèrgica y viril de tot un poble. (Molt be).

El senyor Duran rectifica, reformantse en lo dit anteriorment. Contestant al discurs del senyor Giralt diu que ha fet la divisió de catalanistes y republicans, incitant entre la guerra al senyor Giralt, creient de que aquest s'hi trobaria bé.

El senyor Sanllehy d'aixícosa pera explicar la seva conducta y a fa gran silenci al seic. Tots els regidors escolten atentament.

l'arxibisbe diu que quan l'Ajuntament li donà'l vot de confiança pera que senyalla dia, ell consultà als regidors de la Reforma. Que, junt ab aquells, senyallaren, en principi, una festa, mes soncs que ella fos definitiva. Que a la sessió passada, al formular el senyor Magrifa la pregunta de s'hi tenia notícia de proximes visites, ell no sabia res de les intencions. Que, més tard, però d'una manera col·lectiva, tingué noves de la vinguda del rei, les quals noves, també col·lectivament, ell les comunicà als regidors de la Comissió de Reforma. Que aquells, d'una manera col·lectiva, no senyallaren dia determinat, en conseqüència de lo qual, ell fent fe del vot de confiança, senyallà, pera la festa, la data del dia 19.

Regidament diu Ara, mentre parlava, se m'anuncia que's presenta una proposició que afecta a la meua persona. Permetech que abandoni la presidència.

Així ho fa, ocupantla seguidament el senyor Bastardas.

Després d'algun aldarull, se llegia una proposició dels senyors Marsá, Valentí y Magrifa, que abarca'ls següents extrems:

Primer. Que's cessari urgent.

Segon. Que l'Ajuntament se pleny de la actitat de l'arxibisbe, que ab la seva conducta ha privat d'assistir a l'acte de l'inauguració de les obres de la Reforma a la majoria de regidors, tretent, en conseqüència, tot el caràcter ciutadà que havia de treit la festa.

El senyor Marsá defensa la proposició dient que l'arxibisbe pera realitzar un acte de dignitat no tingué l'acortament en servir l'opinió de la majoria dels regidors.

El senyor Pla y Dunsel creu la proposició aquívocada.

Aquí s'adona a l'arcalde de descortesia envers vosaltres, quan sabeu que no hi ha hagut mai intenció de molestar vos.

Respecte a lo que diu de que molts ciutadans y fins vesaltes us vegeren privats de assistir a la festa, cal preguntar l'arcalde va fer bé o mal de sonjar per la festa'l dia 10?

Recordaveu que a l'arcalde se'l facultà pera sonjar el dia y que ell dirigí l'atenció de consularvos.

El algun caràcter de massalame tingué la festa, vesaltes abstenintros d'assistir, si heu donat, puix assistint si haurieu tret tot el caràcter polític.

Si vesaltes volen donar un caràcter polític a l'obra, matreu la Reforma, perquè després de tirades les cases a terra, ha de venir gent a comprar els solars.

Jo crec que ara censurats l'arcalde'l censuren per una cosa que, de fer lo contrari, hauria causat un gran perjudici a l'obra de la Reforma.

Seguidament contesta al senyor Giralt, el qual no's troba al Consistori, cosa que sent l'orador, en lo que's refereix a les paraules que aquest ha pronunciat respecte a les campanyes que's faran al venir a l'Ajuntament. Diu que no es ni republicà ni monàrquic, però que no li falta res de declarar-se d'afecte al d'actual monàrquic i per bé per Catalunya.

El senyor Pla, visiblement fatigat, està bona estona sense parlar. El senyor Bastardas torna rapidament la campana, però d'acord amb el mateix no s'oposarà cap més.

Després el senyor Pla diu que la sessió se té de puntar en el cas de si es de acord o no sobre les energies que vindran a col·laborar a l'obra de la Reforma.

El senyor Marsà rectifica, insistint que's supedita l'obra de la Reforma, als interessos directes de l'arcalde y d'alguns que potser volen formar un partit.

El senyor Rahola també combat la proposició, dient que aquesta mena de proposicions sols poden basar-se en infraccions d'acord de l'Ajuntament per part de l'arcalde.

El senyor Rahola, veient que un grup de regidors no l'ovollta, exclamar:

—Renuncio a la paraula.—

Extranyess de tothom. El senyor Bastardas prega a l'orador que segueixi el seu discurs, però aquest s'hi nega.

Seguidament s'aprova'l primer extrem de la proposició.

Al posarse a discussió'l segon extrem parla el senyor Durán, dient que l'arcalde, que sempre ha tingut cortesia, ara està morint d'un excés de la mateixa.

Referint tot lo passat a la sessió de la Comissió de Reforma, en la qual, segons diu, se discutí en broma.

Entre altres de continues interrupcions continua'l senyor Durán dient que ella, que tenen decència, no votaran la proposició.

Aquestes paraules mouen un escàndol gros. Tothom crida. El senyor Bastardas vol explicar les paraules del senyor Durán, però el senyor Marsà no s'hi avé y demana endrègament explicacions al senyor Durán.

Aquest les dona dient que ell no té intenció d'ofendre a ningú y que sola ha parlat de la seva decència sense dubtar de les dels altres.

El senyor Bastardas dona per suficients les explicacions del senyor Durán.

També parla'l senyor Fuster, en tons descomposats y molt eremmat, però sense dir res de nou.

Se posa a votació nominal el segon extrem de la proposició, el qual es aprovat per 19 vots contra 14.

Duen si els senyors Mundí, Costa, Moré, Ollva, Marañ, López, Layret, Borrall, Magriñó, Giménez, Payá, Fargas, Batlle, Nello, Zurdo, Esteve, Pluilla, Valenti y President.—Total, 19.

Duen no els senyors Cardellach, Roca, Sagarra, Rubió, Regent, Puig, Duran, Pla, Rovira, Fuster, Palau, Rahola, Nubiola y Carrach.—Total, 14.

El senyor López explica'l vot en el sentit de lamentar que l'arcalde s'hagi vist obligat a fer lo que ha fet, per esser arcalde de retal orde.

També explica'l seu vot el senyor Borrall, en igual sentit.

El senyor Palau diu que ha votat contra la proposició entenent que l'arcalde ha fet lo que'l càrrec li imposava. Diu que'l senyor Sanllehy ha resultat sempre la menor quantitat d'arcalde de retal orde.

El senyor Rahola, també explicant el vot, diu que l'Ajuntament, veient aquesta censura a l'arcalde, se revolta. Creu que l'arcalde ha complert el seu dever.

El senyor Pluilla diu que al votar ha fet salvetat absoluta de la persona de l'arcalde.

Creu que ab aquesta censura's dona un paral·lelisme als regionalistes, que són els únics contra'ls quals tenen de formularse les censures.

El senyor Regent anuncia que presentarà un recurs d'alsada contra l'acord.

Als regionalistes, encara no s'acabà l'actitud, convingueren tots al despatx de l'arcalde, quant a saludar al senyor Sanllehy. Lo mateix foren alguns republicans.

Quan la sessió s'acabà tots els republicans, tant els que havien votat la proposició com aquells que no la havien votada, també anaren a saludar a l'arcalde. Els primers manifestaven al senyor Sanllehy el seu agratament personal. Els segons protestaven durament contra'l vot de censura.

El saló de l'arcaldia's convertí en una sala de discussió, en la que tathom ostentava elhora.

El senyor López deia:—El jo hagués explicat lo que s'anava a fer m'hauria suenat del saló.

El senyor Pluilla afegia:—Lo mal es que ab la proposició hem posat a salvo als coppers regionalistes, que son, en tot cas, els males que mereixen la censura.

El senyor Rahola també deia:—Aquest vot de censura no està fonamentat, perquè l'arcalde no ha fallat a cap acord de l'Ajuntament. Això se hauria votat gaire procurant-lo aprovar a la sessió passada una proposició sonjant el dia per l'inauguració de la Reforma. Aleshores l'arcalde hauria hagut de suspendre l'acord y el vot de censura l'hauria hagut de votar tota.

El senyor Sanllehy estava molt emocionat y molt disgustat. En la mitrada se li sibilava una pena profunda...

Després de molt temps de estar tothom, el senyor Sanllehy digué:

—Jo feia molt temps que volia deixar l'arcaldia. El càrrec ja'm cansava y'm donava molt disgustos... Sempre he estat un defensor de tota, però de tota els regidors; en tota ocasió y en tota bandes, y aquesta mala ocasió a l'Ajuntament volia conservar-la fins a l'últim extrem. Per això, ab tot y les ganes d'anar-me'n, no ho feia, buscant una ocasió que'm permetés ferho quedant amic de tots y de tothom... Ara...—

Y enllà, sense aquell somriure, tant seu, en els llavis.

Després, quan li preguntarem sobre qué pensava fer, se limità a respondre:

—No ho sé. Vot dormiré.

Què passava ara?

(**"El Poble Català"**)

17 de Març de 1908

Presideix Francesc Puig i Alfonso.

Sessió celebrada al Saló de la Reina Regent.

Llegida l'acta de la sessió anterior, dos regidors ausents d'aquella voten un a favor i l'altre en contra (queda la votació 20 a 15).

Es llegeixen també dues comunicacions.

La primera, de l'Alcalde Sanllehy demanant s'ocupi de l'Alcaldia el primer Tinent d'Alcalde Bastardas, per trobar-se ell malalt.

La segona, del regidor Bastardas, demanant també que ocupi l'Alcaldia el segon Tinent d'Alcalde Puig i Alfonso, per trobar-se igualment malalt.

El regidor Giralt, regionalista, manifesta que no estant present en Sanllehy no pot demanar-li explicacions; però assistint-hi Bastardas es dirigirà, després a ell.

Obrí la sessió Bastardas dient:

He habia pedido la palabra creyendo que se daría cuenta de la dimisión del señor Sanllehy, como no ha ocurrido así, así que lo más prudente era guardar silencio.

Como durante estos días he ocurrido algunas cosas importantes que la dimisión del alcalde, la explosión de las bombas, que han venido a resucitar la serie de atentados terroristas, creo que cuando la ciudad que es nuestra madre sufre, lo mejor que pueden hacer sus hijos es olvidar las heridas del amor propio, dando ejemplo de prudencia y seriedad ante el pueblo.

Ahora, después de las palabras del señor Giralt, me creo obligado a hacer algunas manifestaciones, no sólo en nombre propio, sino que también de los republicanos solidarios, tanto más cuando que una parte de la prensa se ha creído, no ya en línea de nuestras acciones, derecho que la reconozca fuertemente, sino que quiere trazar la línea de conducta que hemos de seguir.

No hemos de hacer ninguna función de desagradar al señor Sanllehy, porque no le hemos aprobado, en el terreno de la consideración personal, que se debe no sólo al alcalde, sino a todos los concejales, tan dignos de respeto como él.

No creo que por mucha que sea la susceptibilidad del señor Sanllehy, pueda darse por ofendido, y hemos de recordar el derecho de censura cuando en el orden de las relaciones municipales, el carácter del alcalde no estén conformes con el criterio de la mayoría del Ayuntamiento, que representa a la opinión pública.

Nuestra actitud con respecto al señor Sanllehy es la misma que antes de la aprobación del voto de censura. El señor Sanllehy, que en ocasiones se ha mostrado más alcalde del pueblo que del Rey, no respondió esta vez al sentir de la mayoría del Consistorio; por ello lamentamos su conducta, lo cual no es en rigor una censura.

Por lo demás, mantenemos fotográficamente la proposición en su espíritu y en sus palabras, sin quitar punto ni coma.

No somos nosotros los que hemos de injuriar al señor Sanllehy la actitud que debe adoptar; hacerlo equivaldría a inferirle una ofensa grave.

Además, aquí hay defensores que pueden darle consejos, con más justos títulos que nosotros compañeros que saben lo que es decente y decoroso, y lo que no. Nosotros le guardaremos las mismas consideraciones que le hemos guardado, siempre que trabaje en favor de los intereses de Barcelona, guardándole las consideraciones debidas; pero cuando prefiera contrariar la voluntad de la mayoría del Ayuntamiento y de Barcelona, para contentar á otros elementos, le demostraremos nuestro desagrado.

Es curioso eso de que para aceptar un nombramiento de alcalde de real orden, los interesados se consulten al Ayuntamiento, y que en cambio, luego, como si se avergonzaran de su origen, crean en determinados momentos que son alcaldes del pueblo y que ejercen el cargo con asentimiento del Consistorio.

Esta teoría es muy cómoda para los alcaldes de real orden y satisfactorio para nosotros el reconocimiento por parte de éstos de que no hay más soberanía que la que tiene su origen en la voluntad popular.

Motivos de delicadeza me han impedido encargarme de la Alcaldía. En este punto caben distintas apreciaciones, según la mayor ó menor delicadeza de la epidermis de cada uno; yo no quise que ni por un momento se me pudiera suponer instrumento ó cómplice de una intriga.

Alguno de los concejales regionalistas me dijo que teniendo en cuenta que mi voto no decidía, debí hacerlo en contra de la proposición, para sostener los prestigios de la presidencia; yo estimé lo contrario, pues la hipocresía es una asignatura que no curso y que por consiguiente no aprenderé nunca; prefiero ir por el camino recto que tomar vericuetos tortuosos.

Como debo la primera tenencia de alcaldía á los votos de los republicanos solidarios y de los regionalistas, no me basta la conformidad de los primeros, sino que necesito además el visto bueno de los segundos.

Estos son los motivos de índole política que he tenido para no encargarme de la Alcaldía.

Insisto en que en la proposición aprobada no hay agravio para el señor Sanllehy, sino únicamente el cumplimiento de nuestros deberes políticos, con el beneplácito de la opinión republicana y de la mayoría de los catalanistas.

No he hecho sacrificio alguno al renunciar á encargarme de la Alcaldía; creo conveniente el mantenimiento de la Solidaridad Catalana, hasta cumplir el programa del Tivoli, hecho descuidado al presente, y estoy dispuesto á sacrificarlo todo en aras de más ideales, todo, menos el honor.

El señor Pinilla

El señor Bastardas ha interpretado el común sentir de mis compañeros de la minoría antisolidaria, en nombre de la cual hago uso de la palabra.

Si alguno no está conforme con mis manifestaciones, ya cuidará de expresar su disenso.

Ha habido un empeño en crear alrededor de la dimisión del alcalde una atmósfera artificial, suponiendo que el Ayuntamiento había de hacer una función de desagravios al señor Sanllehy, suposición peregrina, desde el momento que no recibió ningún agravio de carácter personal.

Manteneos, pues, el espíritu y la letra de la proposición que aprobó el Ayuntamiento.

No sé si la enfermedad del señor Sanllehy es consecuencia de la dimisión que tiene presentada, y celebraría que no le impidiera tomar parte en las tareas municipales, como ocurre con el señor Bastardas, aquí presente.

Si le hubiéramos demostrado desconfianza en algún asunto administrativo, la dimisión estaría en su punto; no resulta justificada desde el momento que la mayoría del Consistorio se ha limitado á significar su desagrado al señor Sanllehy en una cuestión exclusivamente política.

Pues que por ventura el señor Sanllehy, alcalde de real orden, pudo presumir jamás de tener la confianza política de los republicanos? Hoy tiene la vuestra (alude á los regionalistas); cuando entró no tenía la de nadie.

¡Grave contrariedad es para los que nombran á los alcaldes de real orden ver como éstos se afanan por lavar su pecado de origen, soñando en convertirse en populares, y motivo de satisfacción ha de ser para nosotros los republicanos, que no reconocemos otra fuente de derecho que la soberanía popular!

Los republicanos, al votar la proposición, hicimos lo que debíamos; como no han cambiado las circunstancias, estamos donde debemos estar.

El señor Estré

De las manifestaciones hechas hasta ahora se deducen dos cosas. Es la primera que la mayoría del Ayuntamiento al votar la proposición no entendió inferir ningún agravio al alcalde (una vez: al señor Sanllehy); lo que hay es que únicamente una discrepancia política entre la mayoría del Consistorio y la presidencia.

Si esto era, como se colige de lo aquí manifestado, el espíritu de la proposición, no veo motivos suficientes para que el señor Sanllehy presente la dimisión.

Como el señor Sanllehy es el único monárquico declarado que existe en el Ayuntamiento, la discrepancia es lógica y no ha de sorprender á nadie, ni ha de extrañarse que la mayoría que camula en los ideales republicanos haya querido exteriorizarla por medio de una proposición, que conforme aquí se ha manifestado no tiene el carácter de voto de censura.

Así, pues, desde el momento que la discrepancia no es de orden administrativo, sino puramente política, el señor Sanllehy se halla en condiciones de volver á ocupar la Alcaldía; es más, debe ocuparla, porque su situación dentro del Consistorio es exactamente la misma que antes de presentar la dimisión.

La mayoría continúa siendo contraria á las ideas políticas del alcalde, y la minoría aun cuando votó en contra de la proposición, no se ha pronunciado en este sentido.

El único obstáculo que tiene es el que tenía ya antes de tomar posesión, el de proceder su nombramiento de real orden; pero como el gobierno no está dispuesto por ahora á dejar que las corporaciones municipales elijan libremente sus presidentes, de ahí que no deba tomarse en cuenta semejante consideración.

El acuerdo del Ayuntamiento no significa menoscabo alguno para la atención personal que el señor Sanllehy ha merecido siempre á los concejales; el señor Pinilla ha dicho en nombre de sus compañeros de Consistorio, que mantienen sus convicciones políticas, pero que si el señor Sanllehy vuelve á la Alcaldía, en todo lo que no esté en pugna con éstas, se le guardarán las mismas consideraciones que hasta ahora. Puede darse, pues, el asunto por resuelto.

El señor Valentí

Como uno de los firmantes de la proposición, cumplo en manifestar que mantengo el criterio en que se inspira, y el divorcio existente entre la opinión del pueblo de Barcelona y el alcalde del Rey, sin que pese sobre nosotros la opinión de la prensa burguesa.

Otra vez el señor Bastardas

Doy las gracias al señor Giral por sus manifestaciones, y por razones fáciles de comprender renunció á manifestar los motivos de carácter íntimo que me vedaban encargarme de la Alcaldía.

Impresiones

Con la imparcialidad que nos caracteriza, á pesar que no falten concejales que, dejándose arrastrar por la pasión, nos acusen al igual que á los demás periódicos que no participan de su criterio, de publicar reseñas tendenciosas, hemos de reconocer que la sesión de ayer defraudó las esperanzas de los alicionados á emociones fuertes.

Aun cuando, naturalmente, no participamos de las opiniones que expusieron los oradores que tomaron parte en el debate, fuerza es confesar que dentro de sus ideas políticas se expresaron con sensatez y corrección, lo cual demuestra que no están reñidos el radicalismo y la cortesía, conforme algunos concejales parecen, de cuando en cuando, empeñados en demostrar.

Por más que en rigor no pueda calificarse la sesión de ayer como función de desagravios, ya que los votantes de la proposición de censura mantuvieron el espíritu y la letra de la misma, sin quitar ni añadir una tilde, es lo cierto que las manifestaciones de consideración personal hacia el señor Sanllehy, hechas por los oradores, desvirtuaron la acrimonia de ciertos conceptos vertidos en la sesión anterior, y que el alcalde estimaba, con razón, molestos para su persona.

El acto de ayer fué, pues, ya que no una rectificación de conducta política por parte de la mayoría del Ayuntamiento, una desautorización de las «bontades» de la sesión anterior.

Aparte de ello, dejamos á los lectores imparciales que aprecien si la opinión pública de Barcelona está en el caso presente al lado de los votantes de la proposición, como pretende el señor Bastardas, ó si por el contrario, hállase al del señor Sanllehy, conforme han demostrado los hechos, é igualmente hacemos caso omiso de si la prensa ha pretendido ó no en este caso erigirse en mentora del Ayuntamiento, el cual, aunque crea lo contrario el señor Bastardas, se halla muy necesitado de tutela.

Por lo que al señor Sanllehy se refiere, creemos que cuando conozca el resultado de la sesión volverá á encargarse de la Alcaldía, cediendo así á las reiteradas instancias del gobierno, de cuyo jefe ha recibido una expresiva carta, en la cual le reitera su más absoluta confianza y le manifiesta que en uno de los Consejos de ministros recientemente celebrados repartió las peticiones consignadas en la nota que entregó al señor Maura antes de salir de Barcelona.

Así, pues, creemos que pueda darse por definitivamente resuelto el conflicto, y que próximamente el señor Sanllehy volverá á ocupar el cargo que desempeñaba, no sólo por la voluntad del gobierno, sino por la mayoría de la opinión pública, las cuales por una rara y feliz casualidad, que sería de desear se convirtiese en regla, se hallan en este punto de perfecto acuerdo.

("La Vanguardia")

26 de març de 1908

Presideix Francesc Puig i Alfonso.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Tràmit normal.

2 d'abril de 1908

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Llegida i aprovada l'acta anterior, demana la paraula Francesc Layret per recordar que en una sessió passada fou aprovada una propisició per tal que un cop impresa la memòria i justificacions del Pressupost de Cultura, es convoqués una sessió extraordinària per debatre'l. Proposa doncs, que aquesta es celebri el dimecres que ve dia 10 d'abril. La proposició s'aprova.

9 d'abril de 1908

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Es llegeix un telegrama del Cònsul d'Espanya a Colònia, fent saber la donació de 10.000 Marcs alemanys del "Llegat Fastenrhat", per contribuir als Jocs Florals de Barcelona.

- Petició d'indult sobre els delictes d'impresca, segons la Llei de Jurisdiccions. Intervé Bastardas per explicar que davant la delicadesa del tema seria millor demanar que es donguin facultats a l'Alcalde, perquè amb unió dels diputats i senadors facin conjuntament les gestions, encaminades a demanar un indult més ampli. La proposició queda aprovada.
- El regidor Lluís Zurdo demana que per mitjà d'un edicte o de qualsevol altre forma, es prohibeixi disparar les armes de foc el dissabte sant al toc de glòria, tal com es costum. (Bastardas fa imprimir un ban datat el 14 d'abril amb aquestes recomanacions).
- Proposició presentada per Bastardas, López, Rogent, Magriñà i Duran i Ventosa, perquè amb el capital que ara es destina a lloguers de locals per escoles municipals es construeixin edificis propis.

10 d'abril de 1908

Presideix Domènec J. Sanllehy.

Sessió extraordinària celebrada en el Saló de la Reina Regent, per discutir el pressupost de cultura.

Començada la sessió a les 5,30 de la tarda, ocupant els escons gairabé la totalitat dels regidors. La tribuna pública es plena de gom a gom.

Marsà demanà la paraula i digué que amb la venia del President, llegiria un articlet del "Brusi" (orguen del tradicionalisme més integrista de Barcelona). Un cop acabat, Marsà en fa un petit comentari, senyalant que si això que ha llegit és el pensament de les classes conservadores de Catalunya, queda totalment justificada la presentació del pressupost de cultura que ara es va a discutir.

Inmediatament es llegeix una esmena signada per Sagarra, Plà i Deniel, Nubiola, i Roca (l'ala més integrista dels regidors regionalistes), proposant en síntesi una revalorització de tots els fonaments del pressupost de cultura, eliminant els punts més molestos per les concepcions integristes dels catòlics barcelonins.

Més que una esmena, es un contraprojecte per l'amplitud i les consideracions que si fan.

El regidor Puig i Alfonso, regionalista i membre de la Comissió

que ha preparat el pressupost de cultura, manifesta que després d'haver estudiat aquesta esmena, han acordat desestimar-la.

Malgrat això i dret a llei, Pla i Deniel fa la defensa d'aquesta esmena en els següents termes:

Empieza diciendo que no deber imperioso de conciencia le obliga a combatir una obra que algunos de sus amigos consideran admirable y que él cree buena.

Encuesta del suelo del *Diario de Barcelona*. Deplora que haya de discutirse en una sesión un proyecto que entraña problemas de tal trascendencia, que, para resolver uno solo de ellos, se han empleado en otras naciones legislaciones enteras.

Discrepa del criterio que se sigue en la inversión de la cantidad consignada, pues á su juicio, deberían construirse más edificios para escuelas.

Examina el proyecto y expone los problemas que entraña:

El primero es si el Ayuntamiento, al destinar las cantidades consignadas al fomento de la cultura, ha seguido el orden de prelación que debe existir entre las necesidades que sientan los pueblos. Sin negar que en Barcelona están por satisfacer necesidades que han sido satisfechas en poblaciones menos importantes, el señor Pla y Deniel se muestra favorable al proyecto y felicita por él á la comisión.

Otro problema es la novedad del establecimiento de la enseñanza neutra en religión, que ha dividido hondamente la opinión pública en Barcelona. Con ello dice que no sólo se falta á la ley constituida, sino que se vulnera el régimen especial de todo pueblo constitucional, pues aun en el supuesto de que Cataluña lograra la autonomía, no podría hacer lo que se propone en el dictamen, añadiendo que participa del criterio por él sustentado todos los estadistas modernos en derecho político y economía, incluso los más radicales, mostrándose conformes todos en que las relaciones entre el Estado y los pueblos en el orden de la enseñanza han de estar reguladas por la Constitución. Y se explica, porque de otra suerte se rompería la unidad moral que ha de existir en los pueblos, exponiéndose á que, según fuere el criterio de la mayoría del Ayuntamiento, se cambiara radicalmente la clase de enseñanza, pasando desde la anticlerical y neutra á la netamente católica. En Suiza y en el Norte América, naciones repúblicas como las más libres y democráticas, en sus respectivas constituciones, ponen límites á la libertad de la enseñanza en los respectivos cantones ó estados, no pudiendo presentarse más ejemplo de las escuelas que se proyecta. Lamentando que el Ayuntamiento de Milán, al que perteneció el voto al gobierno y el Parlamento italiano.

Examinando el asunto desde el punto de vista catalanista, dice que antes de resolverse el problema en el sentido que se trata, debía haberse consultado á los demás pueblos catalanes para saber lo que opinan; pues no es de presumir que Cataluña, que estuvo infiltrada siempre de espíritu religioso, haya cambiado radicalmente de opinión. El único argumento que se aduce en la memoria para demostrar que Barcelona desea las escuelas neutras, es que la mayoría de los concejales son favorables á las mismas, entendiéndose de deducirse de ello que la opinión pública es favorable al

proyecto. Que no es así lo demuestran las estadísticas, de las cuales resulta que los matrimonios y los entierros civiles son muy escasos, y reducido el número de escuelas laicas establecidas en Barcelona. Desde este punto de vista, pues, lo lógico y natural ora que se pidiera un plebiscito, y mucho más teniendo en cuenta que se trata de un Ayuntamiento que ha terminado ya el plazo para el que fué elegido.

Rehuye examinar el asunto desde el punto de vista religioso, por haber dado ya respecto de él orientaciones los que tienen la misión de hacerlo. Alude á la conferencia del señor Albó, quien demostró cumplidamente que la enseñanza neutra no puede ser integral y es contraria al verdadero sentimiento de libertad.

Rebate los datos que se consignan en la memoria en apoyo de la neutralidad de la enseñanza, demostrando que no existe en Holanda, ni en Austria-Hungría, ni en Suiza, donde no es neutra sino mixta, que no es lo mismo, hallándose sólo implantada en Francia y demás naciones que han seguido su ejemplo. Además en la práctica resulta que la neutralidad es un mito, y que si se aplica estrictamente este criterio habrían de prohibirse de las «Escuelas Catalanas» las obras de Verdagner, Ausias March, Piferrer y otros grandes autores catalanos.

Aborda el problema de la bisexualidad de las escuelas, demostrando, con datos de una obra de Brumaldi, que en los Estados Unidos el establecimiento de las referidas escuelas influyó en la desmoralización de los costumbres.

Examina si las cantidades que se dedican al fomento de la cultura están bien ó mal aplicadas, y dice que mientras en Suiza, nación que destina mayores sumas á la enseñanza, invierten 71 pesetas en cada uno de los alumnos que concurren á sus escuelas, en el proyecto del Ayuntamiento de Barcelona se destinan 182. Añade que se dará el caso de que mientras 1.600 alumnos, gozarán del privilegio de asistir á las nuevas escuelas, los restantes, que ascienden á algunos miles (el censo escolar de 1903 da un total de 8.000), se verán obligados á concurrir á las escuelas antiguas, viéndose privados de los beneficios de la gratuidad. Resulta, pues, que las escuelas que se trata de crear no podrán considerarse como tipo, sino que serán en realidad escuelas privilegiadas. Examina la organización de las proyectadas escuelas, para deducir del análisis, que el exorbitante promedio de 180 pesetas por alumno débese á los gastos de comisaría y secretaría, Junta de Patronato, creación de bolsas de viaje para los maestros fundación de la Universidad Popular y bibliotecas y otras atenciones, y dice que las cantidades que á ellas se destinan podrían invertirse en ampliar la gratuidad de la enseñanza, haciendo partícipes de este beneficio á todos los niños de Barcelona.

Hace resaltar la anomalía de que, sin hallarse aún de todavía el presupuesto de la nueva fundación, el cual habrá de someterse á la Junta municipal, se proponga ya el nombramiento de un comisario y de un secretario sin tomarse la molestia de justificar los méritos que concurren en las personas propuestas;

las cuales no han acreditado, hasta ahora, conocimientos pedagógicos que las hagan acreedoras á desempeñar los referidos cargos.

Censura las extraordinarias facultades que se conceden al comisario y las escasas obligaciones que se le imponen, y hace resaltar la ilegalidad que se comete al dar carácter de permanente á un nombramiento de libre elección.

Combate la constitución del Patronato, y dice que el Ayuntamiento no puede, sin conculcar las leyes vigentes, abdicar é perpetuad el ejercicio de funciones tan sagradas como la de la enseñanza y demás servicios municipales, y menos tratándose de una corporación municipal que se titula democrática, y que si ha de responder á él, debe dejar en libertad de acción á las que le sucedan.

Afirma que, en el proyecto que se discute, se supedita la enseñanza á la política, y lo razona con el hecho de entregarse á un patronato, donde se hallan en mayoría los concejales, quienes deben el cargo á un partido político.

Acaba diciendo que lo que debe hacer el Ayuntamiento es resolver el problema de la gratuidad de la enseñanza, único medio de hacerla obligatoria y evitar el bochorno de que haya en esta ciudad 28.000 niños que no concurren á las escuelas.

De otro modo, puede darse el caso de que el proyecto del Ayuntamiento resulte contraproducente y que en vez de contribuir al fomento de la cultura, la haga imposible en lo sucesivo.

El señor Layret

Contesta en nombre de la comisión.

Se congratula de que el señor Pla haya reconocido la oportunidad de plantear el problema del fomento de la cultura.

Confiesa que el proyecto ha sido hijo de una transacción de elementos de diferentes opiniones, y dice que esta circunstancia explicará que se expuso en términos que no emplearía si se tratase de una obra, fruto únicamente de sus convicciones políticas y religiosas.

Afirma que el Ayuntamiento no falta á ninguna de las leyes vigentes al fundar la Institución de Cultura popular, cuyo espíritu, por el contrario, tiende á asegurar derechos reconocidos en la Constitución del Estado, todo vez que es una garantía de que en las nuevas escuelas no se enseñará á los niños que pertenecen á ellas, doctrinas contrarias á las que profesa su patria.

Esto es el derecho que se consigna, y que no tenemos de imponer porque nos hallamos en mayoría en el Ayuntamiento, sino que reclamaremos aunque estuviéramos en minoría, para que no se diera el caso de que los hijos de los concejales republicanos no pudiesen asistir á escuelas de carácter municipal.

Desmente la especie de que en las nuevas escuelas se halla prescrita en absoluto la enseñanza religiosa, manifestando que lo único que se hace es prohibir que en las materias de curso general se hagan afirmaciones ó negaciones que puedan ofender las creencias de los alumnos, y después de rebatir las afirmaciones del señor Pla, relativas á que ni en Holanda, ni en Austria-Hungría, ni en Suiza existen escuelas neutras, apoyándose para ello en el testimonio de varias encuestas, expuso su concepto acerca de la enseñanza moral y de los procedimientos educativos, y trató de justificar la creación de una Comisaría, apoyándose en la necesidad de unificar la enseñanza que se dará en las nuevas escuelas.

Respecto de haberse hecho sin concurso el nombramiento de comisario, sólo se le ocurrió afirmar que por virtud de las modificaciones introducidas en el vigente reglamento de empleados, la corporación municipal puede nombrar libremente á los jefes de sección ó negociado.

Dijo que él, atendiendo únicamente á razones de orden pedagógico, había votado en favor del uso del catalán en las nuevas escuelas, y que le extrañaba que una persona como el señor Pla y Deniel no sólo prescindiera de esta consideración, sino que sacrificara sus ideales políticos, presentando un anteproyecto que inhabilita la existencia de escuelas donde se enseñe en lengua catalana.

Terminó diciendo que toda vez que el presupuesto de cultura es obra de paz y de tolerancia entre los diferentes elementos políticos, sociales y religiosos de esta ciudad, los concejales, dando una prueba de su amor á Barcelona, debían aprobarlo por unanimidad.

("La Vanguardia")

Suspensa la sessió, es reprengué a dos quarts d'onze de la nit.

Intervingueren Sagarra, i Nubiola en contra del projecte, fent-ho Galí a favor.

Duran i Ventosa es manifestà favorable a molts punts del projecte i del contra-projecte però digué que com s'havia de votar en consciència, votaria pel contra-projecte.

Posada a votació la proposta de Pla i Deniel, es desestima per 26 vots contra 7.

Immediatament el regidor Bastardas proposa posar a votació el Projecte del Pressupost de Cultura en la seva totalitat, aprovant-se per 26 vots contra 7.

Votaren a favor del pressupost de cultura els regidors següents: Bastardas, Badia, Borrell i Sol, Oliva, Marsà, López, Rogent, Layret, Puig i Alfonso, Duran i Ventosa, Magriñà, Rovira, Fuster, Payè, Giralt, Vila, Fargas, Batlle, Nel.lo, Palau, Zurdo, Rahola, Esteva, Galí, Pinilla, i Valentí.

Votaren en contra: Roca, Sagarra, Nubiola, Pla i Deniel, (regionalistes), Moré, i Jimenez (republicans antisolidaris), y l'Alcalde de Sanllehy, que preferí donar el vot a la minoria.

A les 3 de la matinada es recomençava la sessió presidida ara per Bastardas, que davant la quantitat d'esmenes presentades, proposà convocar un altre ple extraordinari per debatre-les.

14 d'abril de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celbrada en el Saló de la Reina Regent.

El regidor republicà Altayó, demana li sigui admés el seu vot a favor del pressupost de cultura, ja que a la sessió anterior no hi pogué assistir. (El Pressupost de Cultura quedà doncs aprovat per 27 vots contra 7).

Layret aprofita l'avinentesa per denunciar que a Barcelona, alguns grups apel.lant a qualsevol medi lícit o il.lícit combaten el pressupost de cultura; fa al.lusió a una nota del "Diario de Barcelona", i explica que en alguns col.legis municipals, algunes mestres han obligat als seus alumnes ha signar el missatge dirigit a l'Ajuntament per una comissió de Sra.s de Barcelona protestant de l'aprovació del pressupost. Layret manifesta que es tracta d'una coacció intolerable, i invita a l'Alcalde perquè ordeni una investigació, per determinar les responsabilitats que hi haguessin.

El regionalista Pla i Deniel, diu que la Comissió de senyores va ordenar que no s'admetessin signatures de menors d'edat, i declara que si ha hagut alguna extralimitació, la comissió no n'és responsable.

Guillem López proposa i així s'acorda, que la denuncia passi a la Comissió de Governació, per que s'estudiï si procedeix o no, aplicar sancions.

23 d'abril de 1908

Presideix Domenech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Comunicació de l'Alcalde de Saragossa invitant a l'Ajuntament de Barcelona a les festes de la inauguració de l'Exposició Franco-espanyola.

Comunicació perquè siguin elegits els membres de la Comissió sobre l'intercanvi d'edificis i terrenys entre l'Estat i els militars. Són nomenats per aquesta Comissió, Bastardas, Rogent, Duran i Ventosa, i Jimenez.

MOCIONS : Guillem López, demana que s'obligui als propietaris de les tendes de comestibles a posa una xarxa fina, per tal que les mosques no es posin sobre el menjar.

Igualment demana que en els orinaris públics, circuli l'aigua intermitentment, i que siguin desinfectats periodicament.

Prega que la guàrdia municipal investigui qui és el propietari d'un automòbil, que dies enrera va atropellar a un obrer, fracturant-li les dues cames.

Intervé Bastardas per senyalar que en aquests casos seria millor que els cotxes només portessin un sol número, i no com ara, que en porten dos, un de l'Ajuntament i un altre del Govern Civil.

Lluís Zurdo demana que es donguin 300 pessetes a una societat obrera, que el primer de maig entreguen robes a pobres i necessitats. Duran i Ventosa manifesta que prou hi estaria d'acord si no fos per la data triada que té marcadament un caràcter socialista.

Contesta Zurdo dient que qualsevol dia es bo per vestir als despullats, i que això és estrictament una obra de misericòrdia.

Bastardas fa veure a Duran i Ventosa que la demanda de Zurdo no té caràcter socialista, i diu que l'Ajuntament l'hauria d'aprovar per unanimitat.

Posada aquesta a votació, és aprovada per 28 vots contra 2, dels regidors Duran i Ventosa, i Rovira, regionalistes.

Cal esmentar, també, que els regidors regionalistes Roca, Sagarra, i Cararach, havien surtit de l'hemicicle abans de la votació.

24 d'abril de 1908

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

A les 4,30 es reuneix la Comissió de Tresoreria, Reforma i Obres Extraordinàries, per estudiar les 27 esmenes presentades en la sessió en que s'aprovà el Pressupost de Cultura.

A les sis de la tarda s'aixeca la discussió de les esmenes d'aquesta Comissió, sense haver-se arribat a cap acord.

Minuts després s'obre la segona sessió extraordinària de l'Ajuntament per discutir el Pressupost de Cultura, article per article segons acord pres anteriorment.

Comença fent ús de la paraula, Puig i Alfonso, que en nom de la Comissió de Reforma, Tresoreria, i Obres Extraordinàries, explica que degut al gran nombre d'esmenes presentades, i davant del gran debat suscitat dintre aquella Comissió, sense arribar-se a cap acord, es sotmeterán aquestes esmenes a la deliberació del Consitori, per tal de saber quines han d'ésser acceptades i quines desestimades, agregant Puig i Alfonso, que la Ponència està disposada a donar tota classe d'explicacions.

Un cop delucidats aquests punts, s'entra de ple en els temes del Pressupost, aprovant-se les partides 18,19,20,21, i 22, amb els vots generalment contraris de Pla i Deniel, Sagarra, i Roca, tots ells regionalistes.

La partida 23, que senyala que es subvencionarà a l'"Institut d'Estudis Catalans" amb 500.000.- ptes, és aprovat sense discussió. S'aprova igualment una subvenció de 75.000 ptes destinada a l'"Orfeó Català"; (Puig i Alfonso intervé per recordar que l'Ajuntament té el deure formal sobre aquesta subvenció, doncs es deriva d'un acord de l'any passat).

Tanmateix altres partides i articles es va aprovant sense gaire discussió.

El pressupost d'ingressos, s'aprova per valor de 1.635.000.-ptes, producte de la venda de 3.270 títols del Deuta Municipal, de la sèrie B, al 4% anual i amortizables en 80 anys, amb valor nominal de 500 ptes cada un.

Zurdo Olivares presenta una proposició incidental, perquè davant la disparitat de criteris s'aixequi la sessió i se'n convoqui una altra dintre d'un temps prudencial, per tal que l'opinió pública pugui demostrar si està o no d'acord.

Amenaça dient que posarà un recurs d'alçada contra l'aprobació del Pressupost, per haver estat desestimades totes les esmenes que s'hi han presentat, demanant sigui votada la seva proposició.

Posada aquesta a votació, és desestimada per 20 vots contra 9. Es dóna compte d'una partida de 995.000.- ptes destinada a la compra de terrenys per a parcs públics i jardins de la ciutat, i que malgrat estar englobada dintre el pressupost, forma part d'un d'independent i extraordinari.

Pla i Deniel manifesta que troba inadequat el criteri de la compra de terrenys per fer-ne jardins, i que valdria més destinar aquests pressupost a la construcció de dues escoles. En aquest sentit presenta una esmena. Tot seguit, la defensa, i explica que no es contrari a la cultura, doncs "no tres, sinó trenta milloens destinaria gustoso al fomento de la cultura popular; en lo que no estoy conforme es en la distribución arbitrària que se ha dado a las consignaciones que integran el presupuesto que acaba de aprobarse, en las injusticias que representan la postergación de los maestros, la situación privilegiada de los 1.600 alumnos que asistirán a las nuevas escuelas, y en el abandono por el Ayuntamiento de los 40.000 restantes (alumnos), quienes no podran gozar de la gratuidad de la enseñanza, problema resuelto ya en la mayoría de los pueblos de Cataluña."

Posada a votació l'esmena de Pla i Deniel queda desestimada amb el vot en contra d'ell.

S'aixeca la sessió a les 9,25 del vespre, per continuar-la a dos quarts de dotze de la nit, sota la Presidència de Bastardas.

Es discuteixen ara les bases de constitució de la Institució de Cultura Popular.

Sense discussió s'aproven les nº 1, i 2.

A la base tercera (sistema de coeducació), es presenten dues esmenes.

La primera signada per Nubiola, i Pla i Deniel; la segona per Bastardas.

Els regionalistes demanen que la coeducació s'implanti només en els jardins d'infància (la base tercera precisava la coeducació en els jardins d'infància i en dues de les escoles primàries), mentres que a la segona s'insisteix perquè sigui creada també, una escola per a adults.

Posades a votació, la primera es desestimada per 17 vots contra 4, (Roca, Sagarra, Pla i Deniel, i Nubiola), mentres que la segona es aprovada.

La base quarta, que determina la no retribució dels mestres per

part de les famílies dels alumnes, és aprovada sense discussió. Es dóna compte de la base quinta, que fa referència a la neutralitat de les escoles en matèria religiosa.

Es presentada contra aquesta base, una esmena de Rogent (regionalista), per tal que sigui retirada íntegrament. El regidor defensa el seu punt de vista, advertint que la seva inclusió dintre el Pressupost, és un reflexe del pensament de la majoria de l'Ajuntament, i que si en un moment donat canviés aquest, ens trobaríem que la nova majoria no combregaria amb aquests esperit que la base quinta reflexe.

Intervé Duran i Ventosa per recolzar l'esmena de Rogent, dient que el punt flac del Pressupost, és precisament la base quinta relativa a l'ensenyança neutra en matèria religiosa, i que, suprimint aquesta, l'opinió pública, que tan l'ha censurada li otorgaria les seves simpaties. Pla i Deniel diu que amb la supressió de la base de neutralitat religiosa, no significa l'abdicació dels ideals que profesen els diferents grups representats a l'Ajuntament, i que el fet de renunciar a aquesta implicaria que no hi ha hagut vençuts ni vencedors.

Adverteix tanmateix, que els nens tenen dret a l'ensenyança religiosa, com també la tenen a la de higiene, història, i altres assignatures, que constitueix un dret inherent a la personalitat humana, que ni els mateixos pares hi poden renunciar.

Parla també, de l'alarma que ha suscitat aquesta base, i manifesta, que si el Pressupost ha d'ésser una fórmula de concòrdia, com queda fonamentada aquesta, si existeix una part de l'opinió pública que no accepta el Pressupost ?

Demana que l'Ajuntament atengui la disparitat de criteris entre l'opinió pública i el mateix Ajuntament, i declara que la base quinta està supeditada a la majoria republicana del Consistori, que fa de la declaració d'aquesta base, un concepte totalment platònic.

Per contestar-li s'aixeca Francesc Layret, i comença fent història dels antecedents del Pressupost de Cultura, demostrant que, Duran i Ventosa i els seus correligionaris, es mostraren absolutament conformes amb la base quinta, de manera que si ara han canviat d'opinió, és a causa d'influències estranyes a l'Ajuntament, i probablement degut a la pastoral del Cardenal Casañas.

Agrega Layret, que els partits que es deixen endur per influèn -

cies estranyes, no tenen ideals ni programes, i estan incapacitats per a governar. Fa esment de les lluites portades per Cànoves del Castillo, contra els ultramontants, i de la pols que s'aixecà en la discussió de la base 11 de la Constitució, recordant les paraules pronunciades per Maura, que malgrat ésser un clerical va declarà que no admeteria la intromissió dels poders eclesiàstics, en assumptes d'Estat, "i si Cànoves i Maura opinaven així, com s'atreveix S.S. a dir-se progressista?"

Layret continua dient, que si el projecte del Pressupost de Cultura fracasa, "és perquè les vostres S.S. s'han associat a les campanyes que és fan en contra d'ell".

Manifesta que en el miting celebrat en el Frontó Comtal, es va acordar que si el Pressupost de Cultura era aprovat s'aniria a veure a l'Alcalde o al mateix Governador Civil, perquè suspenqués els acords del Consistori, i preguntà: "Amb quin valor vosaltres que sou representants d'un partit catalanista, autònomista i progressiu aniríeu a demanar ajut al poder central, per a cohibir el desenvolupament de les iniciatives d'una Corporació popular?" ; "I si obtinguessiu aquest favor, com us atreviríeu a sentar-vos en els escons del Congrés per a defensar els ideals de l'Autonomia?".

Declara Layret a continuació que no creu que l'Alcalde s'atreveixi a suspendre l'acord municipal, doncs faltaria als deus compromisos, des del moment en que presidí la Comissió de Reforma, que aprovà el Pressupost de Cultura.

Del que pugui passar amb el Pressupost, seran responsables les vostres S.S.; a ningú més cal imputar la culpa de que s'enfonsi l'escola neutral, i amb ella l'escola catalana. Layret declara, que ell es partidari de que s'inculquin als nens i nenes les idees religioses, però no pas d'una religió determinada, i acabà dient, que ja que els catalanistes de dreta, abandonen la bandera de la concòrdia, els elements d'esquerra la recolliran, perquè no volen que es converteixi en obra de partit, sinó d'opinió. Rectifica Duran i Ventosa dient, que precisament reclama la supressió de la base quinta, per evitar que els poders públics intervinguin en contra.

Confesa que l'estat de l'opinió pública difereix molt del que existia quan foren elegits, encara que les futures eleccions, creu que seran guanyades pels catalanistes, i que per tant no hi ha

perill per l'ensenyança catalana, doncs tard o d'hora s'implantarà.

Explica que segons ell, les influències estranyes a l'Ajuntament han afectat a dretes i esquerres, i que pel que pertoca als catòlics, han vingut d'autoritats que ells han d'acatar, ja que les indicacions no signifiquen ingerències en els assumptes municipals, sinó únicament afecten assumptes del dogma.

Intervé aleshores el regionalista Giralt i Verdaguer, dient que troba del tot injustificada l'alarma, doncs creu que es respectarà l'"estatu quo", i per tant es mantindrà la base quinta, ja que retirar-la equivaldria a confessar explícitament que la dita base, és ,olesta per les creences religioses dels catòlics.

Acaba dient que si es retirés aquesta base, també es desnaturaria el catalanisme, dintre el qual caben totes les idees polítiques i religioses.

Pere Rahola, també regionalista, creu indispensable intervindre en aquest debat, tot confessant-se catòlic, però sense creure en la virtualitat de les creences que han d'imposar el triomf per la força. Califica d'insidiosa la campanya contra el Pressupost de Cultura, i diu que el nucli d'elements que l'han organitzada són restes del caciquisme que es presentà enfront de la candidatura regionalista, com a autènticament catòlica, per restar-li vots. Explica que si la majoria dels veïns de Barcelona són catòlics, les escoles neutres no ofereixen cap perill, doncs en elles és donarà l'ensenyança religiosa del catolicisme, als alumnes que els seus pares això ho demanin.

Les meves conviccions - diu Rahola-, es troben fidelment reflexades en la base quinta.

Un altre regionalista, Josep Rogent, intervé altre volta per aclarir que ell accepta la base quinta, pensant que era per mantenir la concòrdia política, però vist que és motiu de discòrdia demana que sigui suprimida, doncs és evident que el fonament metafísic de la base quinta és tan important que pot produir la mort del Pressupost de Cultura.

Rectica després Layret, fent resaltar el canvi de criteris seguit pels regionalistes en la qüestió de la base quinta, manifestant que la retirada d'aquesta base, significaria una clara hipocresia. Pla i Deniel retorna amb les seves conegudes tesis, i senyala que no es pot deixar coses tan fonamentals com l'ensenyança religiosa a l'arbitri de la majoria de l'Ajuntament.

Posada l'esmena de Rogent a votació és desestimada per 21 vots contra 7.

Voten en contra, Borrell i Sol, Oliva, Marsà, López, Layret, Puig i Alfonso, Magriñà, Fuster, Jimenez, Payà, Vila, Fargas, Batlle, Zurdo, Galí, Rahola, Esteva, Pinilla, Valentí, Costa i el President Bastardas.

Voten a favor de l'esmena : Roca, Pla i Deniel, Rovira, Sagarra, Rogent, Duran i Ventosa, i Nubiola.

Després de saber-se el resultat , Galí tot rient digué : "Sr. Duran, los siete pecados capitales", referint-se al set regidors que han votat a favor.

Immediatament els regidors regionalistes Nubiola, i Pla i Deniel presenten cada ú una esmena sobre la base quinta, però Layret sortint al pas, els rectifica dient que havent-se trencat la concòrdia en que es basava el Pressupost de Cultura, a causa de la intransigència dels elements ultramontants, es veu obligat a no poder admetre, com a portaveu que és de la Comissió de Reforma, aquestes noves esmenes presentades.

Desestimades doncs les dues proposicions, en votació ordinària, s'aprovà la base quinta tal com estava redactada per la Comissió, oferint el resultat de 21 vots a favor i 7 en contra.

S'entra ara en el debat de la base sexta referent a l'ensenyança catalana en les escoles municipals, i amb l'utilització dels mitjans pedagògics més eficaços per l'estudi de la llengua castellana, assegurant-se així que els nens que hi assisteixin arribin a dominar-la perfectament.

El regidor republicà anti-solidari Jimenez, presentà una esmena demanant que en les noves escoles es dongués l'ensenyança en castellà. Jimenez argumenta, que l'acceptació de la base sexta, equival al fracàs del Pressupost de Cultura, doncs no és de creure que el Govern accepti una obra essencialment separatista. (Protesta dels regidors regionalistes i dels regidors republicans solidaris).

Jimenez continua dient, que no pot consentir que un nou projecte d'ensenyança equipari "l'idioma oficial " a la d'una llengua estrangera; invoca el punt de vista pràctic per donar l'ensenyança en castellà, doncs -diu-, és la que es parla a Amèrica, llocs amb els quals ens uneixen llaços d'amistat, i sobretot comercials. Afirma Jimenez, per acabar, que de no modificar-se la base sexta,

el Pressupost de Cultura resultarà d'incultura, doncs el que cal és la creació d'escoles espanyoles i no catalanes.

Posada l'esmena de Jimenez a votació és desestimada per 20 vots contra 7, dels regidors Costa, Payà, Vila, Batlle, Jimenez, Zurdo, i Valentí,

El regidor Duran i Ventosa, un cop sapigut el resultat, diu : "Ja tenim altres set pecats capitals" (rialles)

Jimènez replica a Duran i Ventosa : "Se equivoca el Sr. Duran, son las siete virtudes contra los siete pecados capitales".

Acabat aquests debat, es presenta encara una altra esmena signada per Lluís Zurdo (republicà anti-solidari), demanant que l'ensenyança és faci en castellà, sense perjudici de que es pugui cultivar el català, pels nascuts a Catalunya, o que mostrin preferència per ell.

Desestimada també aquesta esmena, s'aprovà la base sexta amb els vots en contra dels set regidors anti-solidaris : Costa, Payà, Vila, Batlle, Jimènez, Zurdo, i Valentí. (20 vots contra 7)

S'aproven sense discussió les bases 10,11, i 12, sobre biblioteques, conferències pedagògiques dedicades als mestres i sobre el règim, direcció, i govern del Patronat que es constituirà per administrar el conjunt de les escoles.

En la base 13, que tracta de la composició de la Junta del Patronat esmentat, Pla i Deniel hi presenta una esmena, però es també desestimada després que Layret la discutís, i fos posada a votació ordinària.

Es passa a les bases 14, 15, i 16 que es refereixen al reglament interior de la Junta del Patronat, sobre les subvencions establertes per l'Ajuntament a la "Institució de Cultura Popular", i sobre donacions i llegats per la constitució d'un patrimoni a favor de l'"Institució", aprovant-se sense entrar en discussió.

Sobre la base 17, que tracta de la formació d'un Comissariat amb dos funcionaris municipals, Zurdo, presenta una esmena, que després de discutida i posada a votació, és desestimada per 16 vots contra 11. Com que l'esmena feia referència precisament al sistema de nomenament de dos funcionaris del Comissariat, demana Zurdo a la vista del resultat, que sigui revisat el reglament d'empleats; el President Bastardas li contesta, que això pot ésser objecte d'una proposició presentada en una sessió posterior.

S'aprova doncs la base 17, per 16 vots contra 11.

Les darreres bases, 18 i 19, són aprovades sense discussió.

Quan s'arriba al comentari del nomenament de Comissari a favor de Lluís Zulueta, tenint com a secretari al mestre Joan Bardina, és presentada una esmena del regidor Ramon Palau (republicà), de manant que aquestes places siguin adjudicades per oposició.

L'esmena és desestimada i s'aproven els articulats sense que alguns regidors s'enterin.

Jiménez es mostrà sorprès d'aquest fet i protestà de que s'hagué sin aprovat els articles sense el consentiment d'alguns regidors; Bastardas intervé per dir-li que la votació s'ha produït regla - mentàriament, però que si existeixen dubtes, no té cap inconve - nient de fer-la repetir. Jiménez és dona per satisfet amb les explicacions de la Presidència i s'aproven els nomenaments amb el vot en contra de Zurdo, Payà, Costa, Vila, Oliva, Batlle, i Jiménez.

Igualment s'aproven els articles articles, i finalment els que fan referència a les subvencions otorgades a la creació d'una "Biblioteca Nacional de Catalunya", Escola Industrial, Juntes de Museus i de Ciències Naturals, Ateneu Barcelonés, Orfeó Ca - talà, etc.

En aquest moments es presentà una proposició signada per Marsà, Pinilla, i Galí, demanant que s'afegeixi al dictamen un punt, el número 12, que digui : que en cas de que les autoritats su - periors desaprovesin algun article, apèndix o apartat del Pre - ssupost, l'Ajuntament quedès lliure per a deixar sense efecte els altres extrems en que es trobés el punt suspès.

Duran i Ventosa , s'hi oposa per entendre que això pot interferir l'aprobació del Pressupost en la seva totalitat.

Layret manifesta que això representa una garantia de la bona fe i sinceritat dels elements que han entrat en transacció.

Posada l'esmena a votació, quedà aprovada per 19 vots contra 7, dels regidors Roca, Sagarra, Rogent, Duran i Ventosa, Pla i De - niel, Rovira, i Nubiola. La Presidència ha votat amb la majoria. Acabada aquesta votació , és presentada una altra proposició sig - nada per Batlle, Galí i Jiménez (republicans anti-solidaris) de - manant que s'addicioni un altre article dient que, en cas que suc - ceixi el que s'esmenta en el article 12, ara aprovat, la quan - titat íntegra del Pressupost de Cultura sigui destinat a la com - pra de terrenys i construcció de edificis per a escoles, amb la

corresponent adquisició de material pedagògic.

Layret impugna aquesta proposició, per considerar-la prematura, ja que parteix de la hipòtesi, de que el Pressupost de Cultura serà declarat nul.

Intervé Duran i Ventosa per combatre també aquesta proposició dient : "quin efecte moral ha de causar, que en un pressupost que ha de sotmetre's a l'aprovació del Governador Civil, hi figuri un punt, a on s'exposi l'actitut que prendrà l'Ajuntament en cas de que no sigui aprovat ?"

Els signants de la proposició la retiren, i Bastardas com a President, aprofita per aixecar la sessió. Són les quatre de la matinata.

30 d'abril de 1908

Presideix Domènech J. Sanllehy.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

S'aproven les actes de les dues últimes sessions anteriors, i per tant aquelles a que fa referència al Pressupost de Cultura. El regidor Mundi demana que consti en acta el seu vot favorable a l'establiment de les escoles neutres i bisexuals, i contrari a l'ensenyança en català, així com també al nomenament de Zulueta i Bardina, pels càrrecs Comisari i secretari de l'"Institució de Cultura Popular".

El republicà solidari Guillem López demana que el Consistori, faci constar en acta la gratitut de l'Ajuntament a Francesc Layret, Puig i Alfonso, Pere Rahola, i Josep Magriñà, pel treball que han realitzat, així com també en els caps de negociat Pere Coromines, i el Sr. Janer, col.laboradors d'una obra de progrès i concòrdia. Tanmateix Guillem López denuncia davant del Consistori, que abans que l'Alcalde estigués en condicions d'aprovar el Pressupost de Cultura, han desfilat pel seu despatx de l'Alcaldia, moltes comissions de veïns de Barcelona per demanar-li, directament al mateix Alcalde, que suspengués l'acord pres pel Consistori sobre el Pressupost de Cultura, produint-se una veritable coacció contra l'ànim del Alcalde, si més no després que aquest presidís la Comissió de Tresoreria, Reforma i Obres Extraordinàries, que fou la que preparà el Pressupost de Cultura, aprovat abans de passar a discussió del Consistori amb el vot a favor de Sanllehy.

Afegeix però López, que segons té entès , l'Alcalde a dit a al-

guns regidors, que mantindrà l'acord del Consistori.

Però Sanllehy cridà l'atenció de López sobre la inexactitud del que acabava de dir.

Jo -respón López- em faig ressó només del que diuen els diaris. I afegeix : "El Sr. Sanllehy mereix i ha merescut la confiança del Consistori; a la seva caballerositat hem correspost amb la nostra ". (i "La Vanguardia" hi afegeix "¿ i el reciente voto de censura ?").

"Barcelona -continua López- no pot estar tranquila mentres no estingui la seguretat de que l'Alcalde no suspendrà l'acord de l'Ajuntament, en virtut del qual s'aprovà el Pressupost de Cultura, i l'Alcalde -declara López-, no és pot jugar en una sola carta les simpaties amb que compte a la Ciutat, exposant-se a pèrdre-les per servir els intèressos d'un grup de fanàtics intransigents, que volen que retrocedim al segle XV."

"L'Alcalde -acabà López- no ha de prestar-se a adoptar una mesura tan greu que perturbi la pau de les consciències, agafant la responsabilitat del que pot sobrevenir a conseqüència de la suspensió de l'acord municipal sobre el Pressupost de Cultura."

"El Sr, Sanllehy , ha de fer tot el possible per atenuar l'odiositat que porta en sí, el càrrec de R.O., evitant que pugui donar-se el cas de que es trenquin els vïncles de companyerisme i de respecte existents entre l'Ajuntament i la Presidència, com succeiria, si ell es posava enfront de la voluntat de la immensa majoria dels barcelonins, i vulnerava l'autonomia municipal."

"Ja sé que l'Alcalde és molt religiós, i jo respecto totes les creences, sempre que es professin honradament; però la religió no significa imposició i no pot per tant decretar-se per R.O."

("La Vanguardia" escriu que el discurs de López, és encara una major coacció que les altres) (traduït de "La Vanguardia")

Per acabar López demana a Sanllehy, que ordeni fer una nova vara d'autoritat municipal, doncs la que Lluch i Anfruns va entregar a Saragossa, dient que en faria fer una de nova, no ha estat encara realitzada.

Respon Sanllehy que procurarà atendre les indicacions de López, sobretot aquelles que fan refrència a l'opinió pública dels barcelonins.

El regidor republicà Josep Oliva, demana que consti en acta el

seu vot a favor de la creació d'escoles neutres i bisexuals, i en contra de la ensenyança catalana així com al nomenament de Zulueta i Bardina.

Es lamenta Marsà, que a hores d'ara es facin vots al Pressupost de Cultura, i que hagués estat millor assistir a les sessions en que es debatiren aquests temes.

Enric Nello, republicà, li replica dient que l'acta de la sessió extraordinària ja està aprovat, i que per tant sobren les adhesions d'aquells que no volgueren assistir a les sessions, i que qualsevol positura expressada després de l'aprovació de l'acta no pot tenir-se en compte, si no és a títol estrictament indicatiu del parer del regidor que'l fa.

Mundi es disculpa recordant que per prescripció facultativa té prohibit sortir de nit, i per tant anar a les sessions nocturnes.

Pla i Deniel, demana la paraula per indicar que no està d'acord en cap de les consideracions exposades pel regidor republicà López. Aquest respón que, a més de constar-li que Pla i Deniel és el líder de la campanya contra el Pressupost de Cultura, no s'explica com pot mostrar-se partidari d'una mida com pugui ésser la suspensió d'un acord de l'Ajuntament, que constituiria un atac a l'autonomia dels ajuntaments. Per això hem enviat a Madrid, els nostres representants al Parlament, perquè defensin i demanin l'autonomia de Catalunya i dels ajuntaments.

Replica Pla i Deniel, senyalant que ell és autonomista com el primer, però que no entén l'autonomia en el sentit de que els ajuntaments puguin fer el que els dóna la gana.

Sanllehy adverteix aleshores la improcedència del debat, sobretot al que es refereix a les qüestions autonòmiques, i López renuncia a continuar dient que s'adhereix a les manifestacions fetes per Layret al defensar la base quinta del Pressupost.

Els regidors Jaume Moré, i Ramon Palau fan constar el seu vot a favor del Pressupost de Cultura. (els dos regidors tampoc assistiren a la sessió en que s'aprovà el projecte cultural).

Abans de acabar el republicà anti-solidari demana que en commemoració del primer de maig, es dongui mitja festa a les brigades de l'Ajuntament, responent-li Bastardas, que ja havia fet gestions a n'en Sanllehy per proposar-ho.

7 de maig de 1908

Aquesta sessió ve marcada pels aconteixements polítics protagonitzats per l'Alcalde de R.O. Sanllehy, quan el 5 de maig envià i signà una llarga nota a la premsa fent saber que havia decidit suspendre la base quinta del Pressupost de Cultura, aprovat pel Consistori de l'Ajuntament. (el text de la nota, és reproduïda a Notes, capítol cinqué, del primer volum)

Un cop realitzat aquesta acta, Sanllehy preferí marxar de la Ciutat durant unes setmanes, ja que l'hostilitat de la premsa i dels mitjans polítics barcelonins augmentava cada dia.

En aquest sentit envià una comunicació a l'Ajuntament, demanant al Primer Tinent d'Alcalde Albert Bastardas ^{de} fer-se càrrec de l'Alcaldia.

Per això, abans de començar la sessió, visitaren a l'Alcalde accidental Bastardas, en el despatx oficial de les Cases Consistorials, representats del Cercle Nacionalista Republicà, de la Junta Municipal Republicana, dels cercles republicans de Sant Gervasi, Sant Andreu, Sant Martí, i Gràcia, així com també d'Hostafrancs (Sang Novà), i una Comissió de propietaris de Sant Gervasi, fent tots ells manifestacions d'adhessió a l'aprovació del Pressupost de Cultura.

A les cinc de la tarda, arribaren els diputats a Corts, Vallès i Ribot, Junoy, Rodes, Moles, Carner, Hurtado, i Tarrès Sampol, portant l'adhessió de Calvet, Marial, i Salvatella, i acompanyats de Lluís Zulueta.

En la galeria gòtica de l'Ajuntament eren esperats per un nombros grup de barcelonins que els aplaudí. Els visitants foren rebuts a la porta del despatx de l'Alcaldia, per l'Alcalde accidental Albert Bastardas i, després de saludar-se, prengué la paraula Vallès i Ribot que digué :

" Excel.lentíssim Senyor. : Els diputats catalans aquí presents, portant la representació dels absents, que com ells senten i pensen, venen a saludar a l'Ajuntament per a fer breus però sinceres manifestacions sentides profundament ."

"Aquests diputats saben, com ho saben els seus companys absents, que generalment la grandesa, la sanitat física i la magnificència de les grans ciutats del món, corresponen a l'espiritualitat i intellectualitat del seu contingut. Per això, sense cap dubte, aquest Ajuntament, després de la Reforma material de la Ciutat, hauria d'anar a la reforma de la seva cultura, del seu intel·lecte, i a això obeeix l'aprovació del Pressupost de Cultura."

" En aquest Pressupost nosaltres hi veiem gran avantatge i grans progressos i sobretot un esperit de tolerància, tan àmplia i marcada que és, sens dubte, el que més ens atrau."

"Així com, amb la Reforma es consegueix el vincle entre l'antic i el modern sense veures una estrident solució de continuïtat, també així amb el Pressupost de Cultura no s'estableix l'ensenyança laica, sinó que, com enllaç entre la que ara és dona i la que voldriem nosaltres, es proposa l'ensenyança voluntària de la doctrina cristiana un dia a la setmana; i això inspira totes les nostres simpaties, perquè és la més gran genuïtat d'expressió d'aquesta tolerància que anhelem presideixi tots els nostres actes."

"Aquest Pressupost ha sigut combatut per elements d'una forma que podria qualificar d'escandalosa."

"Nosaltres venim per felicitar l'Ajuntament per la seva obra; a recordar-li que la Ciutat sencera està empenyada en que la seva legítima representació sostingui amb fe i energia, i a oferir-li el nostre costat amb l'esperança de que el Pressupost seguirà el camí, i serà una realitat."

" Aquest Diputats protesten de la suspensió de l'acord i protesten en nom de la Constitució i de la Llei Municipal, perquè encara que en la providència de l'Alcalde es considerin aquelles vulnerables, no ho són per l'acord, sinó per la suspensió; per altre part també suposa l'Alcalde que la base quinta podria produir alteració de l'ordre públic, quan creiem nosaltres que solament la suspensió de l'acord pot ésser productora d'alarma i alteradora de la Pau." ("La Vanguardia" ho escriu posant-hi una interrogació).

"També protestem -continuà Vallès i Ribot-, de la ingerència del Poder Central, que pot perturbar el funcionament de la sobberania de Barcelona i del seu Ajuntament."

"La base de l'Autonomia és l'equació que resulta dels fins de l'Ajuntament i dels mitjans de què disposa per complir-los; i si el fi primordial d'aquesta Corporació és la cultura, admetre l'ingerència del centre que pot perturbar-la, és la negació de l'Autonomia. Fins ara l'Alcalde, en les relacions amb l'Ajuntament havia sapiguda compenetrar-se amb el criteri d'aquest i així semblava minimament Alcalde de R.O.; però en aquesta qüestió hem tingut el disgust de veure'l procedir com

a Alcalde Absolut. Tanmateix esperem que l'Ajuntament portarà endavant la seva obra, amb energia i sense desmaís i per això li oferim el nostre modest concurs."

Sembla que mentres Vallès i Ribot feia el parlament, el regidor Joan Rubió (regionalista), sortí precipitadament del seu despatx que era al costat, i passant davant de tothom sense saludar cridava : " esto es una verdadera coacción que yo no puedo ni quiero tolerar" ("La Vanguardia").

Acabat de parlar Vallès i Ribot, l'Alcalde accidental Bastardas contesta als parlamentaris dient :

" Dos conceptes distints abarca el discurs que acaba de pronunciar el Sr. Vallès i Ribot, en nom del Diputats catalans; un el de protesta contra la suspensió per l'Alcalde de una de les bases del Pressupost de Cultura, aprovat pel Consistori; i l'altre la manifestació de simpatia a favor de l'obra de l'Ajuntament i la valiosa ajuda que ens brinden per a portar-la feliçment a terme."

"Respecte del primer punt, em permeteran els Srs. Diputats que em limiti a prendre nota de la protesta per trasmetre-la als meus companys de Corporació. Motiu de delicadesa i la profunda pena que m'ha causat el que ha ocorregut, m'impideixen expressar en aquests moments la meva opinió personal sobre aquest fet."

"Pel que es refereix a les altres coses, l'Alcalde, com també tots els regidors, ens sentim molt honorats i amb satisfacció per la vostra visita. De totes les que l'Ajuntament de Barcelona ha rebut, algunes d'altíssimes personalitats, no n'hi ha cap que es pugui comparar amb aquesta que els Diputats a Corts per Catalunya han fet espontàneament."

" Per més que tenim l'íntima convicció d'haver interpretat fidelment, fins ara, els sentiments i els desitjos de la majoria de Barcelona, en veure que els portador de Catalunya no solament aproven els nostres actes, sinó que a més ens ofereixen l'ajuda incondicional, veiem incrementada la nostra autoritat, ens sentim amb més força moral, per continuar representant les aspiracions de Barcelona."

" Consti que no hem fet obra sectària, de partit, sinó obra per a tots els barcelonins, sense distinció d'idees polítiques ni de creences religioses. Tots s'han respectat; Hem obert de bat a bat

les portes de les noves escoles perquè hi puguin entrar tots els nens, siguin quines siguin les tendències polítiques, religioses i socials dels seus pares."

" En una sola cosa ens hem equivocat; ho he confessar encara que em causi pena al dir-ho : i és el de creure que en ple segle XX, es respirava un ambient de tolerància i de pau."

"Agraïm als Diputats catalans, l'ajuda que ens ofereixen, i per si algú els censurava dient que era una intrussió, des d'ara declaro que no opino com aquells que diuen això, sinó tot el contrari, i crec que incurriríem deshonestament, si no agraïssim l'ajuda desinterassada i espontànea que els Diputats catalans ens ofereixen. Si en un bon règim constitucional, els diputats a Corts no representen únicament el districte que els va elegir, sinó tota la nació, els Diputats catalans, tenint en compte que Barcelona és cap i casal de Catalunya, poden considerar-se com a representants d'aquesta Ciutat."

" A més, la legislació posa sovint a l'Ajuntament en el cas de dirigir-se a l'Estat per demanar que atengui reclamacions fundades o que li faci justes concessions, a qui anem a trobar doncs, en aquests moments, sinó als Diputats per Barcelona i per tot Catalunya, perquè és facin ressó de les nostres peticions i logrin que la voluntat de Barcelona sigui respectada i atesos els seus desitjos ?"

" No fa molt vàrem tenir ocasió d'apreciar-ho, en les qüestions relacionades amb la Reforma Interior de Barcelona."

" Aquest cop no hi ha hagut necessitat de súplica, ni de mediació, i per això hem d'agrair encara més l'ajuda que ens brinden."

" Igualment, com pel projecte de Reforma Interior, com per d'altres iniciatives de l'Ajuntament, ha estat necessari abans de realitzar-les lluitar contra obstacles molt seriosos, encara que a la fi hem vençut, perquè comptàvem amb l'ajuda de l'opinió pública, com creiem tenir-la també avui."

" El Pressupost de Cultura, representa una iniciació de la reforma educativa i no dubto que malgrat les passatgeres contrarietats que ara puguin suscitar-se, a la fi s'obrirà el camí."

" Repeteixo doncs, que agraïm en l'ànima l'ajuda que ens ofereixen els representants de Catalunya i esperem que seguint éssent els portaveus del poble i els procuradors dels interessos de l'Ajuntament. Agraeixo l'oferta no solament com a Alcalde accidental, sinó com a regidor i ciutadà de Barcelona." (traduït de "La Vanguardia")

Acabats els parlaments, s'inicià els preparatius per començar la sessió ordinària de l'Ajuntament.

Degut al nombrós públic que esperava a la plaça per entrar, i que (segons "La Vanguardia") era format per nacionalistes i republicans solidaris en gran part, s'acordà traslladar la sessió i celebrar-la en el Saló del Consell de Cent, més espaiós, donant-li també així més solemnitat històrica.

Presideix Albert Bastardas.

- Es dóna lectura de la invitació de l'Alcalde de Saragossa perquè una comissió de l'Ajuntament barceloní visiti l'exposició franco-espanyola.
- Es llegeix un comunicat de l'Alcalde Sanllehy, manifestant que per motius de salut s'ha vist obligat a deixar l'Alcaldia durant alguns dies, i demanant a Bastardas que'l substitueixi.
- Igualment es llegeix la comunicació de Bastardas donant compte al Consistori de la seva presa de possessió del càrrec d'Alcalde accidental.

Demanada la paraula per Francesc Layret, comença dient :

"Acaba de darse lectura a una comunicació del Sr. Sanllehy, en la que dice que motivos de salud le impiden desempeñar, durante unos dias el cargo de Alcalde."

" Esto es lo único que consta en el despacho oficial; pero como todos sabeis, hay algo más. Todos estais enterados, no solo por las noticias de los periodicos sino por haber pasado ya al Gobierno Civil que ha sido suspendida la base quinta del Presupuesto Extraordinario de Cultura, aun cuando el Sr. Sanllehy no ha tenido la cortesia de hacerlo saber al Ayuntamiento, que es el primer interesado en el asunto."

"Esta suspensión, sin precedentes desde que los Ayuntamientos son fiel representación de la voluntad popular, plantea la cuestión más grave que haya surgido hasta hoy. El Sr. Sanllehy, haciendo uso de las facultades que la ley le concede, ha suspendido un acuerdo del Consistorio, y ante semejante medida es menestre que se ocupe del asunto y adopte un acuerdo que se amañifestación explícita de las voluntades y deseos de la corporación municipal."

" Si hasta hoy hubo quienes opinaban en pro y en contra de la base quinta, y habiendo manifestado sus opiniones cuando la discutí el Consistorio, una vez adoptado el acuerdo, todos, lo mismo los que la defendieron que los que la impugnaron, estamos obliga-

dos a hacer que se respete la voluntad de la mayoría del Ayuntamiento en asuntos que son de su competencia, velando de este modo por los fueros de la corporación municipal y por algo que afecta a la dignidad del Consistorio y de Barcelona."

"Hablaré con calma, con serenidad, aunque con gran energía."

"El Presupuesto de Cultura fue obra de una ponencia de la Comisión de Tesorería, Reforma y Obras Extraordinarias, presidida como todos sabeis, por el Alcalde. Dicha ponencia una vez elaborado el Presupuesto, lo sometió a la Comisión de Reformas, y después de haberlo ésta aprobado formuló el correspondiente dictamen."

"El día en que éste fue aprobado por la Comisión de Reforma, reunióse ésta bajo la presidencia del Sr. Sanllehy, quien expresó su absoluta conformidad."

"Posteriormente publicó un documento la primera autoridad eclesiástica de Barcelona, y se creó una atmósfera contraria al Presupuesto de Cultura. A pesar de ello, el Sr. Sanllehy, en conversación particular sostenida conmigo y con otros compañeros de Consistorio, ofreció que en éste como en los demás asuntos acataría la voluntad del Consistorio y que no suspendería el acuerdo por más presión que se le hiciera."

"Discutióse en una sesión el dictamen y el Sr. Sanllehy votó en contra de la totalidad; vino la segunda sesión, en la que quedó el Presupuesto aprobado, y el Sr. Sanllehy abandonó la presidencia antes de que se aprobara la base quinta."

"Com el Presupuesto había sido aprobado en una sesión extraordinaria, con arreglo a la ley fue necesario que se ratificara en la ordinaria siguiente; y así se hizo, sin que el Sr. Sanllehy, que ocupaba la presidencia hiciera manifestación alguna, a pesar de que hubo varios concejales que pidieron constasen sus votos en pro y en contra de determinados extremos del dictamen."

"Después de todo esto, el Sr. Sanllehy, se decide a suspender el acuerdo, por estimarlo perjudicial a los intereses generales."

"La conducta del Sr. Sanllehy, no necesita comentarios, porque en ciertas ocasiones y esta es una de ellas, los hechos son mucho más elocuentes. Basta relatarlos para apreciar la conducta del Sr. Sanllehy."

"Prescindiendo del aspecto personal de la cuestión, plantéase otro problema, y es el siguiente : el de si el Ayuntamiento pue

de seguir manteniendo relaciones, de ningun género con un Alcalde que se pone enfrente de él y que suspende un acuerdo, no fundándose en que infringe las leyes vigentes, sino en que lesiona los intereses generales de la Ciudad. Esto constituye para los concejales una cuestión de dignidad; es menester que se ponga en claro quién es más fiel intérprete de los deseos de la opinión y más celoso defensor de los intereses de la Ciudad, si los concejales que hemos venido aquí por los votos del pueblo o un señor que representa poderes extraños."

"Desde que el Ayuntamiento es la genuina encarnación de la voluntad del pueblo, se plantea por primera vez, el problema de las relaciones entre el Alcalde como delegado del poder central, y los representantes de la Ciudad. Ha habido otras suspensiones de acuerdos municipales; pero siempre han sido contando con la voluntad del Ayuntamiento; contra ella, este es el primer caso."

"Siempre que toma posesión un Alcalde de R.O., hacemos salvedades acerca del origen de su investidura ; pero como hasta hoy ninguno se habia puesto en pugna con la voluntad del Ayuntamiento, los habiamos venido tolerando, manteniendo con ellos, en bien de los intereses de la Ciudad, relaciones de armonia y relativa concordia. Pero hoy nos encontramos con un Alcalde que contraria los acuerdos del Consistorio; que pone el veto a nuestras decisiones; a nosotros toca manifestar si estamos dispuestos a tolerar ese veto o si por el contrario, nuestra dignidad está empeñada en conseguir que tenga eficacia el acuerdo que el Alcalde ha suspendido."

"Hemos de tener la energia suficiente para manifestar que no consentiremos que Barcelona, representada por nosotros, se halle a merced de las veleidades de un hombre."

"Adoptamos los acuerdos a la luz del dia y en público y no hemos de consentir que se suspendan , merced a tenebrosas intrigas."

"El Sr. Sanllehy se ha hecho incompatible con el Ayuntamiento de Barcelona, porque ha herido la dignidad de todos, al acusarnos de haber atentado contra los intereses generales de la Ciudad."

"Y no basta hacer patente la incompatibilidad entre el Sr. Sanllehy y el Ayuntamiento; el Presupuesto está sujeto a trámites, uno de ellos es su aprobación por el Gobernador civil ; segun cual fuere la resolución de éste, podremos colegir si por parte de las delegaciones del poder central existe o no la voluntad de mantener la suspensión del acuerdo; si se trata de un acto indi-

vidual del Sr. Sanllehy exclusivamente, o si al realizarlo obedecia a imposiciones del Gobierno."

"Toda vez que el Sr. Sanllehy a causa de la suspensión del acuerdo se ha hecho incompatible con el Ayuntamiento, mientras subsista la suspensión, que es para nosotros una verdadera afrenta, hemos de hacer extensiva la incompatibilidad a los demás alcaldes de R.O. que le sustituyan."

"Espero que todas las fracciones aquí representadas expondran su oposición, y tengo la seguridad de que esta habrá de ser unánime, toda vez que se trata de ideales que nos son comunes : la Autonomia Municipal."

"Despues de aprobada la proposición que se presentará, -continua Layret-, creo que para dar mayor solemnidad al acto, debe levantarse la sesión."

" Acordémonos que los representantes del pueblo de Barcelona, siempre se mostraron celosos de los prestigios de su investidura y hagámonos en esta ocasión dignos de ellos ; demostremos que somos superiores, que estamos muy por encima de los caprichos y de los ultrajes del hombre; que nuestra voluntad puede más, porqué nos hallamos investidos de la autoridad que nos da la representación de Barcelona. Como particulares podíamos perdonar la ofensa que se nos ha hecho, como representantes de la Ciudad de Barcelona, no."

"Hemos de adoptar un acuerdo -acabà Layret-, en el sentido antes indicado y procurar que sea unánime, fiel expresión del modo de pensar y de sentir de las fracciones aquí representadas." ("La Vanguardia").

Intervé en el debat el regidor Ferran de Sagarra (regionalista), i manifesta que no veu en l'acte de l'Alcalde cap agravi, respondent , des del seu punt de vista, a l'opinió de la majoria de Barcelona. Senyala que la base quinta afecta a la religió, punt sobre el qual l'Ajuntament no pot resoldre o manifestar-se, per tractar-se d'una qüestió de dret constitucional. Ha obrat doncs, -continua Sagarra-, segons la seva consciència.

Un altre regidor regionalista, Duran i Ventosa, manifesta que el Sr. Sanllehy ha sofert una lamentable equivocació, infrigint a l'Ajuntament una greu ofensa, malgrat no en tingués l'intenció. Afegeix que tot l'Ajuntament està obligat a defensar la poca autonomia municipal, i que precisament perquè aquesta és tan reduïda, ha de mantenir-se com sigui.

Planteja la qüestió de si l'Alcalde, en comptes de parapetrase darrera una legislació que fins ara fet servir el caciquisme, hagués utilitzat el punt de vista legalista, fent menció d'ha - ver"se infrigit algün precepte legal, quedaria clar que no es tractaria d'una incompatibilitat entre Alcalde i Ajuntament, si- nó d'una disparitat de criteris entre Alcalde i Ajuntament.

Duran i Ventosa senyala que, fent salvetat de les qüestions que impliquen la base quinta, ja exposades en anteriors sessions, no pot tolerar de cap manera que una autoritat municipal no ema- nada del poble, pugui impossar la seva voluntat.

Acaba dient que els regidors no tenen més remei que demostrar al Alcalde, que no ha estat en el seu lloc.

Intervé Jesus Pinilla (republicà anti-solidari), dient que el Sr. Sanllehy ens ha agraviat com a regidors i com a tals li hem de contestar.

El Sr. Sanllehy -afegeix Pinilla-, amparant-se en les facultats discreccionals que li otorga la llei, i tot suposant que hem a- temptat contra els interèssos de la Ciutat, suspén la base quinta constituint així un agravi, un insult, un afrontament a l'Ajunta- ment i a Barcelona; és a dir -diu Pinilla- a l'opinió pública. Tots els que es senten autonomistes, no poden aprovar aquest fet, i l'Ajuntament no pot mantenir la responsabilitat que el Pressu- post de Cultura sigui enfonsat, ja que aquesta responsabilitat pertany al poder central.

Creu Pinilla, que el Govern no s'atrevirà a confirmar la suspen- sió dels acords, perquè això equivaldria a una confessió "pala- dina de la insinceritat de les orientacions autonomistes, que di- uen que tenen". Acaba demanant que tots votin per l'autonomia.

Parla despres el regionalista Joan Rubió, per senyalar que els interèssos generals són de dues classes, i els que es refereixen a l'ensenyança i a la religió són superiors als interèssos mate- rials.

"Per tant -diu Rubió-, ja que el Pressupost de Cultura afecta a aquests, l'Alcalde tenia el dret de suspendre'l. Nosaltres podem dir que s'ha equivocat, que és un burro, però no és pot dir que ha faltat a la Llei".

En aquest moments la Presidència interromp a l'orador per dir-li : -"Suposo que el Sr. Rubió ha dit aquesta paraula (burro), que a- cava de pronunciar en sentit hipotètic..."

Rubió contestà, que evidentment.

Rubió acaba manifestant que podem dir que l'Alcalde s'ha equivocat, però no l'acusem d'insultar a Barcelona.

Pere Rahola (regionalista) explicita : l'Alcalde no solament ha atacat l'autonomia de l'Ajuntament, sinó que ha anat contra la seva pròpia autonomia, al adoptar un acord fruit de la pressió que sobre d'ell han exercit els elements clericals, a qui ha pres com a representants de la majoria de l'opinió, essent així, que conforme es va demostrar a les eleccions, van obtenir un número molt reduït de vots.

La campanya contra el Presssupost de Cultura , es podreix per falta de sinceritat, doncs les escoles neutres han servit de pretext, per a fins polítics. Rahola diu que els regidors no poden passar per alt, tot aixó, ja que en Sanllehy en comptes de dimitir o de venir al Consistori a discutir cara a cara, S'inventa un pretext i abandona temporalment l'Alcaldia, amb el propòsit de tornar després.

Crec -continua Rahola- que no li queda més remei que dimitir, i mentres existeixi la suspensió, els alcaldes que vinguin, representaran únicament al Govern, doncs, per una mera substitució de personatge, l'Ajuntament, no pot considerar borrada l'ofensa infringida, fent-se solidaris de Sanllehy, aquells que ocupin per R.O. la Presidència de l'Alcaldia.

Rectifica Layret per dir que aquest acte de Sanllehy, és d'aquells que no poden justificar-se.

Igualment rectifiquen, Rubió, Giralt, i Valentí.

Aquest darrer, atribueix la suspensió al Cardenal Casañas, i diu que l'extrema esquerra se sent correligionaria de les posicions de Rahola, perquè en front dels poders religiosos, ha proclamat la supremacia del poder civil.

Arribats en aquest punt es presenta la següent proposició :

"Los concejales que suscriben, tienen el honor de presentar a la aprobación del Consistorio la siguiente proposición incidental."

"El Ayuntamiento de Barcelona, reiterando su criterio constantemente manifestado en favor de la Autonomia Municipal, y salvando las opiniones favorables o adversas de sus individuos a cerca de la base quinta del Presupuesto de Cultura, expresa su profundo disgusto por el acto del Sr. Alcalde al suspender uno de sus acuerdos adoptado dentro del círculo de las atribuciones que la Ley actual le concede, lamentando que con ello se haya roto irremisiblemente la necesari uni-

dad de la vida municipal, mantenida en virtud de la mú-tua confianza, para siempre desaparecida entre la Corporación y el Alcalde, que ha de ser fiel ejecutor de los acuerdos que a su esfera de acción exclusivamente competen."

"Cuando es aspiración general ensanchar el campo de la acción municipal y rodearlo de toda suerte de garantías para que el Alcalde, como delegado del poder central no pueda mermar su autonomía, este Ayuntamiento, que tiene como alto honor haber señalado constantemente este camino, faltaría a la representación que le ha confiado el pueblo de Barcelona y a su tradición constante, si no exigiera de la persona que desempeña la Alcaldía, quien quiera que sea, el respeto de la menguada Autonomía que le concede la vigente legislación".

"PEDRO RAHOLA, FRANCISCO LAYRET, JOSE MAGRIÑA, FRANCISCO PUIG Y ALFONSO "

"Casas Consistoriales de Barcelona a 7 de mayo de 1908".

Lluís Zurdo demana la paraula per dir que el Pressupost de Cultura es un pastís; Si l'Alcalde ha suspés la base quinta, jo presentaré -diu Zurdo-, un recurs d'alçada contra la totalitat. L'Alcalde -insisteix Zurdo-, ha cedit sota la pressió dels "vaticanistas, y yo pregunto : para què sirve pues la Solidaridad ?".

Acaba dient que l'Ajuntament faria bé de dimitir en masa, posant al Govern en el dilema de "o el Alcalde o Yo".

Es presenta una addició a la proposició en el sentit de que un cop votada aquesta, s'aixequi la sessió.

Posada a votació l'addició juntament amb la proposició esmentada, que és un autèntic vot de censura contra Sanllehy, queda aprovada per 33 vots contra 4.

Voten a favor : Mundi, Altayó, Badia, Costa, Moré , Borrell i Sol, Oliva, Marsà, López, Rogent, Layret, Puig i Alfonso, Duran i Ventosa, Magriñà, Rovira, Fuster, Jiménez, Payà, Giralt, Vila, Fargas, Batlle, Nel.lo, Peris, Zurdo, Galí, Rahola, Pijoan, Cararach, Esteva, Pinilla, Valentí, i el President Bastardas.

Voten en contra : Roca , Sagarra, Rubió, i Nubiola.

Bastardas aixeca la sessió. (Grans aplaudiments i visques del públic, que duren alguns minuts). (El regidor Pla i Deniel no hi assistí perquè estava malalt).

12 de maig de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Hi assisteixen tan sols disset regidors. Sessió extraordinària. Sessió tràmit per aprovar dictamens inclosos en l'ordre del dia, i que havien d'ésser tractats en la darrera sessió.

14 de maig de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Llegida l'acta anterior, demanà la paraula el regidor regionalista Narcis Pla i Deniel manifestant que "ante todo he de pedir que conste en acta mi voto contrario a la proposición incidental aprobada en la última sesión ordinaria . Sin ánimo de suscitar en este momento un debate, como el asunto se ha discutido ampliamente en el Consistorio primero, y despues en la Diputación Provincial y en el Parlamento, habiendose llegado a suponer que la suspensión de la base quinta del Presupuesto de Cultura supone un agravio a los principios y aspiraciones autonomicas, y que por consiguiente los que votaron contra la referida proposición abdicaron de sus ideales autonomistas."

"Por esta razón he de manifestar que como concejal autonomista y católico me veo obligado a unir mi voto a los que lo dieron oponiéndose al ce censura al Alcalde."

"Sucede con lo de la autonomia, como con otros ideales grandes , nobles y generosos que torcidamente interpretados, se utilizan muchas veces para la satisfacción de concupiscências y bajas pasiones. Así, puede ocurrir que el régimen autonómico, que es una garantía de libertad, llegue a convertirse, si se abusa de él, en un régimen de tirania. Es menester que los municipios y todos los organismos sociales gocen de libertad para su desenvolvimiento; pero es necesario también que no traspasen su esfera natural de acción, que no se inmiscuyan en aquello que atañe a los principios fundamentales del Estado, que no pueden alterarse, sin grave peligro de que se rompa la unidad moral de la nación."

"Creo que los votaron a favor de la proposición incidental sufrieron un lastimosa equivocación, obrando apasionadamente, erigiéndose em jueces de su propia causa. Así, pues, sin que ello signifique discrepancia con mis amigos politicos, los regionalistas,

con quienes estoy identificado en lo esencial, he de exponer y razonar mi criterio en este punto concreto. No es exacto que la providencia del Alcalde suspendiendo la base quinta del Presupuesto de Cultura, sea atentatoria a los principios autonómicos, pues ni dentro de la doctrina federal, ni del credo catalanista, existe un solo autor que haya sostenido el criterio que los Ayuntamientos hayan de legislar en materia de enseñanza, y no puede ser de otro modo, pues no es lógico que una materia de orden constituyente, sobre la cual sólo puede legislarse cuando las nacionalidades se constituyen o cuando se revisan sus constituciones, esté sometida a la opinión de las corporaciones municipales, sujetas a frecuentes cambios y renovaciones."

"Así lo ha entendido y lo entienden naciones de régimen federal, como Suiza, los Estados Unidos y Alemania, en las cuales se considera la enseñanza como función del Estado."

"Con arreglo a la base 15 de Manresa (Bases de Manresa), que fue ratificada en la Asamblea de Reus, corresponde a los Ayuntamientos sufragar los gastos que origine el sostenimiento de las respectivas escuelas, pero la reglamentación de la enseñanza declárase función propia del Consejo de Cataluña."

"No somos nosotros -continúa Pla i Deniel-, sino vosotros los que rompéis la unidad moral de Cataluña en materia de enseñanza, contraviniendo las doctrinas sostenidas por los defensores del regionalismo, desde Almirall a Torres y Bages."

"Sostengo pues, que ha obrado mejor, más en armonía con los principios autonómicos el Alcalde de R.O., al suspender una base que constituye una extralimitación de las atribuciones que se conceden a los Ayuntamientos, aun dentro del régimen más autonomista, que los concejales elegidos por sufragio universal. ¿Qué ha hecho el Alcalde para merecer el voto de censura del Ayuntamiento?"
 Responent-li Marsà : " Muchas cosas muy feas".

Intervé aleshores el President Bastardas per indicar que "en virtud de no haber podido el Sr. Pla y Deniel, por enfermedad, asistir a la sesión anterior, he dejado que expusiera su opinión, pero ruego a los concejales que por creerse personalmente aludidos, que al contestar lo hagan concretamente". ("La Vanguardia")

Intervé doncs en el debat, el regionalista Duran i Ventosa, per dir que contra l'opinió de Pla i Deniel, creu que els que han claudicat no són els que votaren en contra de la proposició in-

cidental, sinó els que votaren a favor del vot de censura.

A la afirmació de Pla i Deniel -concreta Duran i Ventosa-, oposa la contrària : la que els que s'han ajustat estrictament als principis autpnòmics, són justament els que votaren a favor del vot de censura a l'Alcalde Sanllehy.

Acabat de formular aquestes paraules, és aprovada l'acta anterior, i també l'acta de la sessió extraordinària, ratificant doncs, tots els acords presos en aquestes dues sessions.

Entrats en els temes de l'ordre del dia, Guillem López demana la paraula per explicar el funcionament de la Junta Local de Primera Ensenyança, de la forma part el regidor Roca i ell mateix, dient que "l'ex-Alcalde de Barcelona, y digo ex-Alcalde, porque despues del voto de censura aprobado por el Consistorio, no creo que el Sr. Sanllehy tenga la osadia de volver a ocupar la Presidencia del Ayuntamiento, recibió una comunicación de la Junta Local de Primera Enseñanza (sección Protectora), protestando de la aprobación del Presupuesto de Cultura, por considerar que contraviene las Leyes vigentes en la materia. Como en el texto de dicha comunicación, redactada en términos equívocos, aparece que el acuerdo lo adoptó la Junta por unanimidad, creí de mi deber protestar, conforme lo hice con energia, en la reunión últimamente celebrada ..." ("La Vanguardia")

"La Vanguardia", explica que Guillem López digué forts qualificatius contra el Delegat Regi de Primera Ensenyança.

Salvador Roca, indicà que com que ell no va poder assitir a aquesta reunió de la Junta Local esmentada, es reserva el dret d'opinió.

Francesc Layret, entra en el debat per apaludir l'actitud de Guillem López, i fa constar que la comunicació esmentada està redactada de forma totalment equívoca, de manera que al llegir-la es dedueix que es la Junta en ple, que per unanimitat protesta, quan tots sabem, que només es va reunir una sola secció, de les dues que la componen.

"Quines aspiracions són aquestes" preguntà Layret, no seran oficials, ja que el Govern havia dit reiteradament que no ha intervingut en l'assumpte de la suspensió de la base quinta del Presupost, i en cas de que fossin confidencials, la discreció i la delicadesa del Comisari Regi, quedarien molt mal parades.

El problema radica en que, com pot oposar-se a un acord de l'Ajuntament aprovat gairebé per la totalitat dels regidors, qui a més cobra una sou municipal ?

"I que consti -diu Layret- que si l'Ajuntament el paga, no ho fa

per la seva propia voluntat, doncs ttos els anys al votar el pre-
ssupost, es suprimeix expressament la consignació per a la Comi-
saria Regia, sinó per impossició del Governador Civil, que orde-
na que aquesta hi sigui inclosa."

Intervé però Pla i Deniel, i lamenta que l'equívoc a que es re-
fereixen els regidors, pugui simplement ésser un defecte de re-
dacció... replicant-li Layret, que el primer que s'ha d'exigir
a un Comisari Regi d'enseyança , és que sàpiga escriure...

Acabat l'incident, es dóna compte d'un telegrama del Alcalde
Girona, traslladant l'acord d'aquella corporació de felicitar
a l'Ajuntament de Barcelona per la seva defensa de l'autonomia,
i dels drets de les Corporacions Municipals.

S'entra en el debat de la Llei de repressió del terrorisme i
es presenta una proposició urgent que diu :

*" Que atendiendo las manifestaciones de la opinión, jus-
tamente alarmada ante el Proyecto de Ley llamado de re -
presión del terrorismo, que supone profundamente reten -
ciones en las libertades públicas, se sirva nombrar una
delegación de tres concejales que pase a Madrid a infor-
mar ante la Comisión parlamentaria encargada de emitir
dictámen, en sentido de una enérgica oposición al crite-
rio que informa el referido proyecto."*

" MAGRIÑÀ, VALENTI, PIJOAN".

" Casas Consistoriales de Barcelona, a 14 de mayo de 1908".

Intervé Duran i Ventosa dient que impugna la proposició, perquè
té absoluta confiança en els nostres representants a les Corts
per Barcelona, els quals si, veritablement és un projecte que
atempti contra les llibertats públiques, sabran defensar-les com
cal.

Insisteix Magriñà, un dels signants, que molts articles del pro-
jecte atempten contra aquestes llibertats.

Layret demana que en lloc d'enviar tres regidors, es porti a la
pràctica un acord el Consistori sobre la preparació d'un informe
en aquest mateix sentit, nomenant-se cinc regidors que actuant
com a Comissió el redactin.

Es llegeix dons la proposició, amb la rectificació que proposa
Layret, aprovant-se per unanimitat. Són elegits per a la Comis-
sió; Layret, Magriñà, Giralt, Valentí, i Pla i Deniel.

21 de maig de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Comunicacions dels Ajuntaments de Figueres, Igualada, i Blanes, felicitant al de Barcelona, per l'aprovació del Pressupost de Cultura.

Comunicació de la Junta Municipal de Museus i Belles Arts, fent saber que ja estava acabada la nova bandera de Barcelona, i posant-la a disposició de l'Ajuntament. (Abans de que l'Ajuntament usés la bandera composta de dues creus de Sant Jordi, i dues de catalanes, que és la que ara s'els ufereix, usaba el penó morat de Santa Eulàlia).

Es llegeix després l'informe sobre la Llei de repressió del terrorisme, que fa poc s'ha presentat a Debat en el Parlament, i després d'algunes consideracions de Layret i de PLa i Deniel, s'aprova l'informe per unanimitat.

El regionalista Narcís Fuster manifesta que ha pogut llegir als diaris, que Sanllehy havia mantingut amb Bastardas una reunió, tenint interès en saber l'estat de salut en que es troba l'Alcalde.

A més a més, -agrega Fuster-. voldria saber també, si Sanllehy ocuparà l'Alcaldia quan vinguin la delegació de l'Ajuntament de Toulouse.

La Presidència contesta, que efectivament va mantenir amb en Sanllehy una reunió, i que aquest havia deixat l'Alcaldia per la delicada salut que tenia, però que ara ha experimentat una millora molt notable.

26 de maig de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Acabada de llegir l'acta, Layret demana la paraula per dir :

"Hace varias sesiones que el Ayuntamiento acordó un voto de censura para el Sr. Sanllehy, con motivo de haber suspendido la base quinta del Presupuesto de Cultura. A pesar de que, desde entonces, ha transcurrido algun tiempo, el Sr. Sanllehy, oficialmente no ha dimitido todavía."

"El Consistorio manifestó de un modo claro y enérgico su pensamiento y su voluntad de que después de la suspensión de la base

quinta quedaban rotas las relaciones entre los concejales y el Alcalde, y que, por consiguiente, el Ayuntamiento no podía reconocer como tal al Sr. Sanllehy."

"Por consiguiente, de hecho, el Sr. Sanllehy está dimitido, pues aunque los alcaldes sean de R.O., no hay suficiente con que el Gobierno los nombre; necesitan la tolerancia de los concejales; es menester que el Ayuntamiento ratifique, de una manera tácita su nombramiento."

"Verificada la ruptura, el Sr. Sanllehy no es Alcalde de R.O., porqué después del voto de censura no puede representar al Ayuntamiento ni a la Ciudad."

"Esto crea una situación anormal para la marcha del Ayuntamiento y la vida de Barcelona, ya que no sabemos si la Alcaldía se halla en un estado de permanencia o estamos expuestos a que el Sr. Sanllehy, sin hacer caso de la voluntad del Ayuntamiento, intente posesionarse nuevamente del cargo de que por el voto de censura, quedó moralmente desposeído."

"Comentando la actitud del Sr. Sanllehy, se han hecho por algunos periódicos determinadas suposiciones acerca de la posibilidad de que pueda posesionarse en breve plazo de la Alcaldía. No lo puedo creer. Desde el momento que el Ayuntamiento declaró rotas sus relaciones con el Sr. Sanllehy, es para nosotros cuestión de dignidad no tolerar que tome nuevamente posesión de la Alcaldía."

"He creído necesario hacer esas manifestaciones para que se sepa de un modo claro que no retrocedemos; que el Ayuntamiento está en el mismo puesto que cuando se aprobó el voto de censura: se trata de una cuestión que afecta a la dignidad del Ayuntamiento y en especial de los que votaron en favor de aquel."

"Si se confirmaran los anuncios a que he aludido, si el Sr. Sanllehy insistiera en tomar posesión de la Alcaldía, habría llegado el caso de adoptar medidas enérgicas, de realizar actos encaminados a evitarlo, pues no podemos consentir ni tolerar que tome de nuevo posesión de la Alcaldía. Yo a lo menos, por mi parte, no estoy dispuesto a consentirlo ni a tolerarlo." ("La Vanguardia")

Intervé Pla i Deniel lamentant-se que Sanllehy no hagués adoptat durant aquest temps, una actitud definida, i atribueix les frases de Layret a apassionament, doncs creu que el vot de censura era totalment injustificat, des del moment que l'Alcalde al suspendre la base quinta, no solament realitzava el compliment del seu deure, sinó que no feria la susceptibilitat de l'Ajuntament.

Afegeix Pla i Deniel, que si Sanllehy ha pecat ha estat per negligència, ja que en comptes de limitar-se a suspendre la base quinta del Pressupost de Cultura, hagués tingut que suspendre també les altres bases que atempten igualment contra els interessos de la Ciutat, i constitueixen una veritable extralimitació de facultats.

Pla i Deniel posa de relleu la contradicció que existeix entre l'actitut de l'Ajuntament i la que s'adoptà quan foren suspesos pel Alcalde Marianao, no solament amb beneplàcit, sinó per consell d'una comissió municipal, cinc acords de l'anterior corporació; amb la gravetat -diu Pla i Deniel-, que llavors no va demanar la suspensió d'aquells acord cap veí de Barcelona, i ara s'han manifestat contra base quinta, una forta corrent d'opinió. Com a apreciació personal, potser Sanllehy espera el veredict de la Comissió Provincial, que és la que ha de decidir si la esmentada base quinta, és troba o no fora de les atribucions de l'Ajuntament, i així segons una cosa o altre torni a possessio-nar-se de l'Alcaldia.

Contesta Layret, senyalant que no li estranya l'actitut en que s'ha col·locat Pla i Deniel, acussant d'apassionament als seus polítics contraris, quan és ell el sectari i l'apassionat.

Layret demostra que no hi ha paritat entre la suspensió de la base quinta, i les altres suspensions explicades per Pla i Deniel, doncs "ara es tracta d'un acte de l'-niciativa de l'Alcalde, i llavors és tractava d'un acte d'iniciativa de l'Ajuntament, disconforme amb alguns acords adoptats en la darrera sessió de l'any, a altes hores de la nit, i per un número molt petit de vots; i com que aquest acords eren dels que efectaven drets a tercers, l'únic recurs legal que quedava per impedir que és fes efectiu, era que l'Alcalde el suspengués."

"Però és que en el cas de la suspensió de la base quinta, ha tingut per ventura l'Alcalde al seu favor l'opinió de la majoria de l'Ajuntament? L'hi han aconsellat la suspensió alguna comissió consistorial?"

(Cal fer esment, que el cronista de "La Vanguardia" arribats en aquest punt, comenta i critica l'actitut de Layret, sense donar-se compte que dintre la crònica municipal per ell redactada, no ofereix un resum del debat en el Consistori, sinó que discuteix també ell amb aquells que manifesten opinions diferents, amb les que el propi cronista té. "La Vanguardia", doncs és trans-

forma per la ploma del cronista municipal, en beligerant contra la majoria de l'Ajuntament, pel que fa al problema politic del Pressupost de Cultura. Anotem aquest fet, perquè d'ençà de 1904 "La Vanguardia" per primera vegada, interromp una crònica municipal per criticar obertament, sense notes o comentaris al final, l'actitut dels regidors republicans barcelonins).

Layret, continuà dient que si la Comissió Provincial ratifiqués la suspensió decretada per l'Alcalde, podria qualificar-se com un nou acte de centralisme, i un atac a la autonomia municipal per un organisme paralel.

L'Ajuntament -insisteix Layret- en aprovar el vot de censura, ha retirat a Sanllehy la confiança per sempre, per l'ofensa greu que l'inferí, al suspendre un acord, al·legant que perjudicava els interèssos generals de Barcelona.

Si no fes cas de les nostres protestes - declarà Layret-, li direm que no pot representar-nos, que existeix incompatibilitat entre ell i nosaltres. Sobretot ara que estem a punt de rebre la visita dels representants de Toulouse, podria passar, si Sanllehy pren novament possessió, que ens coloqués en una situació violenta davant dels forasters, donant lloc a un conflicte del que ningú més que ell en seria responsable, degut a que no ha acatat la voluntat de l'Ajuntament.

Parla també Guillem López per dir que malgrat Sanllehy fou dimissit per la majoria de l'Ajuntament, a excepció del quinteto regionalista, sembla però evident que vulgui buscar un pretext per ocupar de nou l'Alcaldia .

" Es necessari cridar l'atenció per evitar que l'Ajuntament i el poble de Barcelona, es vegin obligats a mostrar el seu disgust a la persona de Sanllehy".

Torna a demanar la paraula Pla i Deniel, per rebatre a Layret el problema de les suspensions de cinc acords en l'anterior Consistori. Per a ell, dels cinc acords suspesos llavors, n'hi havien dos que no afectaven interèssos particulars, de manera que també es tractava -diu Pla i Deniel- d'assumptes administratius de l'exclusiva competència dels municipis; per tant, si la suspensió de la bse quinta constitueix un atac als principis autonòmics, també ho foren aquells.

" Es que creieu -continua Pla i Deniel-, que l'autonomia dels Ajuntaments els dóna el dret a fer i desfer en tots els moments,

sense que existeixi cap organisme que els tingui a ratlla?".
 "Això no és autonomia -declara Pla i Deniel-, això és una tirania, un despotisme inaguantable."

Entren al debat altres regidors, com Magriñà, que declara que si Sanllehy torna, presentarà la dimissió com a membre de la Comissió organitzadora de les festes en honor dels representants occitans.

Nubiola fa constar que malgrat ell fou un dels membres de la Comissió que acosellaren al Marquès de Marianao a suspendre els cinc acord mencionats abans, es continua considerant un autonomista.

Rectifiquen Pla i Deniel, i Layret; aquest últim per indicar que l'únic poder superior als Ajuntaments són els Tribunals de Justícia.

Cal indicar que uns dies després d'aquesta sessió, Sanllehy es tornà a fer càrrec de l'Alcaldia, per poques hores tant sols, ja que una manifestació organitzada davant de casa seva, li demostrà que no podia ni tenia la confiança de la Ciutat.

Davant d'això el dia 30 de maig de 1908, va dimitir del càrrec d'Alcalde de Barcelona, prenent possessió novament el Primer Tinent d'Alcalde Albert Bastardas i Sampere. (El document de dimissió es reproduït a Notes).

4 de juny de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Comunicació de Domènech J. Sanllehy, (amb data de 28 de maig), anunciant que s'ha encarregat altre volta de l'Alcaldia (tal com estava previst), i presentació simultaneament per part de la Presidència (Bastardas) de la copia de dimissió presentada pel mateix Sanllehy a la premsa 36 hores després.

Comunicació dels Ajuntaments de València, Terrassa, i Sabadell felicitant al de Barcelona per l'aprovació del Pressupost de Cultura.

Comunicació del President de l'Audiència de Barcelona, Buenaventura Muñoz, invitant a l'Ajuntament a la inauguració del nou Palau de Justícia, (actual Palau de Justícia).

En aquestes circumstàncies visitaren Barcelona (6 de juny de 1908), els Infants d'Espanya, Maria Teresa i Fernando.

El mateix dia anaren a l'Ajuntament on foren rebuts en el despatx oficial per l'Alcalde Albert Bastardas.

La crònica de la visita, tal com la descriu l'"Anuari estadístic de la Ciutat de Barcelona," és aquesta :

A las 10'25 llegaron á las Casas Consistoriales, cuyo vestibulo se hallaba adornado con macizos de plantas, dando guardia de honor en él y en las dos escaleras, individuos de la guardia municipal con uniforme de gran gala, y de la urbana.

Al pie de la escalera de honor esperaban á los Infantes, el alcalde accidental, señor Bastardas, los tenientes de alcalde señores Puig y Alfonso y Fargas de la Flor y los concejales señores Rogent, Rubió, Roca y Plá y Deniel.

Después de breves palabras de bienvenida, se dirigieron al despacho de la Alcaldía; el señor Bastardas daba la derecha á la Infanta y el señor Puig y Alfonso al Infante.

Una vez en el despacho y después de la presentación de los concejales, el señor Bastardas dirigió la palabra á los egregios huéspedes, expresándose en esta forma:

«Sin galas oratorias, lisa y llanamente y con toda sinceridad, cumplo con un deber, al agradecer en nombre de mis compañeros esta visita que sus Altezas hacen á Barcelona y á su Ayuntamiento, representación genuina del pueblo barcelonés, visita que agradecemos en lo que vale y significa.

»Es un honor para nosotros la visita á este histórico edificio que desde hace siete siglos es el sagrado asilo de las libertades municipales.

»Los concejales nos hallamos, en verdad, divididos por opiniones políticas sinceramente sentidas, y por consiguiente hondamente arraigadas; pero coincidimos todos en un gran amor á Barcelona. Por ello, pues, agradecemos todos esta visita de consideración que contribuirá indudablemente á reanimar el espíritu público, que en ocasiones críticas tan gallardas muestras ha dado de serenidad y entereza.

»Cuanto más conocida sea nuestra ciudad, cuanto más visitada, tanto más apreciada será, desapareciendo injustificados prejuicios á nombre de los cuales se ha tratado á veces de coartar su libre desenvolvimiento.»

Y añade en catalán:

«Ahora permitidme que en la lengua que usaban los concellers que aquí se reunían, en la lengua que usamos en las discusiones, en la lengua catalana y por tanto española, que estimamos, porque es nuestra y en la cual las palabras brotan espontáneamente del corazón, dé á las augustas personas y á sus acompañantes, la más cordial bienvenida, expresándoles el deseo de que les sea grata su estancia en Barcelona y en Cataluña y que conserven de ella perdurable recuerdo.»

El ministro de Gracia y Justicia, previa la venia de la Infanta, contesta al señor Bastardas en los siguientes términos:

«En nombre de SS. AA. doy las gracias al alcalde, como representante de Barcelona, por las palabras que ha pronunciado y por el cariñoso recibimiento de anoche.

»Al encontrarnos en este histórico edificio, solar de las libertades catalanas y de los españoles, sentimos todos admiración y respeto.

»El gobierno de S. M. se asocia de todo corazón á los triunfos de Cataluña, que son gloria de España.

»Saludo, pues, en nombre del Gobierno, al Ayuntamiento y á la ciudad de Barcelona.»

Desde el despacho del Alcalde, pasaron los Infantes al Salón de Ciento y al del Consistorio Nuevo.

9 de juny de 1908

Junta Municipal de Vocals Associats.

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Assistència de 20 regidors i de 30 vocals no-regidors.

A proposta de Puig i Alfonso, s'acordà designar a Albert Bastardas com a President de la Junta.

"La Vanguardia" es queixa que aquest cop han estat els regidors republicans els que han fet obstrucció, volguent discutir punt per punt totes les qüestions plantejades, i demanant que es llegissin els dictamens íntegrament, per tal de que no es pogués passar a discutir el Pressupost de Cultura, doncs havent-hi minoria de regidors, era ben segur que qualsevol votació seria guanyada pels vocals no-regidors.

Aquesta actitud legalista, estava fonamentada pel perill de que els vocals no-regidors votessin tots a favor de les propostes de Pla i Deniel.

Els regidors republicans optaren doncs, per interceptar aquest perill, fins que es veiè clar que ja no seria possible discutir el Pressupost de Cultura en aquella sessió. Guillem López demanà llavors la convocatòria d'una sessió per discutir àmpliament l'aspecte econòmic del Pressupost de Cultura, que era el que li pertocava de fer a la Junta Municipal de Vocals Associats, i que Layret recolzà immediatament.

Aprovada aquesta qüestió, l'obstrucció desaparegué, i Pla i Deniel i "La Vanguardia" mostraren el seu disgust.

Mentrestant, i tal com estava ja programat, el dia 11 de juny de 1908, s'inaugurava el nou Palau de Justícia de Barcelona.

Hi foren presents l'Alcalde de la Ciutat Bastardas, el President de la Diputació Prat de la Riba, el President de l'Audiència Buenaventura Muñoz, i el Ministre de Justicia.

L'acte fou brillant; la politica catalana de la Solidaritat anhelava també el patrimoni d'un edifici destinat a l'administració de Justicia. Donem aquí, els parlaments de Bastardas i de Prat de la Riba, extrets també de l'"Anuari Estadístic de la Ciutat de Barcelona".

Immediatamente, el Ministro concedió la palabra al presidente de la Diputación provincial. En medio de la expectación general se levantó á hablar el Sr. Prat de la Riba.

Comenzó por elogiar el discurso del señor Muñoz. Y luego añadió:

«La Diputación, al secundar con toda suerte de sacrificios la construcción del Palacio de Justicia, ha interpretado una aspiración de esta tierra, propia de todos los períodos de madurez de las civilizaciones; la aspiración á instalar los servicios públicos en edificios que, tanto por su grandiosidad y riqueza como por sus cualidades artísticas, sean manifestación duradera del vigor y la majestad del pueblo que los erigen. De todos los servicios públicos, ningún otro se presenta con tantos prestigios delante de la conciencia popular como la administración de justicia. Por esto los pueblos modernos, que en otro tiempo contentábase con administrarla á la vera de un árbol, en los pórticos de una iglesia ó en las salas capitulares de los conventos, en el día levantan palacios á la justicia; por esto Barcelona ha querido dedicarla también un palacio y ha brindado al Estado los medios para construirlo.

Pero la Diputación ha tenido motivo especialísimo para votar una y otra vez las consignaciones necesarias, y es que la Diputación considerábase heredera y sucesora de aquella antigua Diputación de la generalidad de Cataluña, que levantó el magnífico palacio hasta ahora ocupado por la Audiencia territorial de Barcelona.

Y por cierto que la Diputación entrará en posesión del antiguo Palacio de la Generalidad en los instantes en que se discute en el Parlamento una ley, la de Administración local, que si en lo municipal constituye un gran progreso sobre el régimen vigente en España, y aun un adelanto considerable comparándolo con la legislación de muchas naciones europeas, en lo provincial da el medio de reconstituir, aunque sea en una forma inicial, rudimentaria, aquella antigua Diputación, encerrando en una sola mancomunidad todas las provincias catalanas.

Pero los sacrificios del Ayuntamiento y la Diputación hubiesen sido estériles si no hubiese venido á ocupar la presidencia de la Junta constructora una persona como D. Buenaventura Muñoz, que une al culto á la justicia el amor al arte y á la arqueología. Ha vencido él todas las resistencias, ha triunfado de todas las inercias y ha coronado la obra por buenos patricios empezada.

Al hacer entrega de este edificio al Rey y á su gobierno, séame permitido formular un ruego, expresar un deseo, una aspiración. Tiene Cataluña un derecho civil especial. Este derecho lo queremos, no porque sea superior ni inferior al de las demás regiones españolas, sino porque es nuestro, porque encarna nuestro sentido de la justicia en las relaciones de la propiedad y la familia. Yo ruego á los encargados de administrar justicia en nombre del Rey en esta casa, que tengan al derecho civil de Cataluña el mismo respeto, el mismo amor, la misma veneración que el pueblo que con sus energías y sus tributos ha erigido este palacio.»

Després l'Alcalde Bastardas digué :

«Dos palabras, más que para cumplir una formalidad legal, para exteriorizar los sentimientos del Ayuntamiento y cumplir un deber de gratitud.

Desde hace medio siglo, con el derribo de las murallas que aprisionaban la ciudad, los edificios públicos que llenaban antiguas necesidades han sido insuficientes, y fué necesario levantar este palacio de Justicia, cuya primera piedra se colocó hace veintidós años.

Muchos obstáculos han debido vencerse. Al hacer más todas las palabras de elogio que los señores presidentes de la Audiencia y de la Diputación provincial han dedicado á cuantos han contribuido á que este Palacio sea una realidad, y en la imposibilidad de nombrarlos á todos, debo sintetizar el aplauso en el general que ha ganado la última batalla, el dignísimo presidente D. Buenaventura Muñoz.

El Ayuntamiento se asocia sinceramente á vuestra satisfacción, por tener un gran edificio, digno de la importancia y el prestigio de la Administración de Justicia. En el tribunal, como en la escuela y en el hospital, mucho influye el edificio, pero lo principal es el hombre, el juez, el maestro, el médico.

Barcelona confía en sus jueces. Sois sacerdotes del Derecho que no permanecéis aislados de la vida social, como el filósofo y el erudito, sino que conocéis nuestras necesidades, usos é instituciones. Además, en la justicia penal tenéis á vuestro lado el espíritu popular, nuestros conciudadanos y electores, los jura-judicial.

Debo agradecer los elogios que el señor presidente ha dirigido á Barcelona y á Cataluña, y he de reconocer que en ellos palpita una hermosa realidad: el amor á la Justicia y el respeto á sus funcionarios que sienten nuestro pueblo, convencidos de que no hay entre las funciones públicas ministerio más trascendental que el de juez.

El mismo movimiento de alarma y de protesta que han levantado determinados proyectos de ley; el ferviente deseo de que se deroguen leyes de excepción, que menoscaban la jurisdicción ordinaria, es un homenaje que rinde nuestro pueblo al poder judicial, que no sólo protege nuestros bienes, nuestra honra y nuestros intereses, sino que es la más firme defensa de las libertades públicas contra posibles arbitrariedades y abusos y la más sólida garantía de aquellos derechos inherentes á la personalidad humana.

Permitidme, pues, que al hacer entrega de este edificio al Excelentísimo Señor ministro de Gracia y Justicia, representante del Gobierno y encarnación del poder judicial, se trasmita también nuestro deseo que aumente cada día más el prestigio de los jueces, magistrados y jurados, la fuerza del poder judicial y de la jurisdicción ordinaria, que pueda en su independencia resistir las pasiones de arriba y de abajo; que ni el odio ni la venganza entren jamás en este Palacio; que la pasión política, legítima en la plaza pública, en los Parlamentos y en las Asambleas, se estrelle siempre ante los muros de este templo de la justicia, y que en estas salas, honradas hoy por la juvenil representación de los altos poderes del Estado, por el Excelentísimo Señor ministro, las autoridades y corporaciones, las austeras togas, la belleza de la mujer, reinen siempre con plena soberanía la verdad, la razón y la justicia. ||

11 de juny de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Discussió sobre la conveniència de deixar la banda municipal a la processó del Corpus; Layret especifica que votarà en contra, "per fer entendre que cal oposar-se a la tolerància, quan les campanyes anti-Pressupost de Cultura continuen i són portades de manera ferotge; no és pas el cas, doncs, que ara nosaltres anem fent favors a aquells que tan ens agraven".

Duran i Ventosa senyala que aquesta actitud és simplement de venjança.

Pla i Deniel contesta també, i li respón Layret dient que quan esmenta els "elements intolerables" es refereix "als que escriuen pastorals contra l'Ajuntament".

Finalment, i després d'abandonar el Saló Bastardas, Roca, Cardellach i Peris, per despedir als "Infantes de España" que visitaven Catalunya, es posà a votació la moció sobre la qüestió de la banda municipal, aprovant-se per 16 vots contra 15. (Voten a favor els republicans López, i Altayó).

Es produeix un petit incident quan el regionalista Rubió, dirigint-se a Layret, l'anomenà "bisbe de levita..."

16 de juny de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

S'aprovà una proposició urgent, perquè sigui colocada una làpida gòtica commemorativa de la primera reunió del Consell de Cent, el 17 d'agost de 1373, en el mateix Saló, i que fou traslladada a un altre cantó, per l'Exposició Universal de 1888.

S'aprovà també una proposició urgent perquè des d'ara la nova bandera de Barcelona, s'exposi en tots els actes oficials, en que abans hi anava el penó de la Ciutat.

22 de juny de 1908

Sessió de la Junta Municipal de Vocals Associats, celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Presideix Albert Bastardas.

Comença la sessió amb la lectura de la proposició aprovada per l'Ajuntament del Pressupost de Cultura, en la referència que fa de que si algun extrem de dit Pressupost deixès d'aprovar-se, es

retiraria la totalitat del dictamen; El vocal no-regidor Ferret, demana explicacions en el sentit de que si es reconeix aquest fet podria prescindir-se d'entrar en la discussió del mateix Pressupost.

(Sembla, que existia el convenciment, de que algunes de les bases del Pressupost, podrien no ésser aprovades).

El President Bastardas, tallà a Ferret, indicant-li que la Junta Municipal de Vocals Associats no és competent per a discutir a - cords de l'Ajuntament, i que s'ha de limitar simplement a aprovar o desaprovar la part econòmica del dictamen del Pressupost de Cultura.

Intervé el vocal no-regidor Canals, queixant-se dels impostos i de les despeses de l'Ajuntament; explica el malestar que existeix a Barcelona, en aquest sentit, i ataca de passada als regidors republicans del Consistori, sense però senyalar res sobre les qüestions econòmiques del Pressupost de Cultura.

En canvi, Canals manifesta que el Pressupost , és simplement un engany per al·lucinar a l'opinió pública, en els seus diferents matissos i desvirtuà l'efecte que es produiria per l'imposició de nou tributs, relacionats amb la dinàmica de l'esmentat Pressupost, juntament amb els augments dels ja existents.

Francesc Layret, contesta a aquestes acusacions, com a membre del Consistori barceloní, i diu que "el Pressupost de Cultura, és l'arma o el pretext per a una campanya político-religiosa contra l'Ajuntament a qui s'ha calumniat indignament. Una d'aquestes calumnies, és la de dir, que amb el Pressupost quedaràn augmentats els impostos actuals".

Layret fa un gran i eloqüent elogi de l'Ajuntament i de les realitzacions que fins ara ha portat a terme, (Reforma Interior, Deuta municipal, Higiene ciutadana, Ensenyança, etc).

Explica que els anteriors Ajuntaments, sempre han tingut dèficits, mentres que "a partir d'ara hi ha beneficis, i importants..."

Acaba dient Layret, que el Pressupost de Cultura que s'hi destina una part del benefici obtingut per la conversió i unificació del deuta, no pot haver influït en la creació de nous impostos, ni en el augment dels existents, ja que la despesa de 250.000 pessetes destinades a mantenir la Institució de Cultura Popular, solament tindrà efectivitat l'any 1910.

Les paraules de Layret, foren aplaudides per la major part de la concurrència ("La Vanguardia")

En aquell moment però, el vocal no-regidor Riera, es desmaia, i urgentment és traslladat al dispensari de les Cases Consistorials,

amb un diagnòstic de hemiplexia .

La sessió continua; Ferret insisteix contra el Pressupost de Cultura, i adverteix que malgrat les paraules de Layret votarà en contra.

Entra en el debat Pla i Deniel per senyalar que el Pressupost que es discuteix és atemptatori als interèssos de la cultura de Barcelona, doncs, d'aprovar-se donaria de fet, la impossibilitat d'assajar una reforma de l'ensenyança primària, durant molts anys. I davant l'astorament general afirma que votarà a favor del Pressupost, doncs desapareguda la bse quinta, no te perquè mantenir la negativa. Aquesta actitud , es semblant a la que d'altres companys, regidors o no, han mantingut en el debat.

Posada doncs a votació els aspectes econòmics del Pressupost de Cultura, és aprovat per 35 vots contra 33.

Voten a favor : Badia, Altayó, Roca, Borrell i Sol, Marsà, López, Sagarra, Rubió, Rogent, Layret, Puig i Alfonso, Duran i Ventosa, Pla i Deniel, Magriñà, Rovira, Fuster, Giralt, Fargas, Nel.lo, Palau, Peris, Galí, Rahola, Nubiola, Esteva, i Pinilla, com a regidors de l'Ajuntament, i els vocals no-regidors Arjona, Pous, Sabadell, Balcells, Perelló, i Caballé, a més a més del President Bastardas. (Són segons "La Vanguardia 33)

Voten en contra : Moré, Payà, Vila, Batlle, i Zurdo com a regidors de l'Ajuntament, i els vocals no-regidors Joan Vila, Benesat, Maynou, Joles, Joaquim Jimènez, Canals, Bordas, Martí, Amat, Cases, Cañellas, Andre, Ferret, Cabot, Calzada, Espelta, Domínguez, Bergadà, Sastre, Sales, Castells, Pallarès, Perelló, Mauri, Julià, Torrents, i Roig.

Acabada la votació é^s suspèn la sessió i s'acorda recomençar-la a les 11 de la nit, per passar a discutir l'articulat del Pressupost.

Oberta la segona part de la sessió, es començà aprovant articles, mentres que Pla i Deniel, que no s'havia assabentat de les votacions protestava, advertint-li el President Bastardas, que justament abans no s'havia començat per esperar-lo a ell (es refereix a l'inici de la sessió) i malgrat que Layret tampoc hagués arribat.

Però com que Pla i Deniel insistia, Rahola demanà que es deixessin sense aprovar els que Pla i Deniel no havia votat, moment en que Bastardas aixecant-se de la taula presidencial intentà abandonar la Presidència, i dirigint-se a un dels escons de la sa

la, es dirigí als vocals, manifestant que no era l'actitut de Rahola, ni les seves paraules, les que l'havien obligat a abandonar la Presidència, sinó l'insistència de les reclamacions de Pla i Deniel, i de la seva protesta, enterant-se alhora de que alguns vocals havien demanat al Governador Civil que vingué a presidí la sessió, manifestant que Bastardas era parcial en la discussió del Pressupost.

Per uns moments s'interrumpí el debat i la sala quedà astorada; El regidor Perís proposà llavors, que Bastardas, sense fer cas d'aquestes acusacions, tornés a Presidir la Junta; aquesta proposta fou aprovada per aclamació.

Malgrat l'incident i l'hora tardana, s'anaren aprovant els articles, malgrat les dificultats que en alguns es presentaren, i moltes partides econòmiques foren derrotades.

Finalment tocades ja les 6 hores i quinze minuts de la matinada, s'aixecà la sessió, amb un mal regust de boca per part de tothom. Malgrat això, el Pressupost de Cultura, encara continuava.

25 de juny de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

- Petició de vot de gràcies al secretari de l'Ajuntament, per les gestions realitzades a Madrid.

El regidor Jesus Pinilla dóna compte del viatge realitzat a Saragossa, juntament amb Valentí, i Rovira, explicant que l'Ajuntament de Saragossa va expressar el desig de que a finals de mes, hi anés una representació important de l'Ajuntament barceloní, acompanyats per l'Alcalde.

Lluís Zurdo Olivares preguntà si s'havien enrecordat de demanar la vara d'Alcalde que Lluch i Anfruns va donar a la Verge del Pilar. Pinilla, s'excusà dient, que no era competència de la Comissió que anà a Saragossa resoldre aquesta qüestió.

En l'ordre del dia estava previst ocupar-se d'un dictamen sobre el nomenament d'un guàrdia municipal, però el regidor anti-solidari Jiménez, tenia presentada una impugnació, amb intenció de retrasar-la; en aquest sentit es presentaren un parell de proposicions urgents signades per Lluís Zurdo, amb la pretensió de que fossin discutits abans de l'ordre del dia, per allargar la sessió, i no fer possible la discussió del dictamen senyalat.

La primera proposició , era sobre el terrorisme, i s'acordà discutir-la després , per 21 vots contra 7.

Arribats al moment de debatre-la, (la proposició signada per Zurdo, Valentí, i Mundi, demanava que l'Ajuntament s'adherís a les conclusions votades en el míting anti-solidari republicà, celebrat feia pocs dies en el teatre Tívoli), fou atacada per Duran i Ventosa, desestimant-se l'urgència per 14 vots contra 9. (La estratègia dels no-solidaris fou derrotada)

2 de juliol de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Fort debat sobre la guàrdia municipal, motivat per la censura feta per Zurdo contra la policia de Mr. Arrow.

9 de juliol de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

El regidor Pinilla (anti-solidari) demana a la Presidència, que es faci efectiu a tots els obrers de les brigades municipals, el jornal mínim de 13 rals, acordat anteriorment per l'Ajuntament. Bastardas contesta dient que donarà les oportunes ordres en aquest sentit.

Debat sobre la policia de Mr. Arrow; Bastardas explica les gestions realitzades, i manifesta que degut que en la darrera sessió, es debatí la qüestió de la policia de Mr. Arrow, convocà la Comissió Mixta, amb l'assistència del mateix inspector anglès, donant-se detalladament quantes explicacions se li demanaren, i convencent amb les seves respostes la mateixa Comissió.

Zurdo debat algunes deficiències del personal policiaic, i Bastardas oferí al regidor republicà, una relació dels serveis prestats per aquesta policia.

Zurdo, agrai a Bastardas aquest gest, i s'alegrà de que les seves temences fossin esvaïdes.

16 de juliol de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Tràmit normal.

23 de juliol de 1908

Presideix Albert Bastardas.
Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.
Tràmit normal.

30 de juliol de 1908

Presideix Albert Bastardas.
Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.
- Sobre la venda de melons.
- Sobre el Padró de Cédules Personals.

6 d'agost de 1908

Presideix Albert Bastardas.
Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.
Comunicació de la Presidència donant compte de la creació d'un dispensari municipal pel tractament complert i gratuït de les malalties contagioses.
Santiago Valentí, felicita a l'Alcalde per la iniciativa empresa amb aquest dispensari, i acaba demanant un vot de gràcies que es aprovat per unanimitat.
- Debat sobre una subvenció a l'"Institut Català d'Artesans i Obrers", dependent de l'Església.

13 d'agost de 1908

Presideix Albert Bastardas .
Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.
Tràmit normal.

18 d'agost de 1908

Junta Municipal de Vocals Associats.
Presideix Albert Bastardas.
Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.
Tràmit normal.

20 d'agost de 1908

Presideix Albert Bastardas.
Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.
"La Vanguardia", fa esment de aquesta sessió i les anteriors poden qualificar-se de "sesiones de verano", degut al poc interès i la manca d'assumptes importants a tractar.

27 d'agost de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

- A petició de Zurdo, i de Marsà, quedà sobre la taula un dictamen de la Comissió de Governació, proposant la entrega al secretari de la entitat "Estudis Catalans" (Institut d'), Pere Corominas, de la quantitat de 20.000 ptes, consignada com a subvenció en els vigents pressupostos.
- Debat sobre cobertura de vancats del personal, que a petició de Bastardas queda per a les properes sessions.
- Sobre abussos i denúncies en la Comissió de Consums.
- Sobre la Comissió de l'Eixample i els errors burocràtics, La Comissió de Governació, ha retirat un dictamen que estava pendent de discussió d'ençà algunes setmanes, relatiu a la adjudicació del premi de 1.000 ptes anomenat Premi Cardenal Casañas. (Cal recordar que la campanya contra el Pressupost de Cultura, fou portada a terme molt personalment pel bisbe de Barcelona, Cardenal Casañas, que publicà dues pastorals oposant-s'hi aferrisadament; la segona d'aquestes pastorals, fou publicada a la premsa amb data del 21 d'agost de 1908).

3 de setembre de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Comunicació del President de la Comissió executiva de l'Exposició Hispano-francesa de Saragossa, Sr. Basilio Paraiso, invitant a l'Ajuntament barceloní a la inauguració de la Sala Barcelona, on són exposades algunes obres dels museus de la Ciutat, cedides gentilmente, per aquesta ocasió.

Presentació d'una proposició signada per Puig i Alfonso, i Payà perquè el Consistori accepti l'invitació, anant a Saragossa una Comissió de l'Ajuntament, presidida per l'Alcalde i formada per quatre regidors, acompanyant-los la banda municipal, dos macers, i cinc guàrdies municipals a cavall, amb la nova bandera de la Ciutat. El pressupost per aquest viatge puja 10.000 ptes.

Es aprovat per unanimitat.

- Sobre vacants de personal.
- Sobre ferrocarril metropolità; es discuteix l'aspecte legal del tren de Sarrià, tota vegada que aquest queda inclòs com

un tram de ferrocarril, el que perjudica la municipalització en un futur no molt llunyà dels serveis metropolitans de tramvies i futurs metros.

Bastardas intervé en el debat per dir que la Comissió de Foment convençuda de la importància del dictamen i dels perjudicis que pot portar a Barcelona la concessió del ferrocarril metropolità tal com està projectat, va aplaçar l'emetre informe, esperant que s'aprovi la Llei d'Administració Local, que reconeix nous drets municipals, proposant que s'elevi una raonada exposició a les Corts, en el sentit de que aquesta línia és consideri una concessió municipal i no de l'Estat, sollicitant per recolzar-ho el concurs dels representants de Catalunya al Parlament.

Aquesta proposició s'aprovà per unanimitat.

10 de setembre de 1908

Presideix Francesc Puig i Alfonso.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Assistència migrada de regidors (11 en total)

Zurdo demana a Puig i Alfonso, si sap quelcom de la Comissió que ha anat a Saragossa. Respón la Presidència que justament ha rebut un telefonema dient que avui arribarà amb el ràpid de Madrid. Llàstima -contesta Zurdo- doncs si no haguessin arribat tant de pressa, enviaria un telegrama perquè demanessin la vara històrica que Lluch i Anfruns va entregar a la Verge del Pilar, quan anys enrera visità oficialment aquella ciutat. Zurdo diu que en tot cas, quan arribin els hi preguntarà perquè no han fet cap gestió en aquest sentit.

17 de setembre de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Bastardas dóna compte del viatge realitzat a Saragossa i de la cordialitat que sempre existí entre la Comissió de l'Ajuntament de Barcelona i el de Saragossa.

Guillem López, intervingué per demanara un vot de gràcies pel talent que la Presidència ha tingut en aquest viatge, ple de insinuacions i intrigues de la premsa reaccionària madrilenya.

El republicà anti-solidari dirigeix tres preguntes a Bastardas: "Se ha acordado traer a Barcelona la vara que un Alcalde de R.O., el Sr. Lluch, dejó en la Iglesia del Pilar, durante un viaje que

hizo a Zaragoza una comisión del Ayuntamiento de Barcelona ?". Recordà Zurdo, que temps després el mateix regidor Bastardas interpellava a l'Alcalde Lluç i Anfruns per haver entregat una vara que no era de la seva propietat, i demana si es possible, encara que sigui pleitejant, recuperar aquella històrica vara. Després continuà interpellant a Bastardas, sobre quin ús ha fet la Comissió de l'Ajuntament que visità Saragossa, de les facultats que el Consistori li donà, doncs jo em pensava -digué Zurdo- que el viatge només tenia la finalitat d'una simple cortesia a la ciutat de Saragossa, però segons es dedueix de les cròniques dels diaris, s'ha aprofitat l'estança i l'ocasió per a fer-hi política determinada, (referint-se sens dubte a la de la Solidaritat Catalana).

Així -continuà Zurdo-, si no menteixen els diaris, sembla que en un banquet celebrat en obsequi dels representants de Barcelona, l'Alcalde accidental Bastardas digué que "si existeixen a Catalunya separatistes, és perquè hi han separadors", manifestant el regidor Zurdo, que aquestes i altres frases de caràcter polític poden ésser considerades perilloses i inadequades.

Quin paper -pregunta tot seguit Zurdo-, té el Sr. Puig i Cadafalch en la Comissió, de qui "España entera no puede olvidar que fué aquí el verdadero verbo del separatismo" (forts rumors), i que en una discussió del Consistori, amb motiu d'uns atemptats terroristes, es pronuncià per demanar ajuda als Cònsuls estrangers... El President Bastardas cridà a l'ordre a Zurdo.

Zurdo es defensa dient : "No ataco a nadie Sr. Presidente, me limito únicamente a consignar hechos, y de ellos resulta, y me ratifico en mis afirmaciones, que el Sr. Puig i Cadafalch, resulta el verbo del separatismo en Cataluña".

Duran i Ventosa, López, i Fuster, demanen que les paraules de Zurdo s'escriguin en l'acta.

Zurdo replica : "Que se escriban a màquina !!"

Duran i Ventosa : "Protesto de que se venga a injuriar a dignas personas ausentes. El Sr. Puig i Cadafalch fué a Zaragoza en uso de su perfecto derecho como presidente que es de la Junta Municipal de Museos y Bellas Artes."

El regidor Jiménez : "Aquí no se ha injuriado a nadie ; ¿ es que no se pueden discutirse actos públicos ?".

Zurdo : "Lo que he afirmado consta en acta. Se trata de manifes-

taciones que determinaron el procesamiento del Sr. Puig i Cadafalch".

Duran i Ventosa : "No es exacto que el Sr. Puig i Cadafalch fue ra procesado".

Guillem López : "Mucho me temo que si la discusión continua por este terreno, no pueda abar la sesión".

La Presidència intenta posar ordre i silenci tocant la campaneta. Després de fer-se el silenci, Bastardas manifesta que donarà contesta clara a les preguntes de Zurdo Olivares, "con la absoluta seguridad que mis manifestaciones le dejaran satisfecho". ("La Vanguardia")

Després del rebombori que aquestes paraules de Bastardas produïen , i un cop restablert el silenci, aquest començà dient :

Voy á contestar en primer término á lo de la entrega por el alcalde señor Lluch de la vara á la Virgen del Pilar. Como ha recordado el señor Zurdo, yo fui uno de los que me levanté en el Consistorio para censurar al señor Lluch, quien, sígo creyendo, se extralimitó en sus facultades al desprenderse, sin la aquiescencia del Consistorio, de una vara que tiene el valor simbólico de la autoridad municipal. Pero estimo igualmente que hay cosas que, una vez hechas, no pueden remediarse, pues el remedio es peor que la enfermedad. En este sentido y tratándose como se trata de una cosa donada por persona que representaba entonces á Barcelona, no era prudente que la comisión del Ayuntamiento tratara de apoderarse de ella, máxime teniendo en cuenta las circunstancias que mediaban por los recelos existentes, que un acto de aquella naturaleza habria contribuido á aumentar, dando margen á que se pusiera en duda nuestro patriotismo. Como el propio señor Zurdo ha reconocido, no era aquella ocasión oportuna para entablar una reclamación, que si el Ayuntamiento la juzga necesaria, puede hacerse en términos amistosos que no puedan molestar á los aragoneses, quienes, aun aquellos que se distinguen por sus ideas radicales, profesan gran veneración á la Virgen del Pilar, en la que se personifican los sentimientos religiosos, vinculados allí en los patrióticos.

No fuimos á Zaragoza á hacer política de partido, ni podíamos hacerla, toda vez que en la comisión se hallaban representadas todas las fracciones que integran el Ayuntamiento; ahora si se trata de política en general, de política grande, de traducir el común sentir y pensar de Barcelona y Cataluña, sus aspiraciones encaminadas á que España prospere y á que se desarrollen sus intereses morales y materiales, entonces habré de confesar que he hecho, aunque incidentalmente y por la fuerza de las circunstancias.

Mis primeras palabras, las que pronuncié en la inauguración de la sala de Barcelona, fueron únicamente para elogiar el esfuerzo realizado por Zaragoza con la Exposición Hispano-Francesa. Posteriormente, en algunos banquetes á que fué invitada la comisión se hicieron por parte de algunos comensales, que no pertenecían á ella, manifestaciones de carácter político. Díjose que habíamos sido bien recibidos por existir la convicción de que no éramos separatistas y que en el suelo aragonés no podía sentar la planta nadie que profesara tales ideas.

Entonces fué cuando, creyendo que Barcelona quedaria en una situación humillante si yo, que ostentaba su representación, no las recogía y contestaba, me apresuré á hacerlo, con tacto y prudencia.

Lo que yo dije fué que todos nosotros trabajaríamos en Cataluña con ahinco para evitar que hubiera separatistas; pero que ellos debían ayudarnos también, reclamando en este sentido su apoyo para evitar la existencia de separadores.

Y al felicitarnos á invocar el nombre de España uno de los oradores, hube de replicar que con igual derecho que los aragoneses podemos usarlo los catalanes, y pueden hacerlo los castellanos, andaluces y gallegos, que el patriotismo no es monopolio exclusivo de una región determinada, sino el vínculo común que á todas las une.

Otro de los oradores manifestó también que si llegaba el caso, Aragón sabría sacrificar su grandeza y su prosperidad en aras de la patria, manifestación que fué contestada también por mí, en el sentido de que Cataluña se ha sacrificado también y está dispuesta á sacrificarse también por España, pero no por una oligarquía que pretendiese monopolizar los sentimientos nobles y sagrados del patriotismo, para, escudada en ellos, explotar mejor á los demás.

En cuanto á ciertas manifestaciones hechas por el señor Zurdo respecto de la persona del señor Puig y Cadafalch, no he de juzgarlas; trátase de cosas pasadas, de las que he de prescindir en este momento.

Lo único que he de manifestar es que el señor Puig y Cadafalch fué á Zaragoza con representación propia, como presidente que es de la Junta municipal de Museos y Bellas Artes. Su presencia hallábase justificada, puesto que dicha Junta fué la que dirigió la instalación de Barcelona, donde se exhiben algunos de los cuadros y estatuas más notables de nuestros Museos, instalación que ha sido muy justamente elogiada.

De la comisión formaban parte, como he dicho antes, concejales pertenecientes á las diferentes fracciones políticas que integran el Consistorio, y todos unánimemente se mostraron conformes en apreciar las manifestaciones hechas por los representantes de Barcelona. Y es que los catalanes podremos expresar en forma más ó menos viva las diferencias que nos separan, pero fuera de Cataluña nos mostramos unidos, cediendo al instintivo sentimiento de solidaridad que liga á los que han nacido en una misma tierra. Por lo demás, cúpleme declarar, y creo que mis compañeros de comisión abundarán en el mismo sentir, que el señor Puig y Cadafalch mos-

tró en todos sus discursos la más exquisita prudencia y corrección, y que no dijo una sola frase que pudiera, ni por asomo, agraviar los sentimientos patrióticos de los zaragozanos.

Tampoco es exacto que pretendiéramos enseñar á los zaragozanos el camino que han de seguir, antes por el contrario, una de las primeras cosas que dije fué que no era nuestra intención dar consejos á quienes no los habían de menester, añadiendo que los propósitos de Cataluña no eran ejercer hegemonía de ninguna clase ni trazar á las regiones un patrón para que se ajustasen á él, sino que antes bien deseaba que cada una de ellas conservara su fisonomía propia, el sello peculiar que las distingue, que Cataluña continúe siendo Cataluña, Aragón, Aragón, Castilla, Castilla, para de este modo, sin abdicar ninguna de su personalidad, poder desarrollar sus fuerzas é iniciativas; que cada una de ellas brille con luz propia, para todas juntas formar un iris de paz.

El discurso del señor Bastardas fué interrumpido diferentes veces con señales de aprobación, que se reprodujeron al final.

El señor Zurdo felicitase de haber provocado las patrióticas manifestaciones del señor Bastardas, que cree habrán de producir inmejorable efecto en la opinión, y dice que su propósito, al iniciar el debate, no fué molestar á determinadas personas, sino únicamente aclarar las dudas que se habían suscitado con motivo del viaje de la representación del Ayuntamiento á Zaragoza.

El señor Bastardas dice que sus palabras no han de interpretarse como rectificación á los periódicos, los cuales reflejaron fielmente las manifestaciones hechas en los diferentes actos celebrados en Zaragoza en honor de los representantes de Barcelona, sino por el contrario como una ratificación.

El señor Marsá, después de mostrarse de acuerdo con las manifestaciones del señor Bastardas, pide que se le otorgue un voto de gracias, haciéndose extensivo á los concejales que formaban parte de la comisión y á los representantes de la Junta municipal de Museos y Bellas Artes.

A instancia del señor López, el secretario accidental, señor Janer, lee los telegramas enviados por el señor Paraiso al señor Puig y Alfonso, que en ausencia del señor Bastardas desempeñaba la Alcaldía, en los cuales se habla en términos de afectuosa cordialidad de la visita hecha á Zaragoza por la comisión barcelonesa.

El señor López pide que el voto de gracias se haga extensivo también á la prensa de Zaragoza y á los representantes de la de esta ciudad que formaron parte de la expedición.

El señor Zurdo: Después de estas manifestaciones, sólo cabe un grito, el de ¡Viva España!

El señor Gall propone que se salude al Ayuntamiento y al pueblo de Zaragoza, en nombre del Ayuntamiento y del pueblo barcelonés.

Los votos de gracias propuestos por los diferentes concejales que intervinieron en el debate, son aprobados por unanimidad, lo propio que lo propuesto por el señor Gall.

("La Vanguardia")

- Debat sobre la Comissió de Consums, i dimissió del President Enric Nel.lo.

S'aprovà la esmentada dimissió per 13 vots contra 11.

22 de setembre de 1908

Presideix Albert Bastardas.

Sessió celebrada en el Saló del Consell de Cent.

Assistència de 26 regidors.

Bastardas fa us de la paraula per dir :

"Cumpro con honda tristeza un deber penosísimo, el de daros cuenta de una noticia que todos vosotros sabeis : la de la muerte del insigne e inolvidable don Nicolas Salmerón."

"Hoy es una dia de duelo para Barcelona, a la que tantas veces representó en el Parlamento, el varón esclarecido cuya pérdida lloramos; lo es para Cataluña con cuyos anhelos y aspiraciones se identificó el ilustre patricio, poniendo al servicio de su causa sus prestigios, sus talentos y su historia; lo es para España, a la que amó con sano y viril patriotismo, y en aras de la cual hizo tantos y tan penosos sacrificios; lo es finalmente, para la humanidad, a la que consagró las ideas generosas que bullian en aquel cerebro privilegiado, los nobles sentimientos que latian en aquel corazón generoso, y que difundió con su

palabra escultural inimitable."

"Atleta del pensamiento, gran luchador, hasta en los últimos días, en vez de entregarse al reposo una vida consagrada a la difusión de sus ideales, empleaba sus energías en la defensa de las aspiraciones de Cataluña."

"Cumpliendo un deber de gratitud, el Ayuntamiento, que es genuina representación de Barcelona, debe asociarse al duelo general que la muerte del Sr. Salmerón ha causado, testimoniando en forma expresiva el profundo sentimiento de la ciudad."

"En este sentido tan pronto como llegó a mi conocimiento la infausta nueva, telegrafíé a la familia, dándole el pésame en nombre de Barcelona, y posteriormente, a ruego de algunos diputados a Cortes y otras personalidades, le dirigí un nuevo telegrama expresando el deseo que el cadáver del ilustre patricio descanse en la ciudad a la que tanto amó."

"No sé lo que habrá resuelto la familia cuya contestación aguardo, y en espera de ella me creo en el caso de consultar a mis compañeros cerca de la forma que estimen más adecuada para honrar la memoria de Sañmerón.

Espero que los acuerdos los adoptará el Consistorio por unanimidad, olvidando las discrepancias de criterio que puedan existir."

"A mis compañeros toca pues, concretar su pensamiento en este asunto, dando forma al común pensar y sentir."

Pren la paraula en nom dels regionalistes Duran i Ventosa que digué :

"La especial significación de la minoría regionalista a la que represento en los actuales momentos, nos obliga a asociarnos en primer término a esta manifestación de duelo por la muerte del político eminente, don Nicolas Salmerón."

"Muchas y muy hondas diferencias nos separaban del Sr. Salmerón en cuestiones de grandísima trascendencia; pero ante la tumba abierta del ilustre patricio debemos olvidar todo aquello que de él nos separaba , para recordar únicamente lo que nos unía estrechamente : el amor común a Cataluña."

"Así como a la muerte de las personas con quienes nos unían lazos de estrecha amistad olvidamos toda diferencia de opiniones, para acordarnos únicamente del amigo cuya pérdida lloramos; hoy, prescindiendo de otras consideraciones nos asociamos de todo corazón al homenaje que se tributa al hombre que fue en vida un grande, un verdadero amigo de Cataluña."

"Esta sola consideración basta para consagrar nuestros más sentidos recuerdos. En momentos de intensa crisis, verdaderamente supremos para Cataluña, el Sr. Salmerón puso al servicio de ella la fuerza de sus prestigios, el peso de su autoridad, contribuyendo con su eficaz apoyo a conjurar el conflicto y haciéndose acreedor a ocupar lugar preferente en las paginas de la historia de Cataluña?"

"Por ello, porqué fue un gran amigo sincero y desinteresado de Cataluña, demebos el tributo de nuestra gratitud, los que consideramos como el título más honroso el de catalán, a aquel hombre, nacido en otras tierras, que se identificó con las aspiraciones de nuestro país, prestándole su valioso y abnegado concurso." ("La Vanguardia")

Parlà despres en nom dels republicans anti-solidaris, el regidor Arturo Jiménez, dient que si bé s'adheria a la manifestació de dol, ho feia des del punt de vista humà, filosòfic, anti-clerical i lliure pensador, tal com ho és també el partit Republicà Radical, però no pot pas adherir-se en l'aspecte polític, perquè ni ell ni els seus companys poden admetre l'error, que en els seus últims temps, va incorrer Salmerón. (es refereix evidentment en l'actitut de Salmerón davant la Solidaritat Catalana, i la escissió lerrouxista).

Per part dels republicans solidaris intervinguà aleshores Francesc Layret, dient :

"La minoria solidaria republicana se adhirió a las manifestaciones de duelo a que han dado lugar en este Consistorio la muerte del Sr. Salmerón, y da las gracias a los representantes de los demas partidos por sus adhesiones."

"Esta minoria ha perdido algo más que un amigo, que un político eminente, que un gran hombre, que uno de sus luchadores que la humanidad habrá de venerar : ha perdido su maestro."

"Identificada con sus doctrinas, con las corrientes representadas por él , experimenta en estos momentos honda tristeza."

"Tributo de veneración merecen los talentos, las virtudes de la vida pública y privada, y por este solo concepto resulta el Sr. Salmerón digno de los homenajes que se le tributan. Pero hay algo más, hay algo superior, hay hombres representativos que encarnan en un determinado momento de su vida política y social, el común pensar y sentir de todo un pueblo, y a la categoria de

estos hombres privilegiados perteneció el Sr. Salmerón."

"Representación de los ideales de la humanidad y de la democracia española, ha sudi en sus últimos tiempos, el símbolo de las aspiraciones de todo un pueblo : el de Cataluña."

"Por ello, como catalanes estamos doblemente obligados a honrar la memoria del hombre excepcional, que después de encarnar las aspiraciones de nuestro partido, simbolizó los de nuestro pueblo en instantes críticos, supremos."

"No es esta ocasión de emitir juicios, ni de hacer apologias; cuando el sentimiento es intenso faltan las palabras."

"El ha podido decir al fin de su gloriosa vida, en las tantas y tan relevantes pruebas dió de virtudes cívicas y privadas, que ha respondido en todas sus acciones a los dictados de su conciencia; que ha sido un hombre sabio y bueno."

"Hechas estas manifestaciones sólo me resta pedir al Ayuntamiento, que con objeto de honrar la memoria del Sr. Salmerón, adopte acuerdos de carácter general, dando un amplio voto de confianza al Presidente para que, según sea la contestación de la familia, a la que se ha significado el deseo de que el cadáver sea enterrado en Barcelona, pueda adoptar los que estime convenientes y adecuados a las circunstancias." ("La Vanguardia")

Acabats aquests parlaments, es presenta una proposició urgent, signada per Layret, Marsà, Rahola, Duran i Ventosa, Pinilla, i d'altres regidors que s'hi adhereixen, demanant"que el Ayuntamiento se asocie al duelo general por la muerte del ilustre patricio que en tantas ocasiones puso al servicio de la defensa de los intereses de la ciudad, a la que tanto amó, su poderoso talento y que a su fin se sirva acordar :

- "Que el Ayuntamiento costee una corona para colocarla sobre el féretro."
- "Que en el caso de que el entierro se efectúe en Madrid, se designe una Comisión de 5 concejales para que asista al acto, facultando al Alcalde para que haga la designación de la misma."
- "Conceder al Alcalde un amplio voto de confianza para que adopte cuantas disposiciones estime oportunas, en el caso de que el entierro se efectúe en esta ciudad."
- "Que para sufragar los gastos que se ocasionen se abra un crédito de 5.000 ptas, con cargo a la consignación que designe la Comisión de Hacienda."

A aquesta proposició es presenta també una addició signada per Layret, Marsà, Pinilla, i Duran i Ventosa, perquè sigui donat el nom de Nicolau Salmerón, al carrer anomenat Major de Gràcia. Zurdo proposa però que sigui el tros que ara porta el de Saló de Sant Joan.

La Presidència constatant potser que Zurdo evoca a Salmerón pel seu impuls a favor de la Solidaritat Catalana, i per això proposa el carrer del Saló de Sant Joan, doncs allí es feu la gran manifestació de solidaritat, li recorda que l'addició presentada no és per glorificar Salmerón en un moment determinant de la seva vida política, sinó per la trajectòria històrica íntegrament.

Jiménez i Palau, surten en defensa de la proposta de Zurdo.

Posada doncs aquesta a votació és desestimada per 19 vots contra 10, i aprovantse l'addició de Layret.

Zurdo explica el seu vot.

Acabat de parlar es presenta una nova proposició signada per Borrrell i Sol, López, Puig i Alfonso, demanant que en senyal de dol s'aixequi la sessió, i es faculti a l'Alcalde per poder convocar-ne una altra de extraordinària per despatxar els assumptes urgents. Aquesta iniciativa provoca comentaris diversos.

Finalment s'aprovà la proposició per 21 vots contra 8.

Bastardas aixeca la sessió, però Zurdo insisteix en continuar parlant, fins que la Presidència l'avisava que tenint el deure de fer complir els acords, no pot tolerar més que Zurdo s'empenyi en continuar discutint, encara que sigui tot sol.

"La Vanguardia" senyala "que a pesar del acuerdo, varios concejales se empeñan en hablar, y el Presidente, benévolo con demasía, como de costumbre, lo permite."

8 d'octubre de 1908

Presideix Francesc Puig i Alfonso.

Sessió celebrada en el Saló de la Reina Regent.

Comunicació d'Albert Bastardas, donant compte que com a President de l'Alcaldia, i per malaltia, s'ha vist obligat a entregar aquesta a Puig i Alfonso, demanant vint dies de llicència per restablir la salut.

- Sobre la dimissió i nova elecció dels vacants de la Comissió de Consums.